

Lisá muodudagá tjadá

Lewis Carroll

Tjihkkom Almmudahka

© 2022 Are Tjihkkom

ISBN: 978-82-692239-4-1

Vuostasj prienntim: 120 girje, 2022

Almodam: Tjihkkom Almmudahka 2022, Ájláttan

Prienntim: Forretningstrykk AS, Bådådjon

Ieñjilsgiellaj: *Through the Looking-Glass, and What Alice Found There* (1871)

Tjállám: Lewis Carroll

Gåvvidam: John Tenniel

Julevsábmáj: Are Tjihkkom

Duollidam: Åsta Pedersen

Dáv girjev suoddji dájddobarggoláhka.

Sierra såbadik almodiddjijn, de ij la dát girje
buvtedahtte jali almodahtte, ájnat majt láhka
miedet.

Vuona Sámedigge le girje almodimev
biednigahttám.

Sisjeldis

Álggobágo	4
1. Muodudagá goahte	5
2. Viesso giedjegij sjattadahka	21
3. Muodudagá råme	35
4. Dijdalduobme ja Dijdaldiebme	48
5. Hullo ja tjáhtje	68
6. Huppas Duppas	83
7. Lädján ja Avtatjårvak	102
8. Ietjam gávnadus	115
9. Rådnik Lisá	136
10. Sjavnnjemin	158
11. Smaredimen	159
12. Guhtimusj niegadij?	160
Duodde: Tjielggidusá	163

Jårggåliddje álggobágo

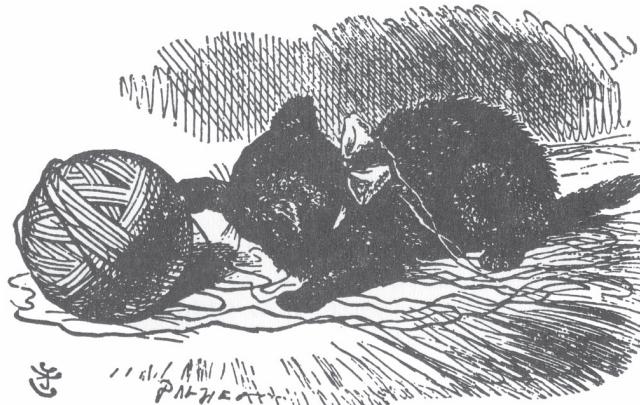
Dán girjen bæssá Lisá hájn akti imálasj ájmmuj,
sierra lágásj viessogij sähkáj. Åvdep subtsasa
láhkáj le dáhta jiermedis mannulahka bájkkáj,
gánnå gákka le duojánaj...

Ármi buvtáv lav girjev sámájduhttám ja
hiebadam mijá giellaj. Dánen joarkáv girjjegiela
dábijt, majt álggiv åvdep Lisá-girjijn. Bargadijn
li ihtám ådå gávnadusá ja njuolgadusá
gielav tjielggidittjat ja vil aktisasj girjjegielav
åvddånahtátjit. Doajvov dáhta buoragit
lågådahttá.

Mañutjissaj luluv gjettet Åsta Pedersenav, guhti
muv siegen dávva gierddisit lågåj ja duollidij, ja
ållo buorev girje giellaj buvtij.

Sávav buorre láhkusav!

Jårggåliddje

Vuostasj lågos

Muodudagá goahte

Akta lij gåjt diehtten. Bieddjis gáhttötjivgan ällim ávvánis ássjijn dakhmuhá, siválasj lij tjáhppis gáhttötjivgga. Vuoras gáhtto lij bieddjis gáhttötjivgas muodojt njállum manjemus neljadistijmav. De ij lim máhttám ávvánis skälmmudallat.

Diejnne njoaloj tjivgajis muodojt návti:
Vuostatjin anedij avtajn juolgijn tjivgatjav, ja
nuppijn ruvvij muodojt. Duojánaj: Álgij njunjijn,
ja dálla, dagu giehttuv, gilloj bieddjis tjivga
muodojt. Dahta vellahij állu sjávot gähettjalattijn
jarrat. Jákij ieddnes navti dagáj gákja buore
diehti.

Ållim lij tjáhppis tjivgav bassamis árraiehkeda.
Gå de Lisá tjåhkkåhij stuorra, dimes tjåhkunines
allasis håla ja náhkåsta, de lij tjivgga radjuham
lájggenådujn. Lisá lij gähettjalam davva tjoahkkáj
giessat, majdis tjivgga lij vaden luorkkidam. Ja
navti lij guolben skánjggot, snårrum ja tjivgga
ietjas siejbev dan guovddelin oagodij.

– Vuoj skelmatjav! tjuorvoj Lisá. Jåvsåj tjivgatjav
ja bunestij, vaj tjivgga hehpanij. Diejnne ajtu
åhpadis duvva ulmutjahtátjít! Gulá gus,
Diejnne, galga åhpadir!

Gájgodij vuoras gáhttov nåv rámes giellaj ármi buvtij. Máhttsalij tjåhkunises, tjivgga ja lájgge fáronis. Giessagådij lájgev vaden nådon. Majdis ittjij fávdda barga, gå agev sáhkadij. Muhttijn tjivggaj, muhttijn allasis. Gáhttotjivgga jieppadij buolvanis, mahkas gehtjadij lájgev gässumin. Duolla dálla duohtastij davva juolgijn, dagu viehkedit luluj, jus luluj máhttet.

– Diedá gus, makkár bievjve le idet,
Gáhttotjivgga? giehttogådij Lisá. Månnam lulu,
jus lulu muvva vinndegin guossidam. Majdis ittji,
gå Diejne duvva nåv njoaloj. Várddahiv báhtjajt
rissijt dållåj tjoahkkimin. Ja edna risse lij ban,
Gáhttotjivgga! Valla de nåv galsjedij ja slievvarav
buktelij, de hähttujin navtik guodet. Na, årrus
gåjt, vuojnitjin dålåv idet.

Lisá giessalij guokta-gålmmå mårke lájges tjivga
tjiebeda birra, dåssju gehtjatjít gáktu sjaddá.
Dassta de juorrulijga ja nådo ihkeva guhkken
luorkijdij guolbbáj vaden.

– Diedá ham, Gáhttotjivgga, månnå
nåv moarádiv vuojnedijnám gájkka
skälmmudagájdat, Lisá subttsánij, gå lijga ådjum.
Vargga vinndegav rahpiv ja duvva ålgus såktåj
bálkestiv. Ja dådnå lulu davva ánssim, skuldik,
gieres tjivggam! Gåktus dal ietjat bälosta? Allu
då muvva hiemssiju! Tjuvdev giejgij.

– Subtsastittjav dal gájkka mättojdat. Vuostatjin:

Sjnjirádi Diejne basádijن duvva udnásj ideda. Ij la
gåjt dahta nádodahtte, gulliv mán duvva! Majt
dal hájn javla? Lisá usjudaláj tjivgga sáhkadij.

– Diejne juolgge gus dujsta tjalmev dejvaj? Na,
iesj la mäddám, gå ittji tjalmát tsápptsi. Jus lulu,
de i lulu báktjanam. Ale dal náv tjielggi, ájnat
gulá dal! Nuppádis: Muohtadieblev siejbes
ráhrttiji jur, gå lidjiv mielkketjuvtáv sunji fállam.
Gåjkkámin gus lidji? Gåktus gis diedá sådnå ga
ij lim gåjkkámin? Goalmádis: Gálggam la ålles
lájggenådov, gå ittjiv gehtja!

– Gálmmi la boasstot dahkam, Gáhttötjivgga,
ja iv la duvva nuktalam dan diehti. Sästáv ienni
gájkav däntjáv tjuodtjelij gasskavahkkuj. Majt jus
lulun navti muv hárráj vuorddet! Lisá subtsastij
ienni allasis, gå gáhttötjivggaj. Majt gis lulun jage
gietjen dahkat? Dan biejve lulun de muvva rádjat
giddagissaj. Jali, jus dal ienni juohkka sahkon
luluv biejvev mállása dagi viessot. De ham
vijmak luluv hähttut vidálåge mállása dagi avta
bále gierddat! Na, ienni gåjt dal luluv daj dagi
gierddat, gå dajt bårrålit!

– Gulá gus vinndegav slahttá, Gáhttötjivgga?
Gullu náv tjábben ja lidnan! Dagu soames
vinndegav tjules. Usjudaláv, jus muohta ähttsá
muorajt ja giettijt, gå dajt náv tjábbát tjulástallá?
De gåbttjá sijáv náv bivvalit, bieddjis lijnijn,
soajttá tsabmalit: – Oaddájít dal ja ådit gitta

gässáj. Smaredattij giesen, Gáhttötjivgga, de
daha ruodnán gárvvuni ja dánssagåhti vallak
biekkas. Ihkeva tjábbe! Lisá ávvudij ja láhpij
nådov, gå giedajdis sjpädtjogådij. Sávav oalle le!
Muora ham tjavtjajt sujbbu lastaj ásnadijn.

– Gáhttötjivgga, buvtá gus sjáhkav spellat? Ale
nirvudalá, ajtu gatjádav. Gatjádav má, gå áttjak
speladijn de dådnå gähettji, dagu dádjadi spelav.
Javladijnám sjáhkka de jarri. Na, smidás sjáhkka
lij gåjt, Gáhttötjivgga, ja luluv vuojttám, jus ij
duot tjuorbes biskoahppa lulu ietjam vegav
sjallim. Gieres Gáhttötjivgga, dagädallun...

Subtsastit luluv edesik lahkev Lisá ságajs, maha
álsggi bágujn dagädallun. Rädstam lij oappájnis
biejvet åvddåla, dåssju gå javllam lij dagädallun
mådja lin rådniga ja gånågisá, valla snivva
oabbás lij tjiddim äbá guovtu buvte. Mañutjissaj
lij Lisá oajvvadam: – De ham de. Dådnå máhtá
akta årrot, ja månnå gis lav duo iehtjáda. Akti lij
balldalam jivnav hähkkat bälljásis tjuorvvidijn:
Gulá! Dagädallun månnå lav nielgge albasj ja
dådnå la luomek.

Valla dáhta le hárenis. Máhttsup Lisá ja
Gáhttötjivga ságajda: – Dagädallun dådnå la
Ruoppis Rådnik, Gáhttötjivgga! Jus duvva luluv
tjåhkkidahttet ja juolgijdat ruossidit, de littja
jur dagu sådnå. Gähettjala gåjt! Lisá doahppij
Ruoppis Rådnigav bievdes ja biejaj gáhtto

åvddåj, vaj Gáhttotjivgga davva háddidisj. Gáhtto huoman ittij jegada. Danen Lisá suvva anedij muodudagán, mahkas vuosedittjat makta busken vuojnnu.

– Jus dal illa ållu låde, de tsåkkåv duvva dán tjadá Muodudahkagohtáj. Majt de dasi gis javla?

– Jegada dal, Gáhttotjivgga, ale ga nåv dubbleda. Subtsastittjav dal Muodudahkagoades. Vuostasj lanjáv dát bieles vuojná. Jur dagu iehtjama ladnja, ájnat gákka dan sinna mådtsot labut. Dassta vuojnáv gákav, jus ståvllåj tjuottjadav, ájnat iv vuonáv. Vuoj, sávav vuojnitjav davva aj! Hálidav diehtet, jus dan goaden aj dålliji dálvijt. Iv goassak diede, valla jus dal ietja dållip, de gal suovva danna aj badján. Soajtti biehttet mijáv jáhkedahátjít sidja aj dålliji. Sijá girje gåjt li ietjam girjij vargaj, ájnat bágo li mådtsot. Diedáv, gå akti vuosediv girjám sidjij, ja dan ga båttå ietjes ietjas girjev munji vuosedij.

– Lulu gus Muodudahkagoaden årrot, Gáhttotjivgga? Le gus siján mielkke? Márjju ij la Muodudahkagoade mielkke åvvánis njálge? Dan lanjá mañjela, Gáhttotjivgga, de båhtin våttsáldahkaj. Vuojná oasátjav våttsáldagás, jus iehtjama lanjá uvsav rahppot dibdá. Almma mijá våttsáldagá muoduk nåv guhkás gå vuojná, valla guhtimusj diehtá makkárin joarkká.

Gáhttotjivgga, ij gus suohtas lulu, jus dal lulujma
Muodudahkagohtáj bessat! Diedáv danna li
nåv miellagiddis gálvo! Dagádallun glássa le ållu
dimes, vaj dan tjáda bessin. Mielastim tjabu
murkoduvvá! Álkket tjadádin dal davva...

Lisá guohtsam lij vuoná nali dav javladijnes,
vájku diedek, gáktu bajás lij nahkam guotsadit.
Ajtu glássa murkkon suddagådij.

Hähkkat lij Lisá muodudagá tjadá. Tjiellistij
Muodudagá ladnjaj. Vuostak guovlastij, jus
dållijin. Ajtu dållå buolij jur dagu áttjak guodám
dållå.

– Biváv dagu nuppen lanján, Lisá usjudij. Tjabu
buorebut. Dánnna ij aktak muvva biehto dålåv
lahkanimes. Vuoj, hávsske le gal! Muvva dánnna
ájtsi, valla e jávså!

Gährttagådij birrusis, ielvij nuppet lanjás ittjjí
mige miellagiddis vuojnedahste. Ietján gájkka
ållu ietjá lágásj. Gåvå vuoná guora siejnen
viesson lidjin. Klåhkan, massta dåssju duogev
muodudagás vuojná, lidjin ádjátja nirvudalle
muodo.

– Älla gájt dáv lanjáv nåv snivvím. Dagu dán biele
lanjáv, Lisá allasis usjudij, ájtsadijnes moadda
sjáhkkaålmmå gunán vuoná guoran. Hähkkat lij
Lisá buolvaj nanna dajt guovllamin. Hielkedij.
Sjáhkkaålmmå ham guojmmálakkój váttssádallin!

– Dála libá Ruoppsis Gânågis ja Ruoppsis Rådnik, tsamádij Lisá. Baláj luluj suorgganahttet sunnuv. Dála gis Vielggis Gânågis ja Vielggis Rådnik tjåhkkåhibá goajvvogietjen, duola gis ladne-guovtes giehtalakkoj vádtseba. Iv jahke muvva gulli, Lisá giehtoj oajves buvtedijn lagábu. Iv ga jáhke vuojnni. Guláv ietjam vuojnnemahttásin...

Soames njihkogådij bievden Lisá duogen. Lisá járgijdij vuojnátjit Vielggis Juolgárav tjiiktjamin ja jállurimen, ja várddahij suvva dádjadtjat, majt Juolgár dal luluj.

– Guláv mánám gielav! Vielggis Rådnik tjuorvij skuvá Gânågisáv nåv ruvva, vaj suvva gudnaj gámedij. Gieres Lillám! Gångálasj Gáhttotjivggam! Rådnik biehkegådij vuodnáruovdev bajás.

– Gångálasj skuvoggá! Gânågis moaledij njunjes ruokkadijn. Báktjanam lij. Ajtu galgaj hálvva moaren årrot Rådnigij, gudnan lij má oajves juolgesláhpáj.

Lisá hálijdij ávkken årrot. Gå Lillágusj lij ietjas jámas rähkomin, de gáhtjos Rådnigav doahppistij ja tjuottjedij bævddáj niejdas guorraj.

Rådnik hagñadij, tjåhkkidij. Jåhtelis mannulagás lij nåv suorgganam, vaj oanegattjav Lillátjav sjávot fármudij.

Vallak giella lij máhttsam, de tjuorvvij håjet
gunán tjåhkkåhiddje Vielggis Gårnågissaj: –
Gáhttiju då dållåváres!

– Makkár dållåváres? Gårnågis gatjádij. Dållåv
gehtjaj, usjudaláj dåppet dållåvárev dávk gávnná.

– Båssij... muvva... bajás, tsáhkaj Rådnik. Boade
gis ieme bálggáv bajás, ale ierijt båssu!

Lisá gehtjadij Vielggis Gårnågisáv gihkadimen
vuodnáruovdijt bajás, desik de javlaj: – Idja
biejvve navti gihkada, åvddåla bajás jávsåda.
Viehkeditjav gájt duvva, iv gus? Valla Gårnågis
ittwij gatjálvisáv gulá, tjielgas lij ittwij Lisáv buvte
vuojnnet jali ga gullat.

De Lisá suvva tjábbát doahppistij ja låggrij
suojmabut Rådnigis, vaj Gårnågis ittwij hekkav
bieste. Valla åvddåla bævddáj jávsådij, de Lisá
luluj állis gelastit, gå Gårnågis lij gudnan.

Mañjela Lisá giehtoj ij lim goassak vuojnnám
dakkár muodojt dagu dan Gårnågisán. Ielvedijnes
vuojnnemahtes giehta suvva adnalij de ilá
alvaduváj gelastimes, ittwij ga tjiero. Valla tjalme
ja njálmme stuorrut ja járbudin, desik Lisá
giehta tjajmmamis doargestij ja Gårnågisáv
vargga guolbbáj luojtij.

– Vuoj, ale navti nirvudalá! Lisá tjuorvvij
vajálduhte Gårnågis le váni gulák. Tjajmadahtá
muvva, vargga iv nagá duvva adnalit! Ale ga

njálmát náv rabá, gákka gudna dasi má tjåhkan!
Lisá Gânågisás vuoptajt rájdastij ja Rådniga
guorraj biejaj: – Tjábbe la dal.

Gânågis dalága hárddusis ravgaj, sjáv-sjávot
vellahij. Lisá suorgganij dahkamistes. Lanján
åtsåj tjátjev Gânågisáv båvtåtjít, ájnat dåssju
blehkatjav gávnaj. Lisá máhtsadijn lij Gânågis
jierijdam. Sådja Rådnigijn ballám tjuottjojga ja
tsamájga. Lisá jurra de guláj.

Gânågis sáhkadij: – Diedá gus, gärrásam,
galmmiv gitta siegñaguolgajdisám!

Rådnik vásstedij: – Dujna älla siegñaguolga!
– Vuoj, dan båttå balov, Gânågis moalgedij. Iv
goassak, goassak ban vajálduhte!
– Vajálduhtitja, Rådnik javlaj. Jus i mujtulvisáv
tjále.

Lisá muojon gehtjaj Gânågisáv, gå råkkåstij
sieldes assás mujtalvisgirjev sålbestis ja tjálláj.
Hähkkaájádus suvva dejvaj: Doahppij Gânågisá
oalge bajelt tjálangietjev, ja tjálláj suv sajen.

Suddilme Gânågis alvaduvvam sjávot fággádij
tjálanijnes, ájnat Lisá lij ilá gievrra. Vijmak
hagñadastij: – Gärrásam! Vierttjin dal hájn
giehpep tjálanav oasstet. Iv dájna åvvánis rijba,
tjállá, ihka majt sihtá.

– Majt gis dal? Rådnik gatjádij girjev gehtja.

Älla dáha ham ietjat dåbdoj mujtulvisá! Lisá lij tjállám Vielggis Snikta tjerås dållåruovdev. Ij dabrraha.

Bievden Lisá guoran lij nubbe girjje. Lisá várddahij Vielggis Gånaágisáv, gássta huoman mårådij. Gárves lij blehkav sliebbitjit, jus vaden luluj jámálguvvat. De sláddistij girjev gávnatjit lågådahtte oasev.

– Gákka le amás giellaj, allasis miededij.

Návti lij girjje:

SODAOJS

*alepphág sálläjn aj ,jil sidleláM
.nisammvå nidárroug aj nirriG
,aleddåh nijdil nevlås ullÅ
.nileddjour ådråd sjisäm aJ*

Imájdaláj dávva oanegattjav, valla huomahij de gåktu lij.

– Dahta le ham diedon muodudahkagirjje! Jus de muodudahkaj vuosedav, de bágo njuolggi. Návti de Lisá tjállusav lågåj:

SJOADOS

*Máleldis lij, ja njällás gáhppela
Girrin ja guorrádin åvmmasin.
Ållu sálven lidjin håddela,
Ja mäsijs dårdå ruojddelin.*

*Bárnnám, de gáhtti Sjåhtusis!
Oalol gásská, gadtsa rábas!
Gáhtti bahás Judjud-låttes,
Ja mähtjána suhttoris Bäddátjis!*

*Vuorbalsvierdev doahppij giehtasis,
Guhkket åtsåj mággelis vasjulattjav
Vuojηadij Dåηåñ-muora vuolen,
Ja tjuottjadij usjuda ájádusáv.*

*Tjuottjodijn muovsen ájádalá,
Sjoados tjalmijdis buollidij,
Idij suohkkis vuomes sjuohkkidalá,
Ja boadedijn miemssidi.*

*Akt, guok! Akt, guok! Tjadá tjuolastij,
Vuorbalsvierdes gulluj tsábanis,
Oajvev stuorra rumbos jallalij,
Ja vuojtse máhtsaj áhttjásis.*

*Le gus dal oajttám Sjåhtusav?
Boade fármmásim, bátte báhttja!
Vuoj sávsskes biejvev ja muodjusav!
Tjagŋadij áhttje ávostis.*

*Máleldis lij, ja njällás gáhppela
Girrin ja guorrádin åvmmasin.
Ållu sålven lidjin håddela,
Ja mäsijs dårdå ruojddelin.*

Ållidijn javlaj: – Tjábben vuojnnu, ájnat hálvva
gássjel dádjadit! Ij lim vuojn Lisán miella
miededit sådnå ittjjí åvvánis diede mij lij.

– Juoktá tjálos oajvám gávnaduságum dävddá.
Ájnat iv diede, maha li daha! Huoman soames
gåttij soabmásav, dahta le tjielgas vájku... gáktu...

Hähkkat Lisá juolgijdises tjiellij: – Vuoj! Jus iv
gáhtjada, de máhtsadálátjav vaden muodudagá
tjadá. Tjabu vil de åvddåla gájkav dát goades lav
vuojnnám! Guorristav sjattadagán vuostatjin!
Lanjás hähkkat viehkkáj lávkkistagáv vuolus.
Ittjjí ga ållu viega, ájnat gávnnam lij ådå vuogev
álkket ja spájitta lávkkistagáv luojttádittjat.
Tjuvddegietjijgum análdagás adnalij ja tjábbát
vuolus tjerastij lávkkistagáv, davva váni
juolgijgum duoh tak. Gárvoj lanjá tjadá, ja uvsav
aj luluj navti mannam, jus ij lulu uksagáblláj
njámmum. Hálvva mágddágådij ilmen gárvvomis,
de ávvisij vaden ieme láhkáj váttsádijnes.

Maŋep lågos

Viesso giedjegij sjattadahka

Lisá ietjajnis sáhkadij: – Sjattadagáv luluv vuojnunagi buorebut vuojnnet, jus luluv dal duon dieván. Dála ham bálges njuolgga dåhku doalvvu. Ij, ij huoman doalvo.

Bálggáv tjuovoja ja gávaj: – Jähkáv vijmak gåjt de doalvosj. Valla galla gåjt de imálasj láhkáj gávvá! Farra biráldis, gá bálges! Na, dággu gåjt de váttositjav dievváj, jáhkáv. Iv, iv huoman.

Bálges goahtáj máhttsá. De gähttjalittjav nuppev guovlov.

Navti de moattoj ja vuolus bajás vájaldij. Gávadij gávajt, valla agev goahtáj máhtsaj. Ajtu akti tjiegav gávaj ruvábut dábálattjas. Ittij de asta gáhtsat, åvddåla davva dejvaj.

– Ij lijssi dassta majdik iktet, javlaj Lisá goadev gehtjadijn. Usjudaláj dahta suvva hárđij. Iv hájn ådåsis sisi tjáŋa. Diedáv galla vierttiv muodudagáv máhttsat ieme ladnjasim, vaj de luluv gákka dájt subtsasijt ållit!

Hárddov járgijdattijn goahtáj akti vil bálggáv låjdåstatjáj. Dálla sidáj njuolgga åvddån dievváj vádtset. Oanegattjav buoragit váttsj. Javlaj jur: – Jåvsådittjav dåhku dán bále... Valla bálges

ietjas sjavnnjelij, gáktu Lisá tjielggij. Ja de lij hähkkat Lisá uvsav vádtsemin.

Lisá tjuorvvij: – Ilá bahá le dáhta! Ittjiv goassak ievvvi dákkár goadev náv ietjam åvdån! Ittjiv goassak!

Huoman dievvá lij dal tjalmijis åvdån, de galgaj de vaden vádtsát. Dálla lamsedij boandás giedjekgäddáj. Vuodjagiedjega birástahttin stuorra guvnjosoagev dan guovddelin.

– Alek vuolppo, Lisá sáhkadij giedjegijn, mij tjábbát bieggan suvdostij. Sávav lulu buktet hållat!

– Buktep ham, vásstedij alek vuolppo. Gå dåssju soames ságájdahttá.

Lisá alvaduváj, vaj de sjávvunastij. Vuojnnet sujsta vuojnñama ganugasstelin. Alek vuolppo suvdostatjáj, de Lisá vargga tsamá sáhkadatjáj:
– Buktá gus de juohkka giedjek sáhkadit?

– Avta buoragit gå iesj, tjabu jieddnábut, giehtoj alek vuolppo.

– Dáhpen le galla ietja ep álge, diedá ham dådnå, moalgedij ruvssö. Usjudalliv goassa dådnå lulu sáhkadahtjat! Allasim javlliv muodojstis le jiermmá, juska ij la sluogas! Huoman duolla bájnno, dahta galla viehket.

– Iv bájnos berusta, iktelij alek vuolppo.

Dåssju jus dal suv lasta goabredittjin, de luluj
dåhkkidahtte.

Lisá mielas ij lim hágasse giedjegij árvustaládijn,
danen jässkogådij: – Ehpit gus goassak balá
dáppen sjattadijneda, váni sujetik, vil aktu
allasihtte?

Ruvssso tjielggij: – Duola le ham guovddelin
muorra. Mij iehtjádijt luluj buorep?

– Majt dal luluj dahkat, jus hiehte luluj? gatjádij
Lisá.

– Tsiellat luluj, vásstedij ruvssso.

– Tsiellá oavs-voavs! Danen li sujna oavse!
tjumbádij noarssa.

letjá noarssa tjuorvvistij: – Na, diehti gus de ban
davva? Bálldabårruj rähtjogåhtin, desik ilmme
gilljo gielatjijs suohkanij.

– Sjávvunihtit! tjuorvvij alek vuolppo moares
sälldát suvdosta ja doargesta. Hagnadij
skielbestiddje åjvijnis Lisáv lahkanattij. Diehti iv
sijáv jávså, ietján e lulu duosstat navti dájssat!

– Årruda farra dagu ávddåla! Lisá oajodij närsajt
ja sijá lusi guggnjidij. Dublledahtjamin lidjin, de
Lisá tsamádastij: – Jus ehpit sjávvuna, de dijáv
tjoakkáv!

Sjávvunassttin de. Moattes ruoppis närsajs

bejudin.

– De galla gullabihtit! duoddistij alek vuolppo. Nårsa li väramusá. Avta hoalládijn iehtjáda dalá sehkani. Davva guládijn ham jámas gákka!

– Gåktus gis didja nåv smidát sahkadihpit? javlaj Lisá. Doajvoj dakkár sahka sijáv luluj ávvudit. Moatten sjattadagán lav årrum, ájnat giedjega ettjin buvte hållat.

Alek vuolppo vásstedij: – Duohtala ednamav giedajnat, de buojkká.

Lisá duohtalij: – Garras. Iv galla dádjada, majt dahta dahká.

Alek vuolppo tjielggij: – Ienemusán gárden le ilá dibma giedjekláhtjo. Giedjega li danen agev nåhkåstime.

Gulluj buorre oarren. Lisá dudáj dasi: – Iv la månnå goassak navti ájádallam!

– letjam mielas galla i ávvánis ájádalá, moalgedij ruvssó muson.

– Iv la goassak vuojnnám tjuorbebuv! Fiåvllå nåv hähkkat iktelattijin Lisáv tjiellidij. Ij lim ham árabut majdik javllam.

Alek vuolppo tjuorvvistij: – Årro sjávot! Iesj ham ittji avtak vuojne! Oajvát agev lastajdat vuolen aneda. Danna de garijda, desik dág ájmov

vajálduhtá, desik jáhká dåssju urbbe la!

– Le gus ietjam duodden ietjá ulmutja dánna?
gatjádij Lisá váni jerudalák ruvso manjemus
javllamusás.

Ruvssso de vásstedij: – Sjattadagán le nubbe duv
lágásj, dakkár iesj vátse. Gatjádav ietjastim
gåktu labuda...

Alekvuolppo duoddistij: – Agev gatjáda. Valla
sådnå le ban dujsta biesstagabbo.

– Muv lágásj gus? gatjádij Lisá vájmmelit. Ájádus
oajves dejvaj: Dán sjattadagán le juonná nubbe
näjttso!

– Na, avta gåmbalis hábme gå dujna, ájnat
ruoppsadabbo ja jáhkáv suv lasta li oanebu,
Ruvssso giehtoj.

– Lasta li tsäggot dagu vuodjagiedjega, e ga dagu
ietjat ruoittse, subtsastij alekvuolppo.

Ruvssso jaskadij: – Valla ij la dahta duv vihke.
Dådnå má gåjkkågoadá. Ij ham de lijssi viehkedit,
gå lasta hálvva måjvvåri.

Lisá ittij åvvånis guorrasha. lenni iehtjádav
giehttogådij: – Boahtá gus dal dåhta goassak
diehki?

Ruvssso vásstedij: – Galla duostav bigodit ruvva
láhkáj suvva ievvvi. Tjiesskislánje li sujna.

– Gåggu guoddá tjiesskislánjijt? gatjádij Lisá.

Ruvssو de subtsastatjáj: – Na diedon ietjas birra.
Imájdalliv ietjanat älla dakkára. Jähkkiv davva
juonga lágásj njuolgadussan.

Alekgahper ritjádij: – Boahtá! Guláv sujsta juolge
sjárv duolmmoba!

Lisá miellusit guovlaj goabbelis boahtá, desik
Ruoppis Rådnigav ájtsaj: – Ålov le stuorrum!
vuostatjin moalgedij. Ajtu, Lisá vuostasj bále
suvva vuojnij gunán, de lij dåssju gálmå bielge
mahte. Dállea lij de dánnna, Lisás oajvebielev
guhkep!

– Varres ilmme navti dahká, tjuottjodij ruvssо.
Ihkeva tjáppes dálkke uddni.

– Diedá manáv suvva buorástahtátjit, Lisá javlaj.
Juska giedjega miellagiddisa, de mielastis luluj
åvvânagi hávsskep oalle Rådnigijn rudnat.

– Ale! lesj ienni manátjav nuppe guovlluj, tjiddij
ruvssо.

Lisá mielas sjåndårdij, de iesj gis sjávot åroj.
Ruoppis Rådniga lusi váttsáj. Valla de gis
Rådnigav láhppelij ja uvsav vaden dejvaj.

Juorrulam Lisá moaddolij. Rådnigav juohkkat
sajes åtsåj. Vijmak mälggadin ájtsaj, de huomahij
farra dal hájn nuppe guovlluj váttsát.

Vuorbástuváj. Ij lim båttåtjav ga vájaldam,
åvddåla Ruoppis Rådniga muodojt iejvvij.

– Gudi guovlos boadá? Ruoppis Rådnik gatjádij.
Ja gási gis la mannamin? Gehtjasta munji, håla
tjábbát, ale ga tjuvdijdat gäto ájgev bânjo.

Lisá jegadij. Tjielggij ármi buvtij, gáktu lij
måskudallam ja bálggás láhppám.

– Iv diede gáktu la bálggát láhppám, javlaj
Rådnik. Gájkka bálggá li muv. Valla manen diehki
båhti? låjebut gatjádij. Guggnida sáhkadahttij,
vaj de ájgev sästá.

Lisá mielas lij ihkkun, valla Rådniga balulattjan
åskeldij sunji. Aktu allasis usjudij: – Gähttjalav
sijddasim bessat. Mállásijda lav manjunam.

– Vásstedu då, Rådnik diededij ja klåhkas
guovlastij. Tsakka njálmát gåbdebuttjat
håladijnát, javla agev Allagam.

– Sihtiv dåssju sjattadagáv vuojnnet, Allagam...

– Dale gulá, Rådnik javlaj. Lisás oajvev låjet
sj piedtjistij, mij gis ij lim Lisá miela milta.
Javladijnát sjattadahka: Månnå lav sjattadagájt
vuojnnám, maj guoran dáhta luluj luohito.

Lisá ittij duosta vuosteldit, de farra jårkij: – De
luluv dal duon dieván guorrit...

Rådnik tjumbádij: – Javladijnát dievvá: Månnå

Iuluv dunji vuosedit dievájt, maj guoran duohta
luluj vágge.

Lisá alvadahtte vuosteldij: – I lulu. Diedá ham
dievvá ij máhte vággen årrot. Dahta má luluj
sjåndår...

Ruoppsis Rådnik oajves sjavnnjelij: – Nabddet
lulu sjánndårin, valla månnå lav sjánndårav
gullam, man guoran duohta luluj jiermmá dagu
báhkogirje!

Lisá ittij ga vuostelda, gå guláj Rådniga gielas
sådnå lij hálvva moaskedime. De farra sjávot
vátsijga dievváj.

Oanegattjav Lisá váni hálak ednamav gehtjadaláj.
Imálasj dajvva galla, jágåtja gålggin njuolgga
gietjes gähtjáj. Ednam daj gaskan gis lij
juogeduvvam ruvtojda unnes jágås jáhkåj jákse
biestasiejnijs.

– Mielastim le dáhta sjáhkafiello lágásj! Lisá
gåjt de moalgedij. Dánna dal labudittji ulmutja
aj! Ajtu! duoddistij ávos. Tsåhkes sjavahttjáj
spájutta joarkedijnes: – Stuorra sjáhkav spelli.
Ålles ednamin. Jus dát åvvårnis le ednam. Vuoj,
man suohtas! Sávav iesj luluv akta ulmutjijs! Iv
lulu berustit, vágku båndor luluv, gå dåssju luluv
säbrrat. Huoman galla luluv sihtat Rådnigin årrot.

Hálvva jieppada gehtjastij Rådnigav davva
ivtedijnes, valla guojmmes dåssju mårjudalá
vásstedij: – Álkke le ham dáhta. Máhtá Vielggis
Rådniga bånndurin spellat, jus sidá. Lillá le ilá
nuorra spelatjít. Dådnå de álgá nuppát ruvton, ja
Rådnigin sjatta gávtsát ruktuj jávsådattijn...

Dálloj juonen buorren viehkkájga.

Mañjela ájádaládijen Lisá ittjjí dádjada, gáktu
viehkkájga. Mujtij dåssju giehtalakkój viegajga,
ja Rådnik náv jáhtelit, vaj Lisá ittjjí bevte majdik
ájnat viehkat. Rådnik huoman dåssju tjiddij:
Jáhtelappot, jáhtelappot!

Valla Lisá guláj ittjjí desti nivá jáhtelappot
viehkat, majdis ällim gis giela vuornotjít.

Oavddusamos gájkas muora ja ietjá gávne
birrusines ettjin vuojnnet labáda. Vájku man
spájtta labudijga, de ejga goassak majdik váse.
Iehpedájuk Liságusj usjudaláj: – Imájlusjáv labudi
gus divna mijá siegen?

Rådnik gis jáhkket dåbdåj Lisá ájádusájt,
huvkkelij: – Jåhtelappot! Ale gähettjala sáhkadit!

Ittjjí galla Lisá suludalá navti dahkat. Gullat
ittjjí desti buvte sáhkadit. Äddumin lij dal.
Rådnik huoman hájn vil huvkedij: Jåhtelappot,
jåhtelappot! ja Lisáv giedastis adnalij.

– Len gus ruvva láhkáj dåppen? Lisá vijmak niváj
hagñadasstet.

– Ruvva láhkáj dåppen! Rådnik gärddádij. Davva
lin juo vássám! Jåhtelappot!

Viegajda váni majdik tsuvkek. Bieggä sjudijdij
Lisá bieljen ja gullat vargga vuoptajdis doahppij.

– De dal, de ban! tjuorvvistij Rådnik. Jåhtelappot,
jåhtelappot! Viega jda náv fávdda, vijmak såjtijga
ilmmek girddet jurra de ednamav duohta. Desik
de hähkkat, Lisá juo tjadá vájbbam, ganugijga.
Lisá tjåhkkåhij hagñada ja májdås.

Rådnik Lisáv muora vuosstij duvdij. Låjet
diededij: – Besa dal vuojnadt.

Alvaduvvam Lisá gehtjadáláj sajev: – Jáhkáv
mådja lin dán muora vuolen agev årrum. Gájkka

le ham ieme láhkáj!

Rådnik vásstedij: – Diedon, majt iesj lulu sihtat?

Lisá tsáhkastij hájn. – Na, ietjam lándan gåjt de ábaj ietjá sadjáj jávsåda, jus mälggadav jáhtelit viega. Dagu lin dahkam.

– Nuoles lánnda! Rådnik tjielggij. Dáppen hähttú viehkat ármi nivá dåssju avta sadjáj bátsátjit. Jus hálijda ietjá sadjáj de viertti guovte gärddáj jáhtelappot viehkat!

– Iv lulu gähettjalit! Lisá javlaj. Dudáv dási... valla vuoj dáv muv bivvasav ja gákjav!

– Árvvedav, majt lulu sihtat! Råndik buorre guojmmen råkkåstij skáhputjav sálbestis. Sidá gus gáhkutjav?

Lisá mielas vasste lij vuornnot, vágku davva ittijí åvvánis lágeda. Váldij, båråstij. Sieldes gákke. Ij lim gåjt goassak nåv boaktjánam.

– Gå dådnå väddjá, de månnå mihtojt biejav. Sálbestis råkkåstij báttev juogeduvvam bielggeguhkkudahkaj ja mihttigådij giettev. Sákkátjijt duosi-dási tjuokkoj.

– Gudá juolge mañjela, javlaj tjuoggidijnes sákkev davva vuosedittjat, bagádav dunji guovlojdat. Sidá gus gáhkutjav?

– Iv, akta le galla viehka nuoges! Lisá nádoj.

– Doajvov dujsta le gåjkko gáhtum, javlaj Rådnik.

Lisá ittij árvveda, gáktu vásstedit. Valla vuorbben Rådnik járkij vil váni vuordek: – Gietja juolge mañjela gärddádav dajt, jus soajtá vajálduhttet. Gávtse mañjela gis hivástahtáv duvva. Vijmak de avtse mañjela vuolgáv!

Tsieggi lij dal divna sákkijt. Lisá gehtjadáláj miellagiddisin Rådnigav máhttsamin muorraj ja suojmma vaden rájdov vuolus váttsámin.

Gudá juolge sákke guoran járgijdij Lisáj: – Båndor vuostatjin guokta ruvto åvddán. Diedá ham. De fávdda goalmát ruvtov tjadáda. Jáhkáv ruovdderahten. Jåvsåda de dalága nälját ruktuj. Na, dahta le Dijdalduome ja Dijdaldieme rukto. Vidát rukto le ienemusát tjáhtjen. Gudát le Huppas Dubbasa. Valla i gåjt majdik tsuvkeda?

– Månnå... månnå ittijiv diede galgav juojddá tsuvkedit... jur dalloj... mahkkulij Lisá.

– Galggi miededit ihkát lådje lav dávva subtsastattijn. De dagádallun miededam la. Giehttjít rukto le dåssju miehttsen, valla rijddár duvva oahpes. Ja gávtsát ruvton årron aktan Rådnigin, hávsske ja suohtas!

Lisá tjuodtjánij. Gijton guggnidastij.

Mañep sákken Rådnik vaden járgijdij. Dán bále giehtoj: – Håla oarjjelsáme, gå i julevsáme

bágov mujte. Sierri tjuvdijdat vátsedijnát. Mujte guhtimusj la!

Ittjij Rådnik dálla Lisá gjitov vuorde, ájnat gáhtjadij goalmát sággáj. Jårgijdastij hivástahtátjít ja manemus sággáj livkedij.

Lisá ittjij goassak buojkká, gáktu dáhpáduváj. Vallak Rådnik manemus sággáj jávsådij, de lij ahtunam. Ij lim árvvedahtte, jus ilmmáj diedjanij váj mähttsáj spájtta sjnjuvgedij.

– Rådnik le ihkát jáhtel! ussjolij Lisá.

De Lisá mujtáj sådnå lij båndor. Ruvva láhkáj lisj má de suv vuorro lávkkit.

Goalmát lågos

Muodudagá råme

Diedon ållu vuostak mannulagá duobddágav
guoradallat.

– Dagu ednamdiedov oahppat, ussjolij Lisá vanádattijn mälggadj vuojnátjit. Stuorra jágå älla dáonna. Stuorra váre gus? Ájnna stuorra váren iesj tjuottjov. Iv ga diede gudi váren. Ájnas sijda... Maha li duo sjivnnjádusá miedav buvtadimen? Älla gájt dal hublo, goassak e hublo náv mälggadis vuojnnu. Navti tjuottjoj Lisá båttåv sjávot. Gehtjadij, mij giedjegij lunna duojkástaláj ja njunjiñnis dajt tjuokkudalláj. – Jur dábálasj hublo láhkáj, ájádaláj.

Dáhta gis lij gákka ietjá, ájnáthubllo: Ajtu, sådnå lij elefánnta. Dávva Lisá ruvva láhkáj ielvij, ja ielvvem alvaduhtij.

– Stuorra giedjegijt gis! lij mañep ájádus. Dagu goade dähkkoj dagi, valla gánnå li máddaga. De gis de edna miedav buvtadi! Luojttádav dal hájn dähku vuolus. Valla iv dal ållu dalága.

Buoldav vuolus viehkkádijnes gáhtsalij ja gähettjalij hähkka jieppadime oarev gávnadit: – Iv galla daj lusi maná soappe dagi, vaj sijáv åvdås máhtáv spähkkalit. Tjajmadahtisj, gá iehtjáda

gatjádi, makta lij váttsusam dákku. Vásstediittjav dahta lij ållu buorre, de luluv oajvám sjavnnjelit, ja giehhtt, gákku lij náv dubme ja báhkka, ja elefánta vil náv vájvedin!

– lenni manáv ietjá guovlluj. Márju esski maŋŋelattja elefántajt guossidav. Jåvsådav dal goalmát ruktuj!

Dánen viehkalij dievás ja tjäloj gudát jágåjtis vuostatja rastá.

– Besalvisájt! gájbbédi oahttse, guhti vinndegev guovladij. Juohkkahasj dakkavide gálggij besalvisáv. Juohkka besalvis lij manádiddje mahte, vaj dajgum dievddin gävllasav.

– Mánná! Vuosedu besalvisát! oahttse suhton Lisáv guobbulij. Moadda giela aktan, Lisá mielas lávllaga gärddadime láhkáj, bielkkelin: – Ale oahttsev vuorjedahte, mánásj! Ájges juohkka båttásj le ham tuvsán biedniga árvvogis!

– Älla má mujna besalvisá, Lisá miededij suorgganam. Ij lim gánnåk besalvisáv vuobdde oases.

Giela vaden hoallájin: – Gåsstå sådnå boahtá, de ällim saje oassásij. Dan bájke ednamis le bielggeguhkkudahka tuvsán biedniga árvvogis!

– Ale tjielggidusájt gávnada. Galggi má vuoddjes oasstet, bagádij oahttse.

Akti vil giela giehttogahtin: – Vuoddjes, guhti
gävllasa vuodjemvuonáv manádahttá. Dåssju
suovas ham le juohkka båsås tuvsán biedniga
árvvogis!

Lisá aktu allasis usjudij: – Ij ham lijssi hållat.

Ettjin giela dán bále sebra, gå Lisá ij lim
sáhkadam, ájnat ájádallin kåvrrån. Doajvov
dádjada, mij le kåvrrån ájádallat, vierttv vuojná
miededit iesj iv árvveda.

– Buorep váni ivtek årrot. Giela juohkka báhko
ham le tuvsán biedniga árvvogis!

– Niegadittjav tuvsán biednigis dán ijá! ussjolij
Lisá.

Dállea oahttse sunji guovlaj, vuostatjin
guhkesbåhtså tjadá, de gis oanesbåhtså tjadá, ja
de maŋutjissaj guovlunisáj tjadá. Javlaj gåjt de:
– Boasto guovlluj la mannamin. Ja de vinndegav
dahppalij ja gájddalij.

– Man nuorra mánásj, moalgedij Lisá åvdår
tjåhkkåhiddje ålmåj. Sådnå lij vielggis
báhppárijda gárvvunam. Galggá diehtet, gási le
mannamin, vájku ij ietjas namáv ga diede!

Gájtsa, mij vielggis ålmmå guoran tjåhkkåhij,
tjalmijdis tsápptsistij ja sárnoj: – Galggá má
buktet bálggáv besalvissaj, vájku ij ábbisav ga
buvte!

Ruovddegåmmmbå gájtsa guoran tjåhkkåj.
Gävllasij lidjin galla ihka makkár ibmaha tjágŋjam
ja njuolgadussan de gullat vuorrulakkoj hållin.
Danen ruovddegåmmmbå jårkij: – Dáppet viertti
mannogálvvon máhttsat!

Lisá ittij vuojne, guhti tjåhkkåhij ruovddegåmbå
maŋŋela, ájnat gákkes giellaj juoga hålaj: – Målsø
vuodjemvuonájt... ja de boaktjánij váni nivák
hájn vil sahkadir.

– Guojkkan má dåhta hoallá, ájádaláj Lisá.

Unna gielasj Lisá guoran suv bälljáj tsamádastij:
– Suohlastalá lik dajna. Gåjkke ja guojkka. Nåk
suohtan.

De tjáppes giella mälggadin moalgedij: – Hähttu
gilkurdit suvva oatsodime näittson. Buojkkátja
gåjt, manen...

De gis ietjá giela dublledahtjin, vaj Lisá ussjolij
hägga lij de galla dan gävllasin. Dublledin:
– Hähttu påsståk mannat, vaj bäässá
åvdemussaj... Viertti diedádussan rájaduvvat
skuolkanik... lesj hähttu ruovdderájdov giessel
gitta gähtjáj... Ja nåv vil hájn hoalmmedin.

Vielggis báhppárijda gárvvunam ålmåj gis dåssju
Lisá lusi guvnjádij ja bälljásis tsabmalij: – Ale
berusta sijá ságajs, mánásj, ájnat oaste agev
máhttsebesalvisáv ruovdderájdo ganugattij.

– Ajtu iv oaste! Lisá gierddamahttásin nádoj.
Iv månnå dánna galga årrot... lesski ham lidjiv
vuomen. Sávav luluv dákku máhttsat.

Gielasj guoranis bälljásis tsamádastij: –
Suohlastalá dal hájn dajna. Máhttsat lulu, jus
lulu máhttet.

– Ale náv hárde, luojoj Lisá. Dåssjen guoradaláj,
goabbelis giella gulluj. Jus náv diertjegutta
muvva suohtastalátjit, manen i de iesj
suohtasav giehto?

Gielasj sjuohkedastij. Muson lij galla. Lisá luluj
juoktá jaskadam: – Jus dåssju luluj almma láhkáj
sjuohkedit! usjudaláj. Valla dáhta lij ibmaha
unnes sjuohkkanisásj. Lisá ij lulu åvvánis gullam,
jus ij lulu bieljes báldan tsabmalam. Danen
farrá Lisás bieljev tjagárdij, ja navtik Lisá gielatja
asjmev vajálduhtij.

– Dåbdåv duvva guojmmen, giehtoj gielasj.
Gieres guojmmen, guhkes ájge guojmmen. I ga
lulu muvva vahágahttet, vájku månnå lav urmas.

– Makkár urmas? gatjádij Lisá. Jus riekta hálijdij
dåssju diehtet, jus tjuokkoj váj ittjij, valla
mielastis ij lim heva ulmutjahttem jässkot.

– Majt, i gus dådnå de... gielasj hållagådij,
valla vuodjemvuoná ritjás gielatjav gádodij.
Juohkkahasj hielkedij. Lisá aj.

Råsse, guhti lij oajvev vinndega tjadá gävllasij
tjágŋam, subtsastij jiermmát: – Dåssju jágåtja
rastá tjiellijma.

De ga manne duhtin dási, vájku Lisá hálvva
mårådij, gå gis ruovdderájddo tjiellij. Ietjas gåjt
jaskadij: – Vájku gåktu, dårvvon edesik nälját
rukuj jávsådip! Dale gis guláj gävllasav ilmmáj
badjánimen. Suorgganattijn lagámus gánev
anjádij, mij såjtij gájtsa njávve årrot.

Njávve ienni suddagådij, vallak Lisá dajt
duohtastij. Hähkpat lij Lisá siettos muora vuolen.
Muoger, Lisájn hållam urmas, risse nanna
starjadaláj Lisá oajve bajelt ja sunji såjjigum
sejvudaláj.

Ajtu lij stuorra muoger. Lisá mielas vuontsátjivga
mahte. Huoman ittij dassta balá, ságastallam
ham lijga juo nåv guhkev.

– ...färtta urmmasav gierda? járkij muoger, dagu
ij mige lulu dáhpáduvvam.

– Gierdav, jus buktá hållat, vásstedij Lisá. Ietjam
sijddabájken e dakkára goassak sahkada.

– Makkár ietjat sijddabájke urmmasav de
ávvuda? jäskádij muoger.

– Iv månnå ávvánis urmmasijt ávvuda, tjielggij
Lisá. Baláv farra dajs, gåjt de stuorámusájs.
Buvtáv galla dunji muhtem namájdisá buojkodit.

- Diedon ham namájdisesa vásstedi, moalgedij muoger.
- Iv la goassak älvvám.
- Manen li siján namá, jus e állis vássteda? gatjádij muoger.
- E sidja majdik namájn dagá, ájnat nabddijda le ávkken. Jus ij, manen de ádajt nabddet?
- Iv árvveda, vásstedij muoger. Mälggadin miehtsen älla desti siján namá. Giehto dal ietjat urmmasij namájt. Ietján ájgev gålåda.
- Na, buojkulvissan skåttagis. Lisá namájt giedajnis låhkågådij.
- Na, duon biesstaga gasskamieren gávna skoaddeskåttagisáv. Sujna le skoadde oajven, danen oajvestis gällu, giehtoj muoger.
- Gåktus gis de bierrgi? Lisá gatjádij.
- Gahperijn. Gahperijt gådå ja gårru. Joarke de.
Lisá guovllalij skoaddeskåttagisáv. Huomahij áttjak lij gahperav ållim, vuojnnet náv biváj dajna.
- De gis vuopptagoavnne.
- Guovllala oajvát bajelt, tsuojggistij muoger. De má ájtsatja vuopptabiesskedimgoavnjev. Sujtti gákka vuoptajt. Biessket, rájddá, tjåhku ja

siejggi. Suv juolge li rájddama, soaje li skárjá ja oajvve le siejggimruovdde.

– Gåktus gis de bierggi?

– Vuobddá biesskedimev äladussan.

Lisá jårkij lågådallat: – Goalmádin biejavvelådde. Guovllam lij urmmasav oajves bajelt. Usjudaláj vil: – Dán diehti gus de biesskediddje vuoptajdam biesskedattijn oajvám birra hálädalli. Oahppam má littji goavnjes.

– Juolgijnat demut idjabiejavvelådde. Biejvev jáhkká idjan, de baddjen hálet. Valla ijáv biejavven jáhkediñes de vuollán. Danen ij áges majdik diede.

– Gåktus gis de bierggi?

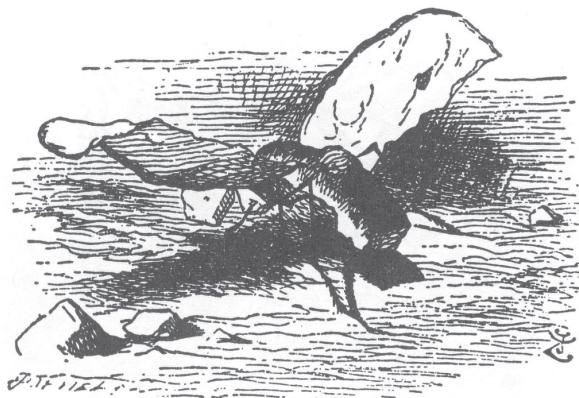
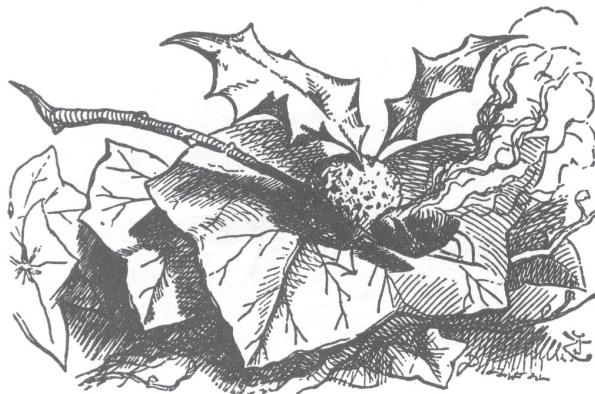
– Bäjvádagán sjattojs biektelehájt njammá.

Lisá usjudalláj: – Majdis bäjvádagán baddjen hálet, ij má de álu sjattojt gávna. Majt de luluj?

– De luluj jábmet.

– Álu ham de navti sjattasj, usjudaláj Lisá.

– Agev, vásstedij muoger.

Lisá oanegattjav sjávvunij ja ålov ájádaláj.
Muoger ietjas ávvudahtij Lisá oajve birra sjurá.
Säjvoj gájt de: – Árvvedahttte i sidá namát
láhpet?

– Ajtu iv. Lisá hálvva mårådij.

Huolodis muoger giehttogådij: – Ájádalá gis,
man álkke luluj dan dagi sijddasit máhttsat!
Buojkulvissan äddnát luluj duvva gåhttjot:
– Boade diehki... Ja dasi luluj ganugit, gå e lulu
namá, ja namá dagi i lulu hähttut jegadit.

– Ij navti dåjmatja, tjielggij Lisá. Äddnám ij lulu
muuva goassak navtik luojtet. Jus ij lulu namám
mujtet, de gájt luluj javllat *mánná!* iehtjádij
láhkáj.

– Jur navti, jus dal dåssju maná luluj javllat, de
ham lulu ierijt mannat. Dahta luluj suohtasaj.
Doajvvuv dådnå lulu davva gávnadam.

– Manen doajvvu månnå luluv gávnadam?
gatjádij Lisá. Nievres suohtasasj lij ham.

Muoger dåssju sjuohkedastij, gå guokta stuorra
gadnjala sujsta nierajt gålgåjga.

– Allu då suohtasijt gávnadu, jus hådjåna,
moalgedij Lisá.

De muoger vaden sjuohkedastij. Suddilme
muoger vuojnnet ietjas gáhtusij sjuohkedahtij.
Lisá rissátjij guovladattij, de ij lim desti mige

danna. Goallogådij dannák tjåhkkåhimes, de tjuodtjánij váttsatjittat.

Buolljis gäddáj jávsådij. Miehttse nuppen bielen, sjävnnjadap miehttse. Lisá måråstij dasi tjágjamis, valla huomahij ienni joarkket.

– Iv gájt de åvvånis moatto, ussjolij Lisá. Dáhta le ájnna bálges gávtsát ruktuj. Dála lisj má namájt láhppám miehttse. Gåktus dal ietjam namma sjattasj dasi tjánjadijnám? Iv sidá davva láhpet iehtjádij láhkáj. De luluv ådå namáv dárbahit ja dávk de vastev luluv oadttjot. Miellagiddis galla luluj åtsådit namám oadttjum sjivnnjádusáv! Dagu gáhtum bednagijt åtsådijn: – Jegat Tjutjunamáv, guohpbábjnuk tjebetbádde. Vuoj, gájkav gáhettjot Lisán, desik soames vásstet! Ájnats jus lulun sluohkasa, de e lulu vásstedit.

Návti sjambaldij mähttsáj jávsådattij. Vuojnnet gálos ja irkkán.

– Na, vágku gáktu, de le vuogas dán báhka manjela tjágnat... masi tjágnat? Alavaduvvam ittij bágov mujte. Galgav... vuolláj... vuolláj... dán vuolláj! Giedav muora máddagij biejaj. Mij le dal hájn dáhta? Jáhkáv le namádis... namádis galla!

Sjávot båttåtjav usjudaláj, de gis dublledatjáj:

– De lav ham de huoman namájt láhppám!
Guhtimusj lav gis månnå? Mujtitjav! Mujttuv!

Majdis galggat mujttet ittij lijssi, niváj dåssju

ratjá iktet: – L! Diedáv L:jn álgáv!

Daj muttoj miesse bådij Lisá lusi. Lisáv guovlaj stuorra, jálos tjalmijgum váni suorgganik. Lisá mielev guvkkalij, giedav gálggij davva njávkastittjat, ájnat Miesse dåssju guovla tjuottjoj.

– Manen ietjat nabdá? gatjádij gåjt de miesse. Man lidna giellaj vil hålaj!

– Sávav luluv diehtet! vásstedij Liságusj. Iv jur dállea manenik.

– Usjudalá dal hájn, ij la návti dåhkkidahtte, moalgedij miesse.

Lisá usjudij, majdis váni huomahik: – Subtsastu hájn dådnå ietjat namáv vuostak. Viehkedasstelit lulu muvva.

– Subtsastittjav, jus dal joarkkela åvddålilj guovlluj. Iv dánna mujte, giehtoj miesse.

Guovtu váttsatjijga miehtses buolljis gäddáj. Lisá gieda tjábbát miese lidna tjiebeda birra. Miesse de tjiellistij Lisá giedajs. Ávos gielajn tjuorvvistij:
– Månnå lav miesse! Ja dådnå jiesstánam la má ulmutja mánná! Miesse tjáppes russjkis tjalmijstis suorgganij ja guohtsalij ierijt.

Lisá mielev slienjadij. Vargga ganjáldij guojmes gáhtolime diehti.

– Jaskadussan dåbdåv edesik ietjam namáv dálla. Lisá. Lisá. Iv vaden vajálduhtitja. De dal, makkár gáblev luluv dal guorrat?

Ij lim gássjelis gatjálvis. Miehttsek lij dåssju akta ájnegis bálges, ja goappátja gáble vuosedijga dåhku.

– Mierredittjav bálggá juohkásattijn, moalgedij Lisá.

Bálges ban ij lim juohkásittjat. Lisá mälggadav vájaldij, valla agev bálggá juohkásattijn gáble avta guovlluj giejjigja. Avtas lågåj Dijdaluome lusi, nuppes gis Dijdaldieme lusi.

– Jáhkáv sådja avtan goaden årroba! javlaj Lisá vijmak. Iv la goassak huomaham! Iv galla dåppen edna joavde. Buorástahttalav ja vájnnodav miehtses ålgus bagádittjat. Jus dal lik jávsådittjav gávtsát ruktuj, ávddåla guolmut.

Vájaldij de ietjajnis ságastaládijn, desik bálggáv gávadijn guokta buojdes ålmmåtja iejvvij. Nåv hähkkat, vaj dåssju sunnuv guovlaj. Jierijdij gåjt de, árvvedij sådja lijga Dijdaluobme ja Dijdaldiebme.

Nälját lågos

Dijdaluobme ja Dijdaldiebme

Muora vuolen tjuottjojga. Goabbák giehta guojme niske birra. Lisá buojkkáj guhtimusj le goabbá. Avta skirttotjiebedin lågåj duobme ja nuppen gis diebme.

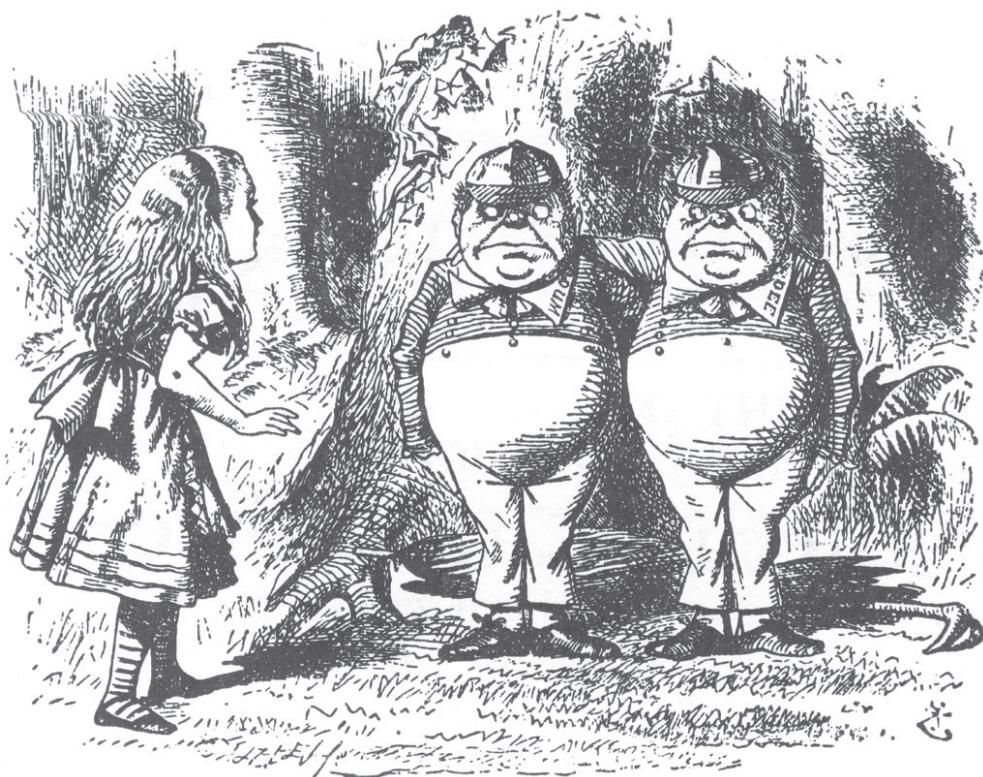
– Goappátja gähkan dávk lågåtjav dijdal, allasis tsuojggi.

Tjuottjojga nåv sjávot, vaj Lisá vajálduhtij viesso lijga. Gehtjastij sunnu duogev, jus lågåj dijdal goappátja gähkan. Dalloj suorgganij, gå Duobme hållagådij.

– Jus munnuv jáhká budtjasin, de edesik lulu gähettjamis mákselit. Budtjasa e nåvkå gehtjadahte, e ban!

Diebme duoddistij: – Ja de gis, jus jáhká munnuv viesson, de lulu juojddá javllat.

– Luojtte ándagissaj. Lisá ittjjiehtjádav bувте moalgedit. Dálusj lávla skuolaj oajvenis. Jurra de nagáj årrot davva lávlok.

*Dijdaluobme ja Dijdaldiebme,
Fággádittjat guorrasam.
Dijdaluobme tjiddi Dijdaldiebme,
Ådå skuvgáv bájsstalam.*

*Dalloj säjvvu sieldegarjjá,
Darvvedudno tjáhppat.
Goappátjijt nåv balldá,
Vadjáluvvá rijddo hähkpat.*

- Árvvedav ájádusájdat, moalgedij
Dijdaluobme. Valla navti ij la, ij la ban.
- Ja de gis, járkij Dijdaldiebme. Jus lij, de såjtij. Ja
jus lisj, de gis luluj. Valla, gå ij la, de älla. Diedon.
- Ájádalliv, gåggululuj vuohkasamos bálges
dát vuomes, Lisá tjábbát gatjáj. Sjevnjudahjtá.
Bagádahtte lik.

Majdis buojdes ålmmå guojmme guojmeska
gehtjajga nirvuda. Guovte skåvllåbirega
muoduga lijga, vaj Lisá Dijdáluobmáj giejgij ja
javlav: – Vuostasj birek!

- Iv la ban! Dijdaluobme tjuorvvistij ja njálmes

dahppot sj piedtjistij.

– Manep birek! Lisá Dijdaldieme lusi duobbánij, juska jáhkij luluj dåssju tjuorvvistit dakkár ij la. Ja navti gis dagáj.

– Boasstot álgá! Dijdalduobme tjuorvvistij. Guossidattij galga vuostak buorástahttet ja giedav gálggit! Vieljatja fármastijga guojmme guojmeska, de gis gálggijga goabbák giedav Lisáv buorástahtátjit.

Lisá ij lulu goappák vuostatjin buorástahttám. Baláj má nubbe luluj moaskedit. Buoremusát de goappátijjt giedajt avta bále doahppij, ja hähkkat dánssagåhtin gievllen. Gulluj luondulattjan, Lisá mañjela mujtij. Ittij ga alvaduvá musika tjuojadijn. Musikkja gulluj muoras, man vuolen dánssin. Lisá mielas oavse guhtik guojmev njávkkin fiolijnaj ja fiolijnasákkij láhkáj.

– Suohtas lij galla, giehtoj Lisá, gå mañjela dájt oabbásis subtsastij. Hähkkat lidjiv juojggamin Vales manov. Iv diede, goassa álggiv, valla hähkkat lidjiv mahkas dal juo ålov juojggam!

Duo guokta ietjá dánsse lijga buojde ja spáitta háhpaskuvájga. – Niellji gärssulit le nuoges dánssat, hagnadij Dijdalduobme. Häjttalijga dánssamis, dagu lijga dánssagohtám. Tjuojjalvis sjávvunij.

Lisá giedajt luojtijga ja suvva gehtjadijga. Hálvva

unugis båttåtjav. Lisá tjuottjoj váni diedek, gåktu ságastallat áttjak dánssam guojmijgum. – Ij gåjt lulu hiebalgis dállea gatjádit, gåktu viessoba! Juoktá lip juo dassta ienebuv oahpástuvvam, moalgedij Lisá allasis.

- Ähppe la gåjt ilá vájbbam, javlaj maṇutjissaj.
- En. Edna gjitov gatjádimes, vásstedij Dijdaldoobme.
- Nåv nággiduvájma! duoddistij Dijdaldiebme. Le gus divtajda mielastuvvam?
- Lev, nåv lev. Muhtem divtajda gåjt, vásstedij hálvva gáddaliddje Lisá. Bagádahtte lik, gudi bálggá vuomes ierijt doalvvu.
- Majt så dal nejtsutjij gärddádittjav? gatjáj Dijdaldiebme. Alvot gehtjaj Dijdaldoomev, váni Lisás ádnomav ielvez.
- Mårssjå ja Snihkkár le guhkemus, vásstedij Dijdaldoobme ja vieljas gieres láhkáj fármastij.

Dijdaldiebme dalá álgij: – Biejvve bájtij...

Lisá tjumbádij: – Jus le oalle guhkke, lulujda gus vuostatjin munji bálggáv bigodit? vájnnodij tjáppemusát. Dijdaldiebme måjådastij ja vaden álgij:

*Biejvve ájgenis nuoren,
Gájkin fámujnis bájtij.
Balvajt tjuovgadit ja járbbađit,
Gähtjalij, ármi buvtij.
Ja dáhta gis ihkkun,
Idja má hájn lij.*

*Mánno håjet tjuovgaj,
Mielastis bájvádahka
Boasto sadjáj lij boahtám.
Ja de bievvet manjela,
Viehka vastet dakhá, javlaj,
Älla desti suv diehti suohttasa!*

*Nuorre lij luvvasabmusin,
Sáttoj gis jagjasin.
Ij lim balvva vuojnedahtte,
Gå ij lim balvva vuojnnusin.
Ettjin ga låtte oajve bajelt girde,
Ällim låtte girddemin.*

*Mårssjå ja Snihkkár,
Giehtalakkoj váttstijga.
Dakkár edna sádduv
Vuojnedijn, de tjierruuga.
Jus dal luluj gáhtot,
De buoremus luluj, javlajga.*

*Jus gietjav därno lulun njámmat,
Jahkebielev dávva njámadit.
Jáhká gus, Mårssjå gatjádij,
Lulun gus nahkat sjallidit?
Guoktálattav, vásstedij Snihkkár,
Vierttij gadnjalav gahtjadit.*

*Vuoj, Sjkáltjo, båhtit lusásimme!
Mårssjå gáhtjudij de.
Vádtsup dal, rudnup gal',
Fiervvá sálltá, ge'.
Allop åro nälljásis enap,
Vaj juohkkahattjaj giehta le.*

*Vuorrasamos Sjkálltjo dalloj,
Váni hålak sunji gehtjastij.
Vuorrasamos Sjkálltjo ramkkalij tjalmes,
Ja vil oajves sjavnnjelij.
Navti de Sjkálltjo giehtoj,
Årudagástis vuolge ij.*

*Valla niellja nuora,
Gáhtjadin gátte ibmahijda.
Siejggam skirto ja bassam muodo,
Tjáppes ja vuogas gábmagia.
Dáhta lij gåmbal,
Ällim má siján juolge ga.*

*Niellja Sjkáltjo sijáv gis guorrin,
Ja de hájn vil nieljes.
Stuorra hårren spájtta,
Vil galles, vil galles.
Bárojt tjábbát tsuhppaldin,
Tjåhkanin fiervváj moattes.*

*Mårssjå ja Snihkkár gis,
Váttsatjijga bálggán.
Vuojŋadijga giergen,
Hiebalgis fiervván.
Ja gákka sjkáltjutja,
Vuorddin gárggán.*

*Muddo le dal, Mårssjå javlaj,
Hålatjit duojs–dájs ássjijs.
Gábmagijs, hávsajs, gânågisájs,
Sjattojs ja vuojddasijs.
Manen nuorre duolldá,
Ja vil svijnij sâjijs.*

*Valla vuorddelaste, sjkálltjo tjuorvvij
Åvddåla sáhkadahtjap.
Divna lip buojde,
Muhtema danen hagnadahtjap!
Ale surá! Snihkkár vásstedij,
Gijtov, de vuostak vuorjedahtjap.*

*Lájbev, Mårssjå tjuottjodij,
lenemusát dárbahip,
Lassen pihppárvav ja iettigav,
Muojon návddahip.
Jus dal gieres sjkáltjo gárvvása,
De dal bårådip.*

*Alle dal mijá bále!
Sjkáltjo bielkkin lahtten.
Gå nåv låje lijda,
De lulujda dállea biehtten.
Mårssjå májnoj iehkedav,
Tjáppes várddasav dagáj diehtten.*

*Buorre, gå bådijda,
Ja nåv tjáppe lihpit!
Snihkkár dåssju moalgedij,
Hájn bähkátjav de suoddit!
Jus dal ejda lulu bieljedime,
Hähttum lav guokti bivddit.
Sudden galla, Mårsjå mielas,
Sijáv návti lin bähttám.
Guhkás lin sijáv doalvvum,
Ja vil ålov váttse dahttám.
Snihkkár ittjjí majdik tsuvke, ájnat,
Vuojav la ilá loatjodh ttám.*

*Tjierov dijá diehti,
Mårssjå vähttsát berustij.
Snuolgav ja gadnjalijt,
Ihkeva stuorijt gålgådij.
Giehtalijnijnis de,
Tjalmijdis sihkastij.*

*Vuoj sjkáltjo, Snihkkár moalgedij,
Iellemihtte gåjt hávsske.
Låjdåstup dal sijddaj máhttse,
Valla ij lim vásstedahtte.
Ja ij lim galla imáj,
Bårråm lijga divna.*

- Mielastim lij Mårssjå buoremus, javlaj Lisá. Suttalusjáj má sjkáltjoguttjajt edesik binnátjav.
- Båråj galla Snihkkáris ienebuv, diededij Dijdaldiebme. Na vuojná, lijnev adnalij njálme åvdån, de ittjjí Snihkkár vuojne, galla båråj. De gis nåv.
- Ij lim val de dahta tjábbe! asjmaj Lisá. De le gis

Snihkkár buoremus, jus Mårsjås binnebuvin båråj.

– Valla båråj, majt nagáj, moalgedij
Dijdalduobme.

Dáhta sjattaj árvvádussan. Båttåtja mañjela de Lisá hoalláj: – Na de nåv! Goappátja ban libá unugis sieve. Lisá de sjávvunastij gulládijnes juojddá, mij sunji gulluj stuorra sviellavuojanin lahka vuomen, juska baláj dahta luluj farra urudis.

- Le gus dáppen lädjána jali tijggara?
- Dåssju garijdiddje Ruoppis Gångågis, vásstedij Dijdaldiebme.
- Boade lik suvva gehtjadittjat! tjuorvvijga vieljatja ja Lisáv goabbák giedas doahppistijga. Doalvojga de Lisáv Gångågisá oademsadjáj.
- Ij la gus fávrro? gatjádij Dijdalduobme.

Ij lim galla Lisá mielas vuojga fávrro. Gångågisán lij alla, ruoppis idjagahper, gånnå lij tjuhppa. Lubtsahij dagu dal ruoittsehárren ja galla tjavgga garijdij. – Garijt, vaj sujsta oajvve luojttá, dagu má de Dijdalduobme moalgedij.

- Suolnen vellahattijn gåjt de luluj skihppát, mårådij Lisá, berustiddje nejtsusj.
- Niegadimen, giehtoj Dijdaldiebme. Massta gis jáhká niegat?

Lisá vásstedij: – Ij ham aktak buvte davva
månnat.

– Na dujsta ham! sjamáj Dijdaldiebme
giedajdis sjpättjo. Ja jus dal luluj hiejttet dujsta
niegadimes, gånnå de jáhká lulu årrot?

– Na diedon, gånnå juo lav, javlaj Lisá.

– I galla! vuosteldij Dijdaldiebme hálbeda.
Dådnå i lulu gånnåk. Dådnå ham la dåssju áhta
niegonis!

– Jus dal duot gånågis luluj smaredit, duoddistij
Dijdalduobme, de dådnå lulu gáhtot... bávk!
dagu gintal!

– Iv de galla lulu! tjuorvvistij Lisá asjmen. Ja
jus de vil månnå lav dåssju niego áhta, majt de
dådja lihppe?

– Dakkár, vásstedij Dijdalduobme.

– Dakkár, dakkár! huvkkelij Dijdaldiebme.

Huvkij nåv tjavgga, vaj Lisá vierttij tjuorvvistit:

– Sjávit! Båktebihitte gånågisáv, gå návti
juhtsabihitte.

– Na illa gåjt dal dådnå ávkken, gå giehto suv
båktemis, giehtoj Dijdalduobme. Dådnå la má
dåssju suv niego áhta. Galla diedá illa oalle.

– Lev ban! tjierrogådij Lisá.

- Tjierodijnát gájt i ietjat oallebuttjan ga dagá, iktelij Dijdaldiebme. Ale ávvánis visjá tjierrrot.
- Jus iv lulu oalle, giehtoj Lisá hálvva tjajma gadnjalijes gálgådijn, gá gákka lij náv jiermedis, de iv gájt lulu buktet tjierrrot.
- Doajvov galla i jáhke duoha li oalle gadnjala, tjumbádij Dijdalduobme. Garrasit delbastij.
- Sjåndårdibá, diedáv ham, usjudij Lisá aktu allasis. Ja huohppelasj littjav de dan diehti tjierodijn. Sihkkalastij gadnjalijt ja járkij ávon ármi buvtij. – Na, vuolgguv gájt de dát vuomes. Germudatjásj má dal ruvva láhkáj. Rássjodahtjá gus?

Dijdalduobme rássjosujánan rabáj ietjas ja vieljas bajelt. Gehtastij dan sisi: – Iv jáhke, javlaj. Ij gájt dán vuolen. Ij ham.

- Valla rássjodahtjá gus ålggolin?
- Soajttá rássjodahtjat. Jus sihtá, buojkodij Dijdaldiebme. En gájt mådja vuostelda. Navti gis de.
- Ietjastalle! ussjolij Lisá. Ájgoj jur hivástahttet ja guodet sunnuv vuobmáj, ájnat Dijdalduobme tjiellistij suojána vuoles ja suvva giehtalahtasis doahppistij.
- Vuojná gus duovva? gatjádij. Vájmmelisuoda diehti vargga boaktjánij, ja dalága sujsta tjalme

viskudijga ja stuorojga. Giegij doargestiddje tjuvdijn unnes, bieddjis áhtaj, mij lij muora vuolen.

– Dahta le ham dåssju skuvggá, javlaj Lisá, gå lij snivábut guoradallam bieddjis ádatjav. Ij guvggo, diedá ham, duoddistij. Jákij balláj dassta. Dåssju oabme skuvggá. Viehka oabme ja smålen.

– Diehtiv ban! tjuorvvistij Dijdalduobme. Duolmmogådij sälldát ja vuoptajdis gajkoj. Diedon le bësstanam! gehtjastij Dijdaldiemev, guhti dalá tjåhkqidastij. Gähettjalij suojánij tjehkádit.

Lisá giedav biejaj Dijdalduome oalggáj ja jaskadij:
– Ale dal nåv rädosta oabme skuvgáv.

– Valla ij la dahta oabme ga! tjuorvvistij vaden Dijdalduobme. Ávdutjis hájn moarráp. Ådås le ham, dunji sárnov! lektu oassteliv. Ietjam tjáppes ådå skuvggá! Gielastis sjattaj tjielgga ritjás.

Gätjo ájgev Dijdaldiebme gähettjalij ármi buvtij suojánav dahppat, iesj hájn dan sinna tjåhkkhåttij. Dáhta lij de galla nåv sierra lágásj, vaj Lisá tjabu moarrás vieljav vajálduhtij. Majdis ittij nagá suojánav dahppat. Mañenagi ravggalij ja bátsij gurppasam dasi. Dåssju oavve ålgus gihttjahij. Danna gis de vellahij, tsakkadij ja dahpadij njálmes ja tjalmijdis.

– lenni guole lágásj, gå majdik ietján, ussjolij Lisá.

- Guorrasa má de fággáfidditjat, suojmodasstám Dijdaluobme iktelij.
- Vierttitjav má de, vásstedij nubbe håjet. Suoŋaj suojánis ålgus. Valla dal duohta galla de munnuv gárvodus.

Vieljatja de giehtalakkoj vuobmáj gádojga ja manjelattja máhtsajga gieda gálvojs dievvasin. Åjvuole, lijne, oadádagá, ráno, ráffe, duolje.

- Doajvov galla buvtá buoragit tjadnat ja tjuolmadit, moalgedij Dijdaluobme Lisáj. Juohkka gávnne häyttu dabrijdit, juoktá jali gåktu de.

Maŋjela Lisá giehtoj iellemines ij lim gudi goassak juonja diehti dákkár suráv vuojnnám. Gåktu lik dal duo guovtes dullujga, ja vil de man ålov allasiska dabrijdahtijga. Ja villap de, makta Lisáv hástijga snuorijt tjanátjit ja boalojt boalodittjat.

- Ajtu galla sjaddaba ávdemusán oabme bivtashárren ållidijn, moalgedij Lisá allasis, gå Dijdaldieme tjiebeda birra åjvuolev tjanáj. Iesj ham Dijdaldiebme tjiddij åjvuole diehti oajvves bátsij jalák.
- Árvvedittja då, subtsastij alvot, dahta ham le bahámusájs, mij fággáfattijn soajttá dáhpáduvvat. Oajvev biesstet.

Lisá sjkutjerdastij. Nagáj gájt gássåsav dahkat.
Baláj má de luluj suvva ietján delbastit.

- Lev gus almma guovggat? gatjádij
Dijdaluobme. Bådij Lisá lusi, vaj Lisá luluj sunji
oajvvevárjov biedjat. Nabdij davva oajvvevárjjon,
juska dal farra sjtáttjo muoduk lij.
- Na, le galla, edesik binnátjav, vásstedastij Lisá.
- Áabaj lav buossje, giehtoj sjávot. Ájnat uddni
mujsta oajvve luoddu.
- Ja mujsta ban bádne luoddu! tjumbádij
Dijdaldiebme. Gullam lij moalgemav. Muv
vidjura li dujsta hájn vil nievrebu!
- Alle de uddni fággáda, javlaj Lisá. Mielastis lij
dal máhittelis ráfev såbadit.
- Vierttijin edesik fággádasstelit, valla en dal
mälggadav, javlaj Dijdaluobme. Gallen le dálla?
Dijdaldiebme klåhkas gehtjastij: – Bielle-vidán.
- Fággádinno gudá rádjáj, de gis mállásijt bårron,
oajvvadij Dijdaluobme.
- Dahkun de navti, nubbe hálvva håjen guorrasij.
Näjtsso munnuv gähttjus. Ale val ilá lahkana,
duoddistij Lisáj. Månnå má gájkav vuojnnemam
tsábmostav, gá ållu älláv.
- Ja månnå gis gájkav jáksåmam tsábmostav,

bigodij Dijdalduobme. Juska vil vuojnáv, jali iv!

Lisá tjajmádij: – Álu dávk de muorajt dejva.

Dijdalduobme gehtjastij birrasis. Dudálattjan
måjudij: – Na, iv gåjt jáhke gergadjnema åvvánis
muorra tsäggot báhtsá dán dajvan!

– Vil de gájkav dahkabihtte skuvgá diehti! ikteli
Lisá. Hájn vil doajvoj luluujga hehpanasstet dákkár
ruge diehti fággadimes.

– Iv lulu vuojga berustum, javlaj Dijdalduobme,
jus ij skuvggá lulu ådå árrum.

– Sávav dal stuorra garjjá bådisj, ussjolij Lisá.

– Gulá, munnun le dåssju akta svierdde, javlaj
Dijdalduobme vielljas. Valla ane dådnå de
rássjosuojánav. Basstá ham dahta. Álggon dal,
germut má, ja ihkeva sjävnnjadav buktá.

– Ja vil sjävnnjadappov, duoddistij Dijdaldiebme.

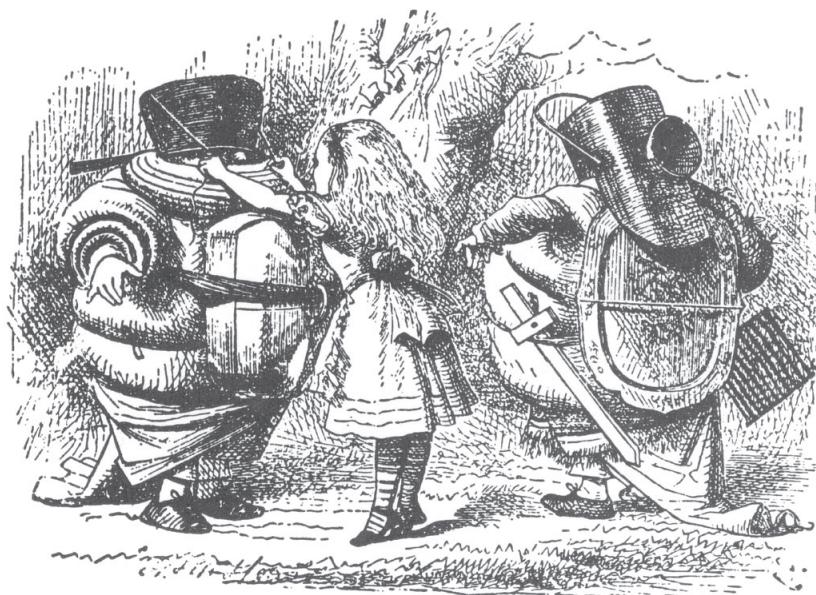
Germudij nåv spátta, vaj Lisá jáhkkegådij de dal
átjegav buktá. – Mij suohkkis, tjáhppis balvajt le
duohta? javlaj. Man jáhtel gis! Vuojnnet danna li
tjabu soaje!

– Garjjá! Dijdalduobme tjuorvvistij várrodittjat.
Vieljatja viehkkájga ja dan ga båttå lijga juo
gáhtum.

Lisá de viehkalij vuobmáj ja stuorra muora

vuolláj ganugastij.

– Ij dal garjjá muvva dánna jávsåtja, ussjolij. Ilá stuorre, ij nagá muoraj gasskaj suogŋat. Jus dal ij lulu sälldát rabmat! Biekkas dán vuomen! Gehtja gis! Dale de soabmásis lijnne vuolggá!

Vidát lågos

Hullo ja tjáhtje

Lisá håladijn doahppistij lijnev, ja åtsåj de dan niehkev. Vielggis Rådnik viega bådij vuomes. Goappátjijt giedajt lij salástam girdde láhkáj. Lisá jálot manáj sunji lijnev vattátjít.

– Galla buorre, gå dánnák soajttiv årrot, moalgedij Lisá Rådnigav lijnijn gárvodattijn.

Viehkedis ja ballám Vielggis Rådnik dåssju gehtjadij suvva. Tsamá gärddádij juojddá allasis, gulluj lájbbe-ja-vuodja, lájbbe-ja-vuodja. Lisá de árvvedij, jus åvvánis ájgoj ságastit, de vierttij iesj davva nahkat. De tjábbát hoalláj: – Le gus Rådnik gárves ságastittjat?

– Jus mielastit lav gárvoj, vásstedij Rådnik. Iv la
gåjt ietjam mielas åvvánis navti.

Lisá buojkkáj ittijí lijssi rijddat juo
ságastahtjamin, de måjudastij ja járkij: – Jus dal
Allagam luluj muvva duolla bagádit, de luluv,
ármi buvtáv, gähettjalit.

– Majdis iv ban sidá dådnå gähettjala! njimmurij
Rådnigasj. Gárvvunam lav juo guokta tijma.

Vuojnunagi buorep luluj, Lisá mielas, jus ietjas
luluj iehtjádijn gárvodahttet. Sieldes doasso lij
dállea.

– Juohkka áhta le tjuollot, usjudij Lisá. Ja Rådnik
le vil ållu májdden! Gatjádij de: – Galgav gus
dujsta lijnev siejggistit?

– Iv dádjada, mij le boasstot! moalgedij Rådnik
håjet. Lijnne lisj dávk moaren. Dähppodam lav
duoggu-dággu, ájnat ij huoman dudá!

– Ij siejggidahte, diedá ham, jus dähppoda
dåssju avtan bielen, giehtoj Lisá ja tjábbát lijnev
siejggistij. Ja vuoj lijka, makta dujsta li vuopta
duoggum!

– Tjåhkum le dajda snårrum! sjuohkestij Rådnik.
Iektu gis rájdam gáhtolij.

Lisá tjábbát tjåhkomav luovvij ja buktemis milta
vuoptajt njuolggij.

- De la ham åvvânagi tjáppet! javlaj, gå lij májdijt divvum. Ajtu galggi viehkev hásadit!
- Muojon duvva lágedav! vásstedij Rådnik. Slehtav vahkkuj ja juomov färtta manjep biejve.
- Lisá hättuj tjajmádit: – Iv sidá muvva bálkki, iv la ga juomojda mielastuvvam.
- Oalle njálges juomo, giehtoj Rådnik.
- Iv huoman majdik uddni lágeda.
- I ga lulu oadtid, juska vil lulu sihtat, javlaj Rådnik. Njuolgadus le: Juomo idet ja juomo iektu, ájnat e goassak juomo uddni.
- Muhttijen gåjt hättuji juomo adjáj uddni, vuosteldij Lisá.
- E, javlaj Rådnik. Juomo färtta manjep biejve. Uddni gis ij la manjep biejvve. Árvveda má.
- Iv dádjada, javlaj Lisá. Almma juorrulav!
- De ham, gå mådtsot vieso, jaskadij Rådnik. Ágon agev dágssalastá...
- Mådtsot viessot! tjuorvvistij alvaduvvam Lisá. Iv la goassak gullam!
- Valla edna ávkke le huoman. Mujtto gållåmijt ja gållågoahtte ájgev mujttá.
- Diedáv galla ietjam mujtto dåssju gållåmijt

mujttá, tjuottjodij Lisá. Iv mujte ájgev, åvddåla le juo gållåm.

– Nievrre galla, gå dåssju gållåmijt mujttá, iktelij Rådnik.

– Majt gis iesj buoremusát mujtá? gatjáj Lisá.

– Na, tjuodtjelij vahkos majep vahko dáhpádusájt, moalgedij Rådnik. Buojkodittjav Gånågisá diedediddjes, javlaj suormmasis njuobrev biejadijn. Dállea le giddagisán, suvva nuktali, riektáássje esski boahtte gasskavahko álggá. De ham maļutjissaj vierev dahká.

– Majt de, jus ij goassak vierev dagá?

– Gákkin buoremus má de luluj, ij gus? Rådnik njuobrev tjuvddásis snuoritjijn tjadnalij.

Lisá lij galla davva vuosteldik: – Diedon, buoremus luluj, valla ij de suv nuktalibme buorep lulu.

– Boasstot håla! javlaj Rådnik. Nuktaluvvi gus iesj gudi goassak?

– Vierij diehti, miededij Lisá.

– Ja buorráni, árvvedav má! giehtoj Rådnik mahkas vuojttelissan.

– Ajtu, subtsastij Lisá. Ájnat dalloj lidjiv juojddá dahkam, vaj de nuktaluvviv. Dale ham sieradus.

– Valla, jus i lulu dahkam, tjiddij Rådnik, de luluj buorep. Buorep, buorep, vil buorep! Juohkka buorep gielas låggrij, desik de farra sjnjiráj.

Lisá giehttogådij juoga le vihken, gå Rådnik sälldát rihtjogådij. Ja ittij desti gárgadisáv ålli.

– Vuoj, vuoj, vuoj! ritjoj Rådnik giedajnis siejvedijn, dagu luluj davva luovvidit. Suormmam varddá! Vuoj, vuoj, vuoj!

Ritjoj jur sviellavuoná láhkáj. Lisá bielijidis giedajgum suodjalij.

– Mij le dal? gatjádij Lisá, vallak luluj gullut. Le gus suormav tjuohpadam?

– Iv la, iv hájn, vásstedij Rådnik. Valla ruvva láhkáj gis... vuoj, vuoj, vuoj!

– Goassa de tjuohpadittja? gatjádastij Lisá. Tjajmádij.

– Lijnev tjavggidattij, njigádij suddilme Rådnik. De mágde duojáŋaj rahpus. Vuoj, vuoj! Håladijn de gájt de mágde rahpusij. Rådnik gis giddistij, gähttjalij dahppalit.

– Várrogisát val! tjuorvvistij Lisá. Båddnjot davva adnala! Lisá mágdev oattjoj giehtasis, majdis ilá maŋjet. Ájmme lij tjärránam, ja Rådnik lij suormav tjuoggistam.

– Dánen de vardáv, mágdastij Lisáj. Buojkká ham de, gáktu ájgge dáppen gállå.

– Manen gis i dálla ritjo? Lisá lij gárves bieljijdis vaden suodjalittjat.

– Na, ållim lav ham juo rihtjomis, subtsastij Rådnik. Manen de luluv rihtjogoahet?

Dáj muttoj tjuovgudatjáj. Garjjá lisj má de ierijt háledam, javlaj Lisá. Buorre, gå le gájddam. Jákiv guolmudatjáj.

– Jus lik iesj luluv buktet navti ávvudit, moalgedij Rådnik. Majdis iv goassak njuolgadusáv mujte. Sjamen dávk littja, dán vuomen årodijn ja sidodat milta sjállerdattijn.

– Juska galla jirbbahav! miededij Lisá håjet. Aktugasj ietjas ussjolattijn de stuorra gadnjala goabbák nierav gålgåjga.

– Allu då navti årru! tjuorvvistij suddilme Rådnik. Dármduvvam giedajdis ruvvij. Ussjola lik, man buorre näjttso la. Ussjola lik, man guhkás la uddni jávsådam. Ussjola, gallen le. Ussjola ihka majt, ájnát allu då tjierru!

Lisá hähttuj tjabu gadnjalij gálgådijn dássta tajmádit. – Máhtá gus ussjolattijn tjierok årrot?

– Navti ham dahká, diededij Rådnik jasska. Ij ham aktak buvte guokta ássje buohtalakkoj dahkat. Álggun návti: Man vuoras la?

– Ållu snivva bielle-gáktsa jage.

– I hähttu ållu snivva javllat, iktelij Rådnik. Jähkáv dasi adjáj snivudagá dagi. Dállea dal dådnå dásí jähkitja: Månnå lav tjuodeavta jage, vidá máno ja avta biejve vuoras.

– Iv ban dasi máhte jähkket! javlaj Lisá.

– I gus? gatjádij Rådnik suttalusjá. Gähettjala gis ådåsis. Vuojnadaste, tsápptsista tjalmijdat.

Lisá tjajmaj: – Ij liSSI gähettjalit. Jähkedahtes ássje älla jähkedahtte.

– Duostav má de tjuottjodit dådnå illa jähkátjit heva hárjjánam, giehtoj Rådnik. Duv vuorrasin de agev jähkkiv bielletijmav juohkka biejve. Ajtu, muhettijn jähkkiv gudá jähkedahtes ássjáj idedisbiebmoj åvddåla. Dale ham lijnne vaden luojttá!

Májdde lij Rådniga håladijn rahpusam, ja ruodjo de lijnev jágåtja rastá båsistij. Rådnik gieda särrot oagodatjáj, dán bále gis vil lijnes jávsåj.

– De le lijnnám vaden mujna! tjuorvvistij ávos. Vuojnitja dal, gåktu iesj davva dähppodastáv!

– Na, de lisj má de dujsta suormma buorránam, javlaj Lisá rasstidijn jágåtjav Rådniga lusi.

– Åvvânagi buorep! giehtoj Rådnik. Joarkkan de bähkogådij. Åvvânagi buo-uorep! Buo-ärep! Bä-ä-ä-ärep! Bä-ä-ääh! Manutjissaj gulluj guhkes bägos, dagu Lisá luluj sávtsav balldalam.

Lisá gehtjadáláj Rådnigav, guhti vuojnnuj hulluj gurppasam. Lisá tjalmijdis ruvvistij ja vaden gehtjastij. Ittjjí buojkká, mij lij dáhpáduvvam. Lej gus oassásin? Ja lej gus duohta... tjåhkkåhij gus ajtu sávtsa duostudagá åvdán? Ruvvij Lisá ietjas tjalmijt, ármi buvtij, huoman lij majdik dádjadic. Sjievnnjis oassásattjan garñjelijt duostudagán duvdij, ja åvdánis lij vuoras sávtsa. Sådnå tjåhkkåhij dibma tjåhkunin, ja lij gádemín. Duolla-dálla Lisáv gehtjastij stuorra tjalmánij tjadá.

– Majt lulu oasstet? gatjádstij sávtsa vijmak
gådemis båddistattij.

– Iv hájn diede. Lisá galla tjábbát vásstedij.
Vuostatjin dávk luluv birrasim guovllat.

– Guovllat lulu ávddánit ja báldajdisát,
ájnat i gájt de ållu birrasit guovllat, jus dal
manjneaojvenit ij lulu tjalmme, javlaj sávtsa.

Majdis Lisán ij lim dakkár. Danen de gärssulastij
ja guovlaj hilldojda dajda járgijdattij.

Oases lij dievas goammbelijs. Goammbelamos
lij huoman agev, gå hilldov snivva gehtjadáláj
vuojnátjit, maha danna lidjin, de lij jur dat hilldo
guoros. Ihka vil goappák bielen lidjin dievas
hilldo.

– Dán saje gálvo nåv jáhti! moalgedij Lisá hálvva
hájen, gå lij dåssjen båttåtjav stuorra, tjuovggis
ádav guorram. Muhttijn lij dahta doahkko,
muhttijn gis vädtsäkskáhppo, valla agev lij esski
manjep hilldon. – Dáhta le gájkat bahámus...
Valla gulátja då, moalgedij hähkpat. Guoratjav
dávva gitta bajemus hillduj. Ij val de dassta rábev
tjadádittja!

Majdis ittij ga dát ájádus dåjma. Áhta rábev
sjáv–sjávot tjadádij, mahkas luluj dasi hárjjánam.

– Le gus mánná váj skuvggá? gatjádij sávtsa.
Avtajt spihtoit vil adnegådij. Jus vilá navti

gärssula, de mājdåstahtá muvva. Sávttsa gådij dállea lågenannieljij spihtojgum, ja Lisá ittjjí alvaduvvam gähettjamis ietján buvte dahkat.

– Gåktu lik buktá nåv måttijgum gådet? ájádaláj imájdalle mánna. Tjile muodugin má sjaddá!

– Buvtá gus suhkat? Sávttsa avtajt spihtoij Lisáj lagádij.

– Binnátjav... Valla iv gátten, iv ga spihtojgum... tjielggigådij Lisá, gå giedajis spihto árron sjaddalijga. De lijga sávtsajn hähkkat vantsatjin. Gátte milta gålgåjga. Ittjjí de mige lijssi, ájná buoremusát suhkat.

– Dålgå! tjuorvvistij sávttsa ja vil avtajt spihtoij bigodij.

Ij lim gullat vásstedahhtte iktem, danen Lisá lij sjávot ja davedij. Juoktá lij tjáhtje mielastis almma tjuollot, gå ájro muhttij spájta tjáhtjáj jáhtin, ájná jurra de dåppet badjánin.

– Dålgå! Dålgå! tjuorvodij sávttsa ienep spihtoij adnegoadedij. Ruvva láhkáj så de rábbáv oattjotja.

– Rábbátjav! ussjolij Lisá. Muojon oattjov.

– Ittji gus gulá tjuorvvistiv dålgå! tjuorvoj sávttsa suhton, adnegådij gis håredievav spihtojs.

– Ajtu gulliv, vásstedij Lisá. Álu tjuorvvista,

jieddnát vil. Gulá, gánnå li rábbá?

– Na, tjátjen, diehettelis! giehtoj sávttsa. Spihtoxtsåggågådij vuoptajdises, gieda má lijga juo dievvam. Dålgå, duvva ban de gåhtjov!

– Manen lik álu dålgijt giehto? gatjádij Lisá hálvva asjmen. Iv la má månnå lådde!

– Le galla, vásstedij sávttsa. Dådnå la gásasj.

Dánen Lisáv bahojdastij, de oanegattjav lijga váni ságastalák. Sugájga savvunav, muhttijn ájrojt garrisit adnaliddje sjuonjojt, muhttijn gis muoraj vuolev. Agev huoman ávjij bajelt tsäggahiddje dartaj gaskav.

– Gulá! Dánna ham li njálgugit hapsijdiddje ruogo! javlaj Lisá ávvusa. Gehtja gis, galla li tjáppe!

– Ale muvva dajs guládahte, biehtoj sávttsa. Ittjiv månnå dajt dási buvte, iv ga ájgo gádodit.

– I gájt, valla månnå ham... Gulá, en gus ganugaste ja dajt tjoaggela? vájnnodij Lisá. Visjá gus vantsav ganugahtestit?

– Gåktus luluv månnå vantsav ganugahttet? gatjáj sávttsa. Jus dådnå lulu hiejttet suhkamis, de vanntsa ganugisj.

Dibdijga vantsav jágåv gålggåt, desik njesaj sillne ruogojda.

Sasátja snivva máhtsoduvájga, ja giedatja
gitta garñjelijda luojteduvájga tjáhtjáj guhkes
ruogojt doajátjít. Lisá de vajálduhestij sávtsav
ja suv gádemav. Guggnidij bárddaga badjel, vaj
bárggeldam vuopptagietjijt buonjádij tjátjen.
Ja vájmmelis, tjuovggis tjalme aktas nuppev
tjoahkkev ájtsajga. Navti de Lisá ihkeva njálugugit
hapsijdiddje ruogojt doaboj.

– Gå dal ij vanntsa gåbmánittja! moalgedij
allasis. Vuoj, dála ham ållu härvvá! Majdis iv
jávså. Ajtu Lisáv hálvva hárddin, mahkas suv
mielas diedulattjat. Juska nagáj gallev tjáppes
ruogov tjoaggelit, gå vanntsa dajt vásij, de lidjin
guoran agev álemahtes, härvváp ruogo.

– Tjáppemus ruogo li agev mälggadappon!
iktelij manjutjissaj, ja sjuohkedij dajda, gå náv
narigis láhkáj mälggadappon sjaddin. Lisás niera
ruopsudin, gieda ja vuopta goajkkun, gå sadjásis
máhttsalij. Tjuolldegádij dal áttjak tjoaggám
árvojdis.

Villap dal, juska ruogo gállnágåhtin, hapsav ja
tjábbudagáv luojttin, vallak dajt li tjoaggelam.
Tjabu oalle hapsijdiddje ruogo dåssju
oanegattjav bissu, ja dá niego ruogo muohttaga
láhkáj suddalin juolgij ávdân fievvamis. Lisá
gájt dávva jurra de ielvij, galla ietjá ássje dálla
ussjolahttín.

Ejga la sávtsajn mälggadij gålggåm, gå ájrro
tjáhtjáj dähpoj. Lisá giehtoj ittjjíj ga åvvånis
luovvana, ja danen ájro nubbe giehtje Lisás
gájbev dejvaj. Ihka vil Liságusj ritjádij vuoj, vuoj,
vuoj, de ájrro suvva tsábmostij duoptos ruogoj
sähkáj.

Lisá ittijí galla báktjana ja vaden tjuodtjánij.
Sávtsa dåssju gádij, mahkas mige ij lulu
dáhpáduvvam: – Dale ban de rábbáv oadtju! Lisá
sadjásis tjåhkkipidij ávon, gá lij vilá vantsan.

– Oadtjuv gus? Ittjiv vuojne. Lisá várrogisát
gábbmis tjáhtjáj guovlastij. Gá lik ij lulu luojttám,
hálijdav má rábbátjav fáron sijddasim! Majdis
sávtsa sjliesjkedij ja hájn vil gádij.

– Le gus dággu moadda rábbá? gatjádij Lisá.

– Rábbá ja vájku maha, javlaj sávtsa. Ållo
gávnadahttá, gá diedá, majt sidá. Na, majt de
lulu oasstet?

– Oasstet! goappátjagá alvaduvvam ja
suorganam Lisá gärdädastij. Ájro, vanntsa,
ja tjabu jåhkå lidjin gáhtolam. Máhtsam lijga
sjievnnejis oassásij.

– Månev luluv oasstet, moalgedij Lisá muoden.
Gullus hadde.

– Vihtta neljadisá avtas, guokta guovtet månes,
giehtoj sávtsa.

– De guokta libá avtas hálbebu, javlaj Lisá
imájdalle giellaj. Bursav råkkåstij.

– Dalloj hähttú goappátjijt bårråt, jus guokta
oastá, bigodij sávtsa.

– De sidáv avtav, vásstedij Lisá ja biednigijt

duostudahkaj biejaj. Ussjolij allasis: – Márju äbá bårådahte.

Sávtsa biednigijt válbij ja skáhppuj tjiehkalij ja javlaj: – Iv goassak majdik bieja soabmása giehtaj. Ij lulu dåhkkidahtte. Galga farra iesj viedtjat. Daj bágogum sávtsa manáj oassása nuppe gähtjáj ja månev duollidij hillduj.

– Manen så lik ij lulu dåhkkidahtte, ussjolij Lisá. Gábjoj bievlij ja tjåhkunij milta, oases lij vuojn nuppen gietjen oalle sjävnnjat. Månne vuojnnu mälggadappon muv lahkanattijn. Gähettjat, le gus dáhta tjåhkun? Danna ham li oavse! Oavddo galla, gå muora dánna sjaddi! Dála ham de vil jágåsj! Galla gåjt imálamos muv guossidam oases!

Návti de járkij, juohkka lávken hájn vil imájdalá. Gákka muorran sjattaj Lisá jávsådattijn, de ussjolij mánne aj muorran sjattasj.

Gudát lågos

Huppas Duppas

Månné gis stuoroj vil stuorromistes ja sjattaj vil ulmutja lágátjin. Davva lahkanasstám Lisá de ielvij danna lidjin tjalme, njunnje, ja njálmme. Ållu guoranis de tjielgaj dáhta lij iesj Huppas Duppas.

– Ij lulu ietjes! javlaj allasis. Diedáv galla, dagu namáv luluv muodojis birra láhkåt.

Nammas luluj vájku tjuohhti tjáleduvvam dájn stuorra muodojnis. Huppas Duppas allagis siejnen tjåhkudaláj juolge ruossot bednaga láhkáj. Siejnne náv giedtse, Lisá galla ájádaláj, gåktus lik danna dabrrahij. Ja de vil lijga sujsta tjalme nuppe guovlluj dähppum, vaj de ittjij Lisáv ávvánis ielve. Danen de Lisá jáhkij huoman luluj dievdeduvvam doahkko.

– Galla gåjt de måne muoduk! ivtij Lisá jieddnát. Tjuottjoj gieda gárvvása suvva duostotjit, vuordij má ihka goassa luluj ravggat.

– Muvva ban de bahojda, moalgedij Huppas Duppas sjávodisvuoda mañjela. Håladijnes lij váni Lisáv gehtjak. Bahojda ban de månnen nabdedijn.

– Giehttuv dådnå la måne muoduk, buojkodij

Lisá. Muhtem måne li má tjáppe, diedá ham, duoddistij. Doajvoj iktemistes luluj juoktá tjábbudahka sjaddat.

– Muhtem ulmutja, moalgedij Huppas Duppas ieme láhkáj ierijt gehtjadijn, älla njuorakmánás jiermmábu!

Lisá lij váni diedek, majt luluj vásstedit. Ij lim dáhta mielastis ságastallam, ussjolij, gå Huppas Duppas má ittjj goassak sunji majdik javla. Ajtu, manjemosát lij muorraj hållam. Dajnas de allasis gärddádij:

*Huppas Duppas siejenen tjåhkkåhij,
Huppas Duppas alvot ravggalij.
Ettjin ga gákka Gånågisá ålmmå, råse
Huppas Dubbasav sadjásis divvot buvte.*

– Manjemos gárgadis le gullunagi ilá guhkke, duoddistij. Vargga jieddnát, vajálduhtij Huppas Duppas såjtij gulldalit.

– Allu då návti ietjajnit dublleda, moalgedij Huppas Duppas. Vuostasj bále Lisáv gehtjadij. Giehto gis namát ja måhkijstat.

– Nammam le Lisá, ájná...

- Tjuorbes namma galla! tjumbádij
gierddamahtes Huppas Duppas. Mij le?
- Galggá gus namma juonen årrot? guoktálattaj
Lisá.
- Majt val de, nåskådastij Huppas Duppas.
letjam namma le má hábmám. Vuogas, tjáppes
hábme vil de. Duv lágásj namák luluj vargga ihka
mij.
- Manen gis ållu aktu allasit dánna tjåhkudalá?
gatjádij Lisá rijдов álgek.
- Na, ij má aktak siegenim tjåhkudalá!
tjuorvvistij Huppas Duppas. Jáhkki gus iv lulu
buktet vásstedit? Jäsko iehtjádav.
- Ij gus gietten lulu vuohkasabbo? gatjádastij
Lisá. Ittij ájgo mánadisáv hásadit, ájnat låjes
luondos dán sjivnnjádusá diehti mårådij. Siejnne
le ham nåv giedtse!
- Sieldes álkkes mánadisájt ham jäsko! mudárdij
Huppas Duppas. Diedon ij mielastim lulu! Jus
dal gudi goassak luluv ravggalit, vájku iv, valla
jus ajtu luluv... Baksimijdes tjavggistij ja vuojnnuj
nåv alvvusin, Lisá jurra de nagáj tjajmak årrot.
Jus luluv ravggalit, járkij, de le má Gånågis
jáhttám... iesj jáhttám... jáhttám...
- Gákka ålmmåjdis ja råsijdis viehkken rádjat,
tjumbádij Lisá hálvva vastet.

– Skälmma la má dådnå! tjuorvvistij Huppas
Duppas ja hähkkat älláj. Dådnå la gulldalam
uvsaj åvdån, muoraj gaskan, riehpenrájgij, jali
ietján i lulu diehtám!

– Iv la ban de! giehtolij Lisá. Girjen låhkåm.

– Váj de nåv! Soajtti ham dakkár giehtoij girjen
tjállet, moalgedij Huppas Duppas suoddno
giellaj. Davva de lulu Sámeednama ájgálvissan
nabddet, lulu ajtu. Gehtjasta dal muvva! Månnå
lav Gånnágissaj hållam, månnå. Márjju i desti muv
lágátjav iejvvi. Duodastittjat iv goarssudalá de
bádjuv duvva ietjam giedastim buorástahtátj.

Bieljes bälljáj måjudij guvnjádattij, vargga ham
de siejnes ravgaj, ja Lisáj giedas gálggij. Lisá
suvva muoden gehtjadij buorástahtedijn: – Jus
lik luluj ienebuv måjudallat, de njálmmebiele
lulujga mañjeoajvenis äjvvalit, ussjolij. Iv de
diede, gáktu oajvves de luluj sjaddat! Baláv
juohkásit luluj!

– Gájkka suv ålmmå ja ráse, járkij Huppas
Duppas, lulun muvva duollidasstet, lulun galla!
Valla mådja ham ilá spájtta ságastin, máhttson
mañep moalgedimes åvdebuttjaj.

– Iv mujte, mij lij, vájvahij Lisá.

– Na, álggon de ådåsis, mierredij Huppas
Duppas. Dálla månnå mierredav ássjev. Lisá
mielas hálaj ságastallamis, dagu luluj dáblo

giehttöt. Dála gåjt dunji de gatjálvis: Man vuoras javlli la?

Lisá lågåstij: – Bielle-gáktsa jage.

– Boasstot! tjuorvvistij Huppas Duppas ávon.
Ittij dakkárv goassak iktela!

– Jáhkkiv gatjádi man vuoras lav, tjielggij Lisá.

– Jus luluv gatjádam, de luluv navti adjáj javllam,
vásstedij Huppas Duppas.

Lisá ittij galga rijddalahtjat, de åroj sjávot.

– Bielle-gáktsa jage gis! gärddádij Huppas
Duppas usjudalá. Unugis jage. Jus mujsta lulu
jässkot, de luluv bagádit giehtjan bátsátjit.
Majdis ilá manjet gåjt dálla.

– Iv goassak sjaddama rádijt ánoda, tjuottjodij
Lisá mihát.

– Ilá mihá gus? gatjáj nubbe.

Lisá hájn vil mihástaláj dán gatjálvisá diehti.

– I gåjt aktu nagá vuorastuvvamav gáhtsat.

– Márju iv aktu, javlaj Huppas Duppas. Valla
guovtes gåjt lulujga nahkat. Tjiehpes viehkijn lulu
giehtjan báhtsám.

– Dujna le galla tjáppes avve! moalggelij Lisá.
Mielastis lijga dal nuohkásav jagijs giehttum,

ja jus vuorodijga ássjev mierredit, de lij gis suv vuorro. Gåjt de, divudastij usjudaládijn, gåjt de tjáppes mähkke, galggiv javllat... ij, avve le ham... ándagis! duoddistij, gå Huppas Duppas lij alvot moaskedam. Sávvagådij ij lulu ássjev ga mierredam. Jus dal luluv árvvedam, ussjolij, mij luluj tjiebet, mij gis ålem!

Huppas Duppas lij suhton, juska sjávot tjåhkåhij. Ja gå de vaden sáhkadatjáj, de rábmásit mudárdatjáj: – Alvusit galla mättá, sárnoj, gå i buvte mähkev aves tjuolldet.

- Diedáv galla huohppelasj lav, Lisá miededij. Vil de nåv vuolleigit, vaj Huppas Duppas másjaj.
- Dáhta le mähkke, mánná, ja vil härvvá. Árvveda ham. Vattáldahka Vielggis Gånågisás ja Rådnigis. Na ham de!
- Ajtu gus? gatjádij Lisá. Dudáj huoman buoragit mierredam rudnamássjasis.
- Vattija munji, giehtoj Huppas Duppas ájádusájnис. Buolvav biejaj nuppe nali ja davva giedajisgum sj piedtjistij. Vattija munji riegádahtesbiejve vattáldahkan.
- Ándagis, majt javlli? gatjádij imájdalle Lisá.
- Iv gis moaske, vásstedij Huppas Duppas.
- Ájnat mij le riegádahtesbiejve vattáldahka?

– Na vattáldahka, gå ij la riegádimbiejvve,
diedon.

Lisá ussjolastij ja de moalgestij: – Mielastim
buoremusá li riegádimbiejve vattáldagá.

– I åvvånis árvveda, majt hoalmmeda!

tjuorvvistij Huppas Duppas. Galla biejve li jagen?

– Gålmmåtjuohtegahttalågevihtta, vásstedij Lisá.

– Ja galli le riegádimbäjvvát?

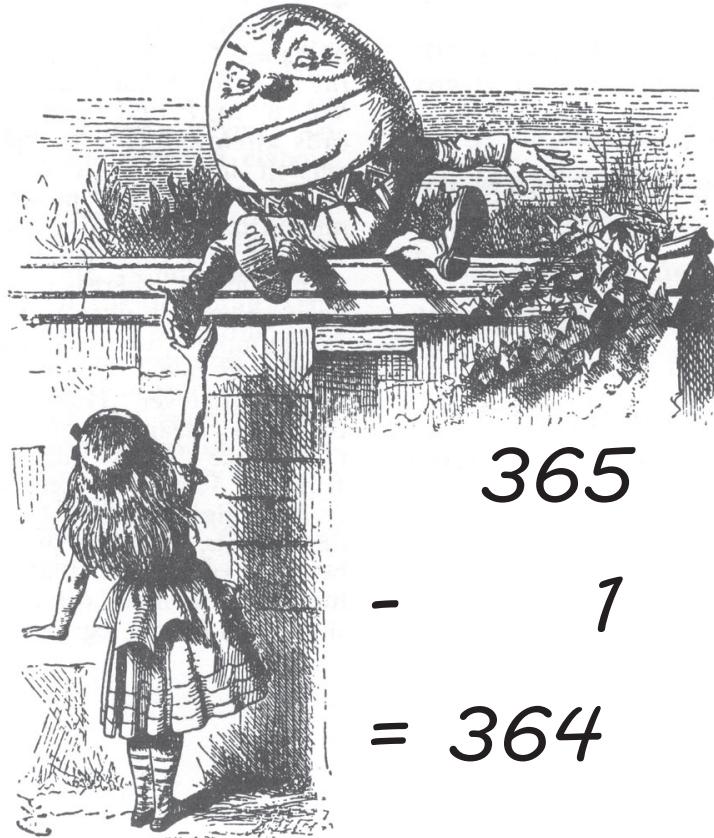
– Akti.

– Ja jus gålmaattjuodesgudátlågesvidát avtav
gädoda, galla li de?

– Gålmmåtjuohtegahttalågeniellja, diedon.

Huppas Duppas hálvva gáddalij: – lenni luluv
tjále dávva tjoavddet.

Lisá ittij másja mårudit mujtrogirjátjav
råkkåstattij. Låhkågådij:

Huppas Duppas girjev váldij ja snivva davva
gehtjadáláj: – Vuojnnu duollan.

- Vuolusåvjij le ham dahta! tjumbádij Lisá.
- Majt val de! sjamáj Huppas Duppas, gå
Lisá sujsta girjátjav járggålastij. Mielastim
lij vil juoktá tjuollot. Gåktu juo giehttuv, de
vuojnnu ham duollan. Juska dal iv la hájn

astijdam snivva guoradallat. Duodas gåjt
gålmmåtjuohtegahtalågeniellja biejve li, gå
máhtá riegádahtesbiejve vattáldagájt oadtjot.

– Ajtu, moalgedij Lisá.

– Ja dåssju akta, gå riegádimbiejve vattáldagájt
oattjo, buojkká má. Dale ham rámmwo!

– Iv rat dájdaja, manen rámpov giehto, javlaj
Lisá.

Huppas Duppas niejde mårådastij: – Diedon
i, åvddåla buojkodav. Giehtov ham dale ham
buorre ållijiddje oarre!

– Valla ij la má rámmwo buorre ållijiddje oarre,
vuosteldij Lisá.

– Anedijnám bágov, Huppas Duppas hálvva
bielkij, de le báhko muv miela milta, ij ietján.

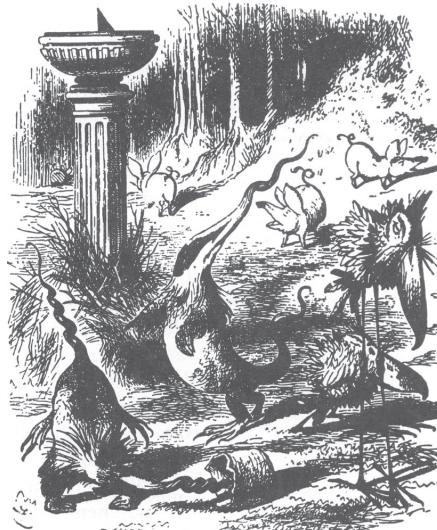
– Gatjálvis lisj de, jus de máhtá bágjda biedjat
moadda diedo, tjuottjodij Lisá.

– Gatjálvis lisj de, guhtimusj le oajvven, giehtoj
Huppas Duppas. Divna le dale.

Lisá ilá juorrulij, vaj ittijí majdik javla. Danen de
Huppas Duppas hållagådij: – Daha li vuoboga,
gåjt de muhtema. Sierra láhkáj verba, mihámusá.
Adjektivajt hájn gierda, ájnat i verbajt. Valla
månnå galla rijbav divnajn! Tjuornadis! Navti
galla sárnov!

- Lulu gus de giehttöt, mij dahta le? vájnnodij Lisá.
 - De esski jiermmás mánnán sáhkada, dudáj Huppas Duppas. Tjuornadis le, gå mådja lin dal nuohkásav ságastam dat ássjes, ja de luluj buorre, jus lulu ájggomat bigodit, gå iv má jáhke dánna iellemat gålåda.
 - Galla gåjt de akta báhko ålov subtsas, moalgedij Lisá ájádalle giellaj.
 - Gå bágov edna bargadav, giehtoj Huppas Duppas, de agev duottev mákselav.
 - Vuoj! iktelij Lisá. Ilá imájdaláj iehtjádav javlatjit.
 - Na, vuojnnet lulu muhtemav, gå båhti lusásim lávvodagá iehkeda, subtsastij Huppas Duppas. Oajvev suvdostahtij alvot bieles bälláj. Bálkáv ham gájbbedi, árvveda má.
Lisá ittij jäsko, majna mávsij. Danen ep diede.
 - Sluohkasit bágojt tjielggi, mágnoj Lisá. Lulu gus danen munji Sjoagos-divtav buojkodit?
 - Gullon davva, gáhtjoj Huppas Duppas. Buvtáv divna gudi goassak gávnaduvvam divtajt buojkodit. Ja vil moadda hájn gávnaduvvamahttás!
- Gullunagi máhttelis lij, de Lisá vuostasj versav lågåj:

*Máleldis lij, ja njällás gáhppela
Girrin ja guorrádin åvmmasin.
Ållu sálven lidjin håddela,
Ja mäsijs dårdå ruojddelin.*

- Nuokes, álggon dajna, tjumbádij Huppas
Duppas. Dánna le galle gássjelis bágó. Máleldis le
mállásij åvddåla iehkedis, gå málestatjá.
- Dádjadav, javlaj Lisá. Na njällás?
- Na, njällás le njavllen ja ällás. Ällás le viesso.
Gulá dáhta le masstabáhko. Guokta bágó aktan.
- Buojkkáv dal, moalgedij Lisá ussjola. Maha li de
gáhppela?

- Gáhppela li hálvva gierkij lágátja, hálvva dädtjulagáj lágátja, ja hálvva ruksaruovdij lágátja.
- Gullunagi da juhtusa imálattjan vuojnnuji.
- Ajtu, duodastij Huppas Duppas. Guorátjav dahki biejvveájggelåhkij vuolláj. Ja vuostájn viessu.
- Gåktu de girrin ja guorrádin?
- Girrat le gärssulit dagu giroskåvppå. Guorrádit le guorátjiit bállet.
- Ja åvmas lisj de sjalljo biejvveájggelåhkke birra, javlaj Lisá. Alavaduváj, man sluogas lij.
- Diedon. Dahta le åvmas, gå le mälggat åvddån ja mälggat mañus.
- Ja mälggat goappátjijn bielijn, duoddistij Lisá.
- Na jur. Ja de juoga sálven le surgon ja håjen, nubbe masstabáhko. Ja håddel le hálvva råsjmagis lådde, man dálge juohkka guovlluj tsäggahi... Dagu viesso basáldahka.
- Ja de vil, maha li gal das dårdå? gatjádij Lisá. Juska vil duvva ålov dálla vásstedahtáv.
- Na, dårddå le ruoddnis svijnne. Mavva mäsijs iv ållu diede. Jáhkáv oanedam le mälggadin sijdas, nappu máskudallam lidjin, árvvedittja.
- Ja majt dahkin, gå ruojddelin?

- Na, ruojddelit le ruodjat ja sjnjurggot, ja daj gaskan gasnesta. Márju ruojddelen gulátja duobbelin vuovden. Gå la akti gullam, de má ajtu dudátja. Guhtimusj le dunji dákkár gássjelis ássjijt gärddádallam?
 - Girjen lähkiv, vásstedij Lisá. Valla munji le galla gullunagi álkkep divtajt gärddádam... mujtet Dijdaldiebme.
 - Divtaj hárráj, de diedá má, javlaj Huppas Duppas stuorra giedav vanáda. Månnå ham buvtáv divtajt gärddádit buoragit, dagu iehtjáda, jus dal hähttuv.
 - Vuoj, i galla hättu! moalggelij Lisá. Doajvoj hiejtij álggemis.
 - Majt ájgov gärddádit, giehtoj váni Lisá moalggemis berustik, tjáleduvvam le dåssju duvva sjamádahtátjít.
- Lisá mielas dal ajtu hättuj gulldalit, de tjähkkidastij ja hálvva håjet moalgedij: – Gijtov.

*Dálven, gå giette li bedjada,
De dávva lávlov, vaj dådnå sjamuda...*

- Ájnat iv lávlo, nåk tjielggistij.

- Vuojnáv i, javlaj Lisá.
- Jus vuojná lávlov gus, vaj iv, de gåjt li dujna ienemusás buorep tjalme, huomahij Huppas Duppas alvot. Lisá sjávvunij.

*Gidán, gå vuobme ruonut,
De gähtjalittjav sihtamam giehttöt.*

- Edna gjitov, javlaj Lisá.

*Giesen, gå biejve li tjuovggada,
De ihkap dág lávlav dádjada.*

*Tjavitjan, gå gilgudi lasta,
Báhppárij dágva tjálesta.*

- Tjálestittjav, jus dallutjij hájn mujtáv, jáhtij Lisá.
- Allu då navti moalgádallu, biehtoj Huppas Duppas. Illa jiermmá ja muvva hárá.

*Guolláj diedádusáv rádjiv,
Giehttuv dátva de háljidiv.*

*Nuore guolátja de ham li
Vásstdusáv buktám munji.*

*Guolátja subtsasti så,
E da máhte, gå ...*

- Iv galla ållu buojkká, javlaj Lisá.
- Álkkebun sjaddá manjenagi, vásstedij Huppas Duppas.

*Tjálliv sidjij javlatjit,
Beras lulujda jegadit.*

*Guolátja vásstedi nirvudalá,
Galla dálla moaren la!*

Várrodiv akti, várrodiv guokti,

Huoman lidjin rádev lágedik.

Stuorra ja ådå rujtav gabestiv,

Hiebalgis dagátjit, majt galggiv.

Tsåhkåm sjvatjástij, tsåhkåm sjvatjádij,

Rudnen de rujtaj tjátjev vuolmastiv.

De soames munji subtsastij,

Guole li viellidam ja oaddátji.

Vásstediv sunji ja bagádiv tjielggasit,

Vieritti de sijáv båktelit.

Jieddnát ja njuolgga javlliv,

Bälljásis tjabu tjuorvvistiv.

Huppas Duppas vargga tjuorvvogådij dávva
gärddádattijn. Lisá ussjolij balon: – Iv lulu mavga

diehti dale dat giehttár årrum!

*Valla sådnå mihát bivtjudij,
Ale jieddnát tjuorvo, munji moalgedij.
Ja sådnå mihát bivtjudij,
Javlaj iesj båktet luluj.*

*Ruksaruovdev hilldos válldiv,
Iesj båvtåtjit manniv.*

*Gå uksaj lásan båhtiv,
Giessiv, dassiv, goalkkaliv.*

*Gå uksa bátsij dahppot,
Gähttjaliv rabástagáv gajkkot, ájnat...*

Ållo ájgev årojga sjávot.

– Le gus ållim?

– Ållim, duodastij Huppas Duppas. Hivás.

Galla gájt de häkkat någåj, ussjolij Lisá.
Huoman, dákkár tjielgas tsuojggimis luluj
dal vuolgget, de mielastis luluj jalla báhtset.
Tjuodtjánij ja giedas gálggij: – Hivás de, dasik
vaden äjvvalin! måjådij ármi nagáj.

– Iv val diede, jus vaden äjvvalin, vásstedij
Huppas Duppas moasken. Gálggij Lisáj suormav.
Dådnå la jur iehtjádij lágásj.

– Na, álu muodojs dal mujttátja, moalgedij Lisá
usjudalá.

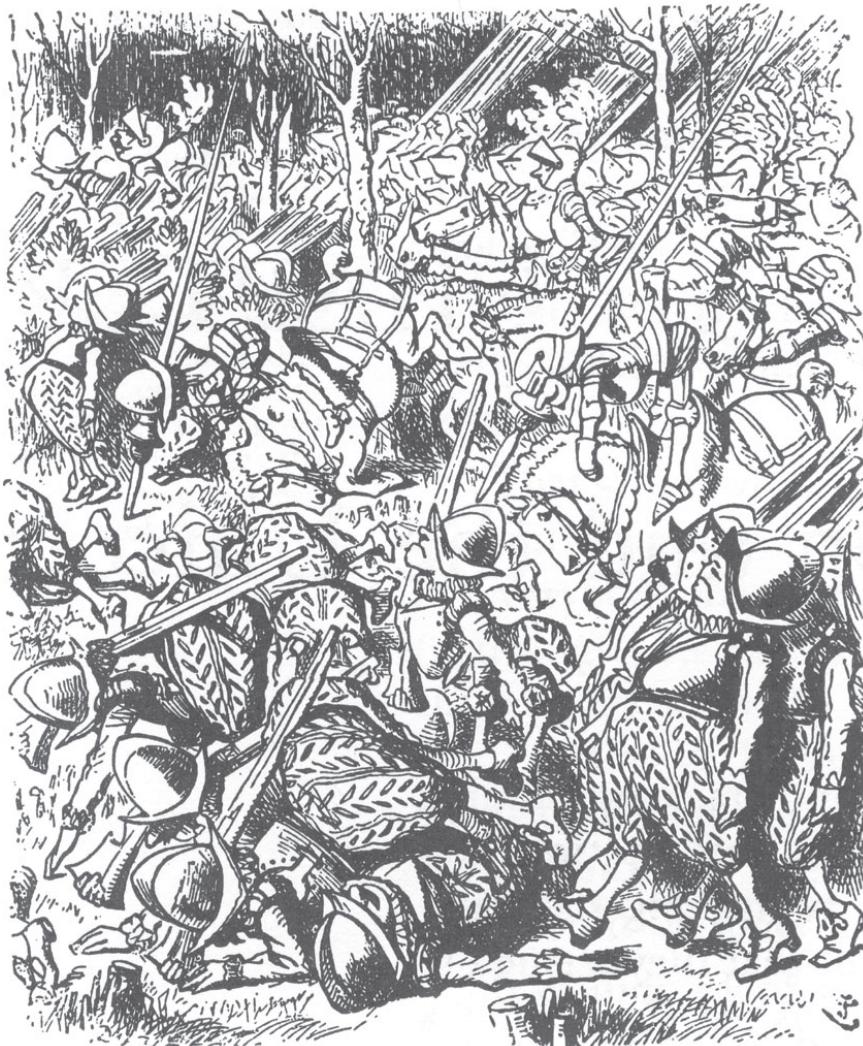
– Jur dajna luojitjav, giehtoj Huppas Duppas.
Duv muodo li iehtjádij lágátja. Guokta tjälme,
dála. Bielgijnis daj sajít ilmen vuosedij. Njunnje
guovddelin, njálmme gis vuollelin. Agev dáj
lágátja. Jus dal dujna lulun tjälme njunjes avtan
bielen, buojkulvissan. Jali njálmme badjelin gájt
aj luluj ávkken.

– Iv de tjábbe littja, nádoj Lisá.

Huppas Duppas gis tjalmijdis tsápptsistij: – Illa
hájn gähettalam ga.

Lisá vuorjedastij, jus Huppas Duppas luluj
hållagoahtet, ájnat tjälme tsápptsot ja váni
sujsta beristik, de Lisá vaden hivástahij.
Vásstádusá dagi de ierijt njágaj. Allasis huoman
låjdåstattij giehtoj: – Gákka duhtamahtes...
Dávva gärddádastij, gáhávsske lij nåv guhkes
bágov iktet. Gákka muv gudi goassak iejvvim

duhtamahtes ulmutjiis... Váni ållik lij gárgadisáv.
Dálloj gis stuorra bávkedibme vuovdev gietjes
gähtjáj doargestahttelij.

Giehttjit lågos

Lädján ja Avtatjårvak

Doarroålmmå gurgadin vuomes ruohta, vuostatjin guovtes ja gálmås, de gis låges jali guoktalåges, maŋutjissaj vil náv ålos, vuomev dávk dievddin. Lisá tjiellistij muora ávddåj, vaj ij lulu sidjij viehkkut. Gehtjadáláj de sijáv vásedijnesa.

Ussjolij ij lim goassak iellemin vuojnnám dákkár vábbuliddje doarroålmmåjt. Jårádin agev duonna–dánna. Vallak akta ravgaj, de moattes suv nali járrin. Gietten lidjin hähkkat hijoj hájoj doarroålmmåj häre.

De båhtin ráse tjuosko. Nieljegoanntsáj rijbbín doarroålmmåjs buorebuttjat, valla tjabu daha járrålin duolla–dálla. Njuolgadussan såjtij vil ráse sjtávtjalattij de rijddijiddje dalága ráses ravgaj. Avtat rajes hiemsse hájn vil hämssánij. Lisá muojon vuomes báhtarij ujttuj, gánnå gávnaj Vielggis Gánågisáv gietten tjåhkåhimen, tjáládallamin mujtogiřjásis.

– Rádjám lav divna! tjuorvvistij Gánågis sjamen Lisáv vuojnedijnes. Soajtti gus doarroålmmåjdam iejvvistit miehttsek manádijnát?

– Soajttiv gis, vásstedij Lisá. Almmu moadda

tjuodes lidjin mannamin.

– Jus snivva javlav, de
nielljastuorratjuohteguoktatjuohtegietjav,
Gårnågis bigodij girjestis lågådijnes. Ittjiv galla
máhte divna råsijt rádjat, árvveda má, gå spella
guokta dárba. Iv la ga guokta viehkke rádjam.
Goappátja libá stádaj vuolggám. Gehtjasta vájku
rahtebällájt ja diededa muvva, jus juoppáv soajtá
vuojnnet.

– Avtak rahten vuojnáv, javlaj Lisá.

– Jus dal mujna lulujga dakkár tjalme, moalgedij
Gårnågis muoden. Avtak vuojnnet! Vil de náv
mälggadis tjabu! Iesj dán tjuovggan ájsav dåssju
ieme ulmutjijt!

Lisá ittjij åvvánis majdik buojkká, sådnå gis hájn
rahtev várddahij giedas slienjadattijn: – Vuojnáv
soabmásav! tjuorvvistij manjutjissaj. Galla gájt de
suojmma låjdås... ja vil de sierra láhkáj labudallá.
Viehkke gahpadaláj ja gissjvurij guole láhkáj
boadedijnes, ja edna giedajdis vanáj.

– Ij ban, vásstedij Gårnågis. Dahta le oarjjelij,
ja oarjjelahá láhkáj dåmat. Navti dahká
sjállerdattijn. Nammas le Nåmmel.

– Ähtsáv gierugam N:v, Lisá nåk tsoabbmogådij,
gå le njuorro. Vasjodav N:v, gå le narik.
Biebmav... biebmav... biebmav návrrahijن ja
nuorjujn. Nammas le Nåmmel, ja årru...

- Årru nåråldagán, moalgedij Gårnågis. Váni árvvedik de ståhkusij sebraj, Lisá åtsådijn hájn N:a bájkkenamáv. Nuppe viehkke namma le Gårro. Dárbahav ham guokta boadátjit ja vuolgátjit. Akta boahtá, nubbe gis vuolggá.
- Ánov duvva gärddádittjat, majt javlli, vájnnodij Lisá.
- Ij la buorre ádnot, javlaj Gårnågis.
- Valla månnå lav dádjadic, giehtoj Lisá. Manen akta boahtá ja nubbe gis vuolggá?
- Ittjiv gus áttjak giehto? javlaj gierddamahtes Gårnågis. Dárbahav guokta viettjatjit ja guottátjit. Akta viedtjá, nubbe gis guoddá.
- Dálloj Viehkke jávsådij sunnu lusi. Ilá háhpaskuvvam majdik javlatjit, de buvtij dåssju giedajisgum sejvatjit ja Gårnågissaj nirvudallat.
- Dát nejsusj duvva N:v ähttsá, giehtoj Gårnågis ja sunji Lisáv vuosedij. Doajvoj luluj viehkkev Lisájn hárret, majdis ittjij gåjt de liSSI. Oarjjelahá dámadibmes sjattaj gåmbalabbon, stuorra tjalme sjvatjájga bieles bälláj.
- Baldá muvva! iktelij Gårnågis. Guláv jámálguvvagoadáv... Vatte munji návrrahav!
- Viehkke, vaj de Lisá ajtu alvaduváj, jegadij ja tjiebedin gahtsahiddje vuossav rabástij ja Gårnågissaj návrrahav råkkåstij. Gårnågis ham de

davva bårråljj.

– Buvte nuppev! gåhtjoj Gårnågis.

– Älla nuorjos ietján mahkka báhtsám, javlaj viehkke vuossasis gehtjastattijn.

– Buvte de nuorjov, mudárdij Gårnågis tsamá.

Lisá ávvusij Gårnågisá oajodijin.

– Ij la mige dagu nuorjjo, gå sujbbogoadá, moalgedij nibrudattijn.

– Mielastim gåjt luluj galmma tjáhtje nisskáj buorep, oajvvadij Lisá. Jali happsasálte.

– Ittjiv tjuottjoda ij la mige buorep, vásstedij Gårnågis. Tjuottjodiv ij la mige dagu nuorjjo. Lisá lij vuosteldik.

– Gevva rahten iejvviji, járkij Gårnågis. Giedas gálggistij viehkkáj, vaj ienep nuorjov oattjoj.

– Avtak, subtsastij viehkke.

– Duohta, guorrasiij Gårnågis. Adjáj dát nejtsusj suvva iejvvistij. Diehttelis aktak dujsta suojmabut vágtsá.

– Gähjtjalav buoremusát, luojitjij viehkke. Diedáv aktak mujsta vuojnunagi jáhtelappot låjdås!

– Ij galla, jaskadij Gårnågis. Jus, de luluj duv åvddåla dáppen årrum. De dal, gá állis vaden

buvtá sáhkadit: Giehttú då, gáktu lij stádan.

– Tsabmalittjav dunji, javlaj viehkke. Giedav biejaj båhttsán njálme ávddåj ja gånågisá bielljemáddaga näggä guvnjádij. Lisá hådjánij, háljidij má adjáj sådnå ådåsijt gullat.

Viehkke lij tsabmalittjat, ájnáti ienni ruodjalij ármi buvtij: – Rahtjagoahztám libá vaden!

– Mahkas dal tsabmalimen! hielkedij suddilme Gånågis. Tjiellistij ilmmáj. Jus vil navti dagá, de duvva vuojajn vuojdadav! Bieljes bälljáj skuolaj, dagu luluj ednam doargettit!

– Unnes ednamdoargetstibme luluj árrum, ussjolij Lisá. – Gudi libá rahtjagoahztám? jäskádij.

– Na diedon Lädján ja Avtatjårvak, giehтолij Gånågis.

– Råvnå diehti gus fággádimen?

– Majt val de, subtsastij Gånågis. Ja suohtasamos le vil dahta le agev ietjam råvnnå! Gáhtjadup sunnuv gehtjadalátjit!

De gis viehkkájin. Lisá viegadijn allasis gärddádij dålusj lávllagav:

Lädján Avtatjårvagijn råvnå diehti fággádij,

Lädján Avtatjårvagav stádav miehtáj oagodij.

*Muhtema vielggis, muhtema gis russjkis
lájbev fáladin,*

*Muhtema fáladin gáhkutjav ja stádas ierijt
gádodin.*

– Oadtju... gus de... vuojtte... råvnåv? mahkkulij ármi nagáj. Hálvva háhpaskuváj galla viehkamis.

– Vuoj, ij ban! Gånågis vuornoj. Galla gåjt de huohppelasj ájádus!

– Lulu gus de... hagnadij hájn vil Lisá viegadijn. Vissjalit... ganugasstet... vaj nåk nagáv... vaden vuojnjet?

– Månnå lav juo nuuges vissjal, moalgedij Gånågis. Ájnat iv la nuuges gievrra. Dádjada má ájgge ihkeva spájtta gållå. Dagu Bäddátjav lulu gähttjalit giddit!

Lisá ittij desti nagá sáhkadir, de sjávot njålgådij, desik stuorra slåhttåj båhtin. Dan guovddelin gis Lädján ja Avtatjårvak fággádijga. Sieldes dumen lijga, vaj Lisá ittij álgon sunnuv tjuolde. Avtatjårvagav huoman mañenagi tjoarves dåbdåj.

Lisá Gånågisájn de tjuottjadijga nuppe viehkke, Gårro, lahkusij. Sådnå tjuottjoj dannák káffagukse giedan ja vuodjalájbbe gis nuppen, fággádimev gehtjaj.

– Áttjak giddagisás bessam. Ij lim ga állim káfav juhkamis, gå dåhku rájadaláj, tsabmalij Njåmmel Lisáj. Ja dåppen gis de suvva dåssju sjkáltjojgum biebbmin. Buojkká má sådnå le almma nälggomin ja gjakkkåmin. Gåktus gis vieso? gatjádij ja giedas biejaj låjet Gårro tjiebeda birra.

Gårro birrasis gehtjadáláj ja nivkudaláj. Nibrudij vuodjalájbev.

– Ledji gus ávon giddagisán? jäskádij Njåmmel.

Gårro vaden birrasis gehtjastij. Dálloj gis ganjál-guovtes gålgåjda suv nierav. Valla bágov lij váni ivtek.

– Håla dal, váj i gus buvte! tjuorvvistij gierddamahtes Njåmmel. Majdis Gårro hájn vil vuodjalájbev nibrudij ja káfas jugestij.

– Håla dal, váj i gus sidá! tjuorvvistij Gånågis.

Maktas dal duo guovtes fággádibá?

Gårro almma láhkáj gähettjalij, njiellalij vil stuorra vuodjalájbe stuorra biehkev. – Buoragit rijbbaba, vásstedij boaktjána. Goabbák libá gáktsalågegietjav bále ravggam.

– Ruvva láhkáj så de buvtitji vielggis ja russjkis lájbijt, moalgedij Lisá.

– Daha li juo sunnuv vuorddemin, vásstedij Gårro. Iesj ham dajs binnátjav nibrudav.

Jur dalloj båddistija fággádimes. Avtatjårvak ja Lädján hagnada tjåhkkidijga, gå Gånågis bigodij:

– De le muddo vaden ällátjit!

Njåmmel ja Gårro dalá vielggis ja russjkis lájbijt fádiigum guottáldatjájga. Lisá muossádastij, valla lájbe lidjin sieldes gájkkåsa.

– Äbá dávk uddni gájt desti fággádittja, giehtoj Gånågis Gårruj. Tjuojadahte tsábmánijt. Gårro manáj tjälo dagu rássegahpan.

Lisá de båttåtjav sjávot tjuottjoj suvva gehtjadijn. De gis ávvusij: – Gähettjit, gähettjit gis! tjuorvoj ja giejggelij. Dála Vielggis Rådnik giettev viega boahtá! Ruohttalij dåppet vuomes... Galla gájt de dá rådniga bukti viehkat!

– Vasjulasj suvva doarret, ajtu ban, vásstedij Gånågis tjabu váni gehtjastik. Dån miehtsen dakkára fievvi.

- I gus Rådnigav viehkeda? gatjádij Lisá.
Alvaduváj Gånågisá siettos.
- Ij lijssi, ij val lijssi! subtsastij Gånågis. Ihkeva
jåhtelit ham viehká. Dagu Bäddátjav lulu
gähettjalit giddit! Tjálitjav gåjt sujsta mujtulvisáv...
Gieres ja buorre le galla, Gånågis allasis
gärddádij mujtulvisgirjátjis rabádijn. Tjálá gus
gieres guovtijin ie:jn?
- Dálloj de Avtatjårvak sunnu báldav njålgåstij
gieda sálbijnis: – Buoremus gus dán bále
lidjiv? moalgedij Gånågissaj sunji vásedijn
guovllalattijin.
- Jurra de, jurra de, vásstedij Gånågis hálvva
muoden. Juska dal i lulu Lädjánav tjårvijnat
tjadádam.
- Ittij gájt báktjana, vásstedij jerudalák
Avtatjårvak. Joarkátjit lij de Lisáv ájtsadijnes.
Moaddolij ja sunji de båttåv guobbulij oalle
vasjen.
- Mij... le... dáhta? jäskádij majenagi.
- Dáhta le ham mánná! giehtoj Gårro vájmmelit.
Tjuottjadij Lisá ávddålajj suvva vuosedittjat.
Oarjjelaháj láhkáj Lisáj giedajdis salástij.
Gávnajma dávva uddni. Iellemá stuorre ja
guovtegärddáj luondulasj!
- Jáhkkiv agev daha lulun ibmahal! javlaj

Avtatjårvak. Viessu gus?

– Bukta hållat, mihástaláj Gårro.

Avtatjårvak gehtjaj nagertjalmijgum Lisáv ja
javlaj: – Håla, mánna.

Lisá ittijj másja mágjadasstet hoalládijn: – Diedá
gus majt? Agev iesj jáhkkiv adjáj avtatjårvaga
lulun ibmaha! Iv lim viesso dakkárv vuojnnám!

– Na, de ham de lin goabbák guojmema
vuojnnám, javlaj Avtatjårvak. Jus munji jáhká, de
mánná gis dunji aj jáhkáv. Buorre såbadus gåjt.

– Le, guorrasav, vásstedij Lisá.

– De ham de, buvte muorjjegáhkov, boares
áddjá! gåhtjoj Avtatjårvak ja Gångågissaj járgijdij.
Iv val de vielggis lájbev lágeda!

– Diedon, diedon! mudárdij Gångågis. Njåmmelij
ramkkalij. Rabá vuossav! tsabmalij. Ruvva! Ale
gis duovva, dahta le ham ájvijs dievva!

Njåmmel stuorra gáhkov rákkåstij vuossas ja Lisáj
gálggij, vaj luluj adnalasstet. Rákkåstij de vil fádiv
ja gulka. Gåktu vuossa dajt giesij, ittijj gåjt Lisá
buojkká. Skieddim dávk, ussjolij.

Lädján lij sijá sähkáj dáj muttoj säbrram.
Vuojnnet lij vájbbam ja sujbbum. Tjalme lijga
vargga tsápptsot. – Mij le dáhta! gatjádij nahkárij
Lisáj ramkodattij. Sáhkadij låggnjis, guoros

giellaj, mij gulluj, dagu stuorra biello tjuojaj.

– Majt lik dal? tjuorvvistij vájmmelis Avtatjårvak.
I galla goassak månatja! Ittjiv månnå ga buvte.

Vájbbam Lädján Lisáv gehtjadij: – Le gus judos...
sjaddo... váj giergge gus? målgij juohkka manej
bágón gávasta.

– Imáj le ham! tjuorvvij Avtatjårvak, åvddåla Lisá
háhppidij giehttogoahet.

– Na, lagáda de munji muorjjegáhkov, Imáj!
gåhtjoj de Lädján. Goarjoj, gájbev duvdij
juolgijis nanna. Gånågissaj ja Avtatjårvagij gis
javlaj: Tjåhkkihihtte. Rievtesferdugit má gáhkov
juohkop.

Gårnågis vuojnunagi ittij sidá guovte mihtos sjivnnjádusá gasskaj tjåhkkitit. Majdis ällim ietján saje sunji.

– Dállo så de soajttep råvnås fággádahtjat! javlaj Avtatjårvak. Juonalattjat guovlastij råvnnåj.

Vájvána Gårnågis doargetstij, vaj råvnnå vargga oajvestis tjärránij.

– Álkket luluv vuojttelit, goarssudij Lädján.

– Ale javla, vuosteldij Avtatjårvak

– Månnå ham duvva stádav birra oagodiv, hárgesbuojda! moarádij Lädján. Hálvva juo de badjánij.

Gårnågis de gis tjumbádij rijdov häjtátjit. Sujsta giella rasjoj: – Ålles stádav birra gus? Ajtu guhkes mannulahka. Guorristijda gus oabme råven jali márnnánin? Oabme råven le má vuogas várdu dahka.

– Iv galla ållu diede, jaráj Lädján goarjodijn. Ilá dubmen lij majdik vuojnátjit. Galla så de dát imáj ájgev gálåt gáhkov juogátjit!

Lisá lij jágåtja gáddáj buolvvedam. Fádi askenis gáhkov vájmmelit suottaj. – Suhttadahttá galla dáhta! vásstedij Lädjánij. Hárjjánam lij juo ibmahin årotjit. Moaddi lav gáhkov suoddam, ájnat dán biehke vaden aktáni!

– I val de dådnå bevte muodudagá gáhkojt fállat,

moalgedij Avtatjårvak. Vuostatjin iehtjádijda juogatja, ja de gis suotta.

Gulluj jiermedissan, valla Lisá huoman jegadij. Tjuodtjánij, gáhkujn vátsatjij. Gáhkko de ham gálmmán juohkásij. – De dal esski suotta, bagádij Lädján, gå Lisá guoros fádijn sadjásis máhtsaj.

– Ij la ban duolla! tjuorvvij Avtatjårvak. Lisá tjåhkkåhij gulkka giedanis váni árvvedik, gáktu suoddagoahtet. Imáj le Lädjánij vaddám ietjastim guovte gärddáj ienebuv!

– Ij la ga allasis majdik sässtám, ájtsaj Lädján. Bårå gus muorjjegáhkov?

Valla ávddåla Lisá háhppidij vásstedit, de tjuojana tsábbmujahtjin.

Ittij val ielve, goabbelis tjuodjagåhtin. Ilmev gasskat gullujin, ja Lisás oajvev tjadá tjuodjin, desik viehka bieljeduváj. Tjuodtjelij, jägåtja rastá tjiellistij, ja vuojnestij jur Lädjánav ja Avtatjårvagav badjánimen. Moaren lijga, gå soames lik sunnus svarkav boarkkij. Lisá luobddelij, bieljijdis buodoj giedajisgum. Majdis dåssjev gähttjalij sieldes jumáv bieljijstis buodot.

– Jus dal dáhta ij duojt stádas oagoda, ussjolij, de ij galla goassak mige ietján ga!

Gávtsát lågos letjam gávnadus

Båttåtja mañjela jiedna manjenagi sjávvunij, desik lij ållu gulluk. Lisá oajvev hielkedaste bajedij. Ittijig galla avtak vuojne, ja ussjolij vuostak niegadam luluj Lädjánis ja Avtatjårvagis ja duojs oarjjelaháj bânjo viehkkijs. Stuorra fádi huoman juolgijis ávddålin jalkkahij, manna Lisá lij gähettjalam gáhkov juohket.

– Ittijig gåjt de huoman niegada, moalgedij allasis. Jus dal... Jus dal divna ep soajte avta niego oassen. Doajvov galla ietjam niegon lip, ep ga Ruoppis Gånågisá! Iv má lulu iehtjáda niego oabme årrot, gujddistij. De dal vierttv suvva båktet! Gulluv dal, gåktu sjaddá!

Dálloj gis huvkke Lisás ájádusájt hárij: – Buorájk! Buorájk! Gulá! Snikta, gábbmis ruoppsadin gárvvunam, bådij råsijnis tjuosko. Sievjij vil stuorra sluppujn. Lisá lusi jávsådattijen råsse ganugastij: – Dådnå la muv fáñŋga! tjuorvvistij Snikta råses ravgadijn.

Suorgganam Lisá jur dalloj mårådij farra suvva gå ietjas. Hálvva muoden várddahij Snivtav råssåj tjåhkkidimen. Snikta vaden hållagådij vuogas råse hárddon: – Dådnå la...

Valla de gis nubbe giella tjumbádij: – Buorájk!
Buorájk! Gulá!

Ja Lisá járgijdij alvaduvátjít ådå vasjulattjaj.

Dán bále Vielggis Snikta bådij tjuosko. Lisá bálldaj ganugij ja ravgaj råsestis jur Ruoppis Snivta láhkáj. De gis vaden råssåj tjåhkkidij, ja guokta snivta gehtjadijga guojmme guojmeska váni sáhkadik. Lisá hämssárastij, avtas nuppev guovlaj.

– Muv fáñjga le ham dáhta, árvveda ham!
tjuottjodij Ruoppis Snikta mañutjissaj.

– Le, ájnat månnå gájov suvva! vásstedij Vielggis Snikta.

– Na, de ham doarron suv diehti, hástij Ruoppis Snikta. Tjáñaj oajvesuojalmav, mij lij sádelin gahtsaham ja juoktå råse oajve muoduk.

– Jegada gåjt doaro njuolgadusájt, moaledij Vielggis Snikta ietjas suojalmav tjáñadijn.

– Agev jegadav, vásstedij Ruoppis Snikta. Tsábbmegådijga de guojmme guojmeska moasjen, vaj Lisá tjiehkádij muora åvddåj sluppojs gáhttítjít.

– Maha li så lijka doaro njuolgadusá, moaledij Lisá allasis. Gehtjaj fággádimev várrogisát tjiegástis niljodijn.

– Njuolgadussan lisj návti: Jus snikta nuppev
däjvvá, de suvva råses ravggi. Valla jus ij gis
dejva, de iesj ravggá... Nubbe njuolgadus lisj vil:
Sluppojdiska adnalibá goabbák giehtagávan...
Galla gåjt dal ravgadjneska skuollaba! Dagu
vuodnáruovde lulun hårren vuodnáj ravggat. Ja
vil de sjávodis råse! Dibddeba snivtajt ravggat ja
tjåhkkidit, mahkas lulujga bievde!

Goalmát, Lisá ielvegahtes njuolgadus lisj aj:
Snivta agev oajve nali ravgajga. Ålliga tjabu
fággádimes návti guorralakkój ravgadjn.
Tjuodtjánattij giedav buorástahtijga, ja de
Ruoppsis Snikta tjuosko vuolgij.

- Mihás vuojtto, ij gus? hagnadjij Vielggis Snikta.
- Iv diede, guoktálattaj Lisá. Iv lulu gen ga fáñjngan årrot. Rådnigin má luluv årrot.
- Ja årotja vil, gå la manjep jágåtjav rasstim, giehtoj Vielggis Snikta. Doalvov duvva jasska vuome gähtjáj. De gis máhttsuv, dädjada má. Ållitjav de labudimes.
- Edna gjitov, javlaj Lisá. Luluv gus viehkedit dujsta suojalmañ nuollat? Åvvânagi ilá gássjel iesj nagátjit, ájnat Lisá galla nagáj Snivtav dassta sjavnnjelit.
- De ham de esski máhtáv vuojññat, vásstedij Snikta. Duoggum vuoptajdis åvdås rájddalij, ja lájes muodojdis ja stuorra, lines tjalmijdis Lisáj vuosedij. Lisá mielas ij lim gudi goassak goammbelap snivtav vuojnnám.

Gárvvunam lij dadnen, mij sunji nievret hiebaj. Ålgij rastá lij dähppodam muorraskáhputjav, vuolusåvjij vil, ja láhkke gahtsahij rahppot. Lisá davva de njunjágahtij.

- Avtaj tjalmijgum skáhputjam gehtjadala, hålaj venagis Snikta. Ietjam gávnadus le dáhta. Biktasijt ja biebmojt danna vuorkudav. Guottáv davva vuolusåvjij, árvveda má, vaj ij dan sisi rássjoda.
- De ham gálvo ålgus rivkkasi, huomahij Lisá.

Diedá gåjt skáhppo le rahppot.

– Iv, moalgedij Snikta. Muodojstis alvaduvvalij.
De littji dátvera ierijt ravgodam! Dåssjedis
lisj så dátverahtes skáhppo. Skáhpov luojtij
sáhkadattij. Bálkestittjat lij såvvuj, gå gullunagi
sluogas ájádus oajvvásis lamsedij ja davva
muorraj tjanástij.

– Na, buvtá gus de månnat, manen návti dagáv?
gatjádij Lisás.

Lisá oajvev sjavnnjelastij.

– Doajvov hublo lulun bäsátjav dassta hásadit.
De ham luluv allasim miedav hássat.

– Ájnat dujna le ham hublo biesse, gåjt dan
lágásj, sádalin, javlaj Lisá.

– Le, ihkeva buorre hublo biesse, subtsastij
Snikta håjes giellaj. Buoremusájs. Majdis ij la
ájnegis hubllo ga davva lahkanam. Ja nubbe
gávnne le gis sjnjierá gillar. Sjnjierá dávk hublojt
irrodi... Váj de hublo sjnjierájt irrodi, iv rat diede.

– Imájdalliv, manen dujna luluj sjnjierá gillar,
javlaj Lisá. Älla má vuojga sjnjierá råse hárddon.

– Márju älla galla, miededij Snikta. Valla jus
lulun soajttet ilmmusit, de e gåjt lulu dánnák
gävárdallat.

Båttåsj gålåj, de hållagådij: – Árvveda ham

buorre le gákka hárráj gárvvánit. Danen li vil råse tjuhtájn suoje.

- Manen? jäskádij njunjágis Lisá.
- Háfjais suoddjiji, giehtoj Snikta. Ietjam gávnadus. Viehkeda lik muvva dal. Vuome gähtjáj váttsáv. Manen gis le dujna fádi?
- Muorjjegáhko diehti, tjielggij Lisá.
- Válldon fáronimme, javlaj Snikta. Ávkken, jus muorjjegáhkov soajttin gávnnat. Viehkeda muvva dán vuossaj davva tsåggálit.

Ållo ájgev dán doajmmaj gålådijga. Juska dal Lisá vuossav tjáppemusát adnalij, de Snikta galla ajpigis láhkáj fádiv dasi tsåkkådij. Guokti, gálmimi vuostak iesj vuossaj járrålij.

- Njálmme le viehka basske, buojkodij, gå fádiv vijmak vuossaj sjiehtadij. Danna li ham moadda ginntala. Vuossav de sádalij gatsostij, gánnå åvdutjis gahtsahin gárutgimpo, vuodnáruovde, ja ihka maha.
- Vuoptajdat gåjt littja tjavgga bárggeldam? gatjádij Snikta váttsádijneska.
- Dåssju ieme láhkáj, måjådij Lisá.
- Illa åvvånis nuohkásav tjavggim, mårådatjáj Snikta. Dáppen garrisit bieggrá. Garra juptsá láhkáj.

- Le gus juo gávnadam, gáktu bisoda vuoptajdat biekkas? gatjádij Lisá.
- Iv hájn, giehtoj Snikta. Valla guovlodam lav juo, gáktu vuoptajdam bisodav ravggamis.
- Davva lik luluv gullat.
- Vuostatjin dárbaha njuolgga rissev, subttsánij Snikta. De vuoptajdat dagjasij láhkáj dan milta sjaddada. Na, vuopta ham ravggi, gá vuolus loavkkahi. Ij má mige bajás ravga, diedá ham. Letjam guovlodam gávnadus le dáhta. Gähjtala lik.

Lisá mielas guovludahka ij lim vuogas. Sjávot de vátsatiji, muhttij ganugastij Snivtaguttjav viehkeditij. Ij lim galla heva rijddárin.

Råse ganugattijn, álu gis ganugastij, de huvnjágij. Ja agev njålggådij, álu gis njålggålij, de manusåvjij gahtjaj. Letján de viehka buoragit rijddij, ihka vil muhttij doarrás vieraj. Áabaj vil de Lisá bälláj vierralij, de Lisá buojkkáj vuohkasabmusit ittij råse näjgga vátte.

– Illa val de dådnå rijdditijit hárjjánam, moalgedij Snivtav vidádis bajedattij.

Snikta alvot suorgganij ja asjmastij: – Manen gis dakkárijt ivtá? gatjádij vaden sádalij tjåhkkidattij. Giedajnis Lisáv vuoptajs adnalij, vaj ij lulu nuppe bälláj vierrat.

- E ham rijddára ábaj råses ravga, gå li hárjjánam.
- Hárjjánam lav ban månnå, sárnoj Snikta. Ålov vil hárjjidallam!

Lisá ittijí huomaha buorebujt moalgot, ájnáat buktemases vájmullattjat: – Ajtu gus?

Váttsatjíiga de sjávot. Snikta tjálme tsápptsot allasis mudárdij, Lisá gis muoden manjep járrálimes gáhttij.

– Rijddima dåbdos dájdda, sárnnolij Snikta rámas giellaj oalges giedav siejvedijnes, le...

Gárgadis náhkålí dagu álggelam, gå Snikta oajve nali Lisá váttsám luottajn járrálíj. Lisá hielkedij ja Snivtav duollidijn måråda gatjádij: – I dávk littja dáttev doadjám?

– Iv gájt bæggalahtte dáttev, moaledij Snikta, mahkas dal ittijí berusta dáttev jali guovtev doadjemis. Rijddima dåbdos dájdda, manen juo buojkodahtjiv, le buoragit dabrrahit. Návti, gähettju då...

Gässásijt luojtij ja giedajdis vanástij Lisáj vuosedittjat, gáktu ussjolij. Dán bále hárddus nali ravggalij, njuolgga råse manjáj.

– Ålov vil hárjjidallam! gärddádij gätjo ájgev, gå Lisá suvva duollij. Ålov vil hárjjidallam!

- Ilá galla de duoppsi! tjuorvvistij Lisá vájbadijnes dullumis. Galga muorraråsev vierajgum hássat! Galga vil!
- Labut gus dakkár buoragit? gatjádij Snikta. Sujsta gullat dáhta lij mielav garrisit giddim. Sáhkadattijen njoamoj råse tjiebedij, vaj jurra de ittij vaden vierrala.
- Viesso råses gullunagi buorebut, sjliesjkedij Lisá, juska vil gähtjalij ármi buvtij árrot tjajmak.
- Hássuv de dakkárv, moalgedij ussjoliddje Snikta allasis. Avtav jali guokta... Moadda.
- Sjávvunastijga, ávddåla Snikta hoalláj: –
Smidá lav ádajt gávnadittjat. Na, tjabu jáhkáv ielvvi majemusát muvva bajedattijn viehka ussjoliddjen vuojnnujiv.
- Hálvva alvvusin, moalgedij Lisá.
- Na, jur dalloj gávnadiv ådå vuogev lijda badjel besatjit. Lulu gus gullat?
- Luluv galla, duodastij Lisá.
- Giehttuv de, gåktu dávva huomahiv, subttsánij Snikta. Na, allasim gåjt moalgediv: Ájnna masjval le juolge. Oajvve le ham åvdutjis nuuges allagin. De ham vuostak oajvám buktiv lijda batusjbälláj. Nuuges allagin le de oajvve. Ja de oajvám nali tjuottjadav. De li gis juolge nuuges allagin. Ja de lav lij dav bessam.

– Jáhkáv gájt littja bessam, gá littja duovva dahkam, guorrasij Lisá ussjolvisájnisi. Valla ij gus lulu dahta gássjel?

– Iv la hájn gähttalam, miededij Snikta alvot. Iv de má ållu diede... Valla baláv luluj galla unnán masjval.

Vuojnnuj náv ájádussaj dähppum, vaj de Lisá giehttamuuhájt målssolij: – Dujna le galla sierra lágásj oajvvesuojalm! iktelij ávos. Le gus davva aj iesj gávnadam?

Snikta mihát gehtjastij sádalís gahtsahiddje suojalmaes. – Le, javlaj. Valla mujna le vil dassta buorep. Såhkårtjuhpa muoduk. Adniv davva, vaj jus råses vierriv, de agev njuolgga ednamav däjvviv. Ittjiv má de guhkes gaskajt gahtja. Majdis de soajttiv dan sisi ravggat, diedon. Akti vil ravggaliv. Ja gájkas bahámus, åvddåla háhppidiv ålgus suognjalit, de nubbe vielggis snikta bådij ja tjuhpav oajvvásis tsieggij. Jákij davva ietjas suojalmin.

Alvvuhij lik Snikta, vaj Lisá lij váni duostak tjajmádit: – Báktjiji luodjoma láhkáj dávk suvva, mahkkulij. Oajves nanna má lidji.

– Hähttujiv má tjievttjastittjat, giehtoj Snikta hájn alvot. Nuolaj de gájt suojalma. Huoman gålådiv ållo ájgev ålgus besatjít. Gitta lidjiv... Gitta dåk mälggadij.

– Dahta le ietjá láhkáj gitta, vuosteldij Lisá.

Snikta oajves sjavnnjelastij. – Juohkka láhkáj lidjiv gitta, galla dunji sárnov! Giedajdis bajedij vájmmelisvuoda diehti håladijnes, ja dalá sádalistes vierralastij. Oajvve vuostatjin gahtjaj tjiengjalis rássaj.

Lisá rássarabddaj viehkalij suvva åtsåtjit.

Ravggamis suorgganasstám, gå Snikta lij ham båttåv juo dabrraham. Danen Lisá baláj ajtu dán bále báktjanij. Valla juska ittijí Snivta juolgeslábijs iehtjádijt vuojne, de oajoj gulládijnes sådnå vilá ieme láhkáj låmkadij.

– Juohkka láhkáj gitta, vilá moalgedij. Nubbe snikta berustik gåjt tjáñaj iehtjáda suojalmav, gå tjabu ietjes lij dan sinna.

– Gåktus lik buvtá vilá vuolusåvjij lievdardit? gatjádij Lisá Snivtav juolgijs giesedijn. Suvva jáhkågátte båvnåtjjí biejaj.

Gatjálvisáv de Snikta imájlusjáj: – Villap dal, gánnå le rubmaham. Mujsta ham miella vájku gåktu doajmmá. Gulá, mådtsot lav tjabu ienebujt gávnadam.

Båttåtja manjela giehttogådij: – Sluohkasamos mådtsot gávnadam áhtam lij däddobiebbmo mállásij nalluj.

– Lej gus de manjep mállásijda gárves? gatjádij

Lisá. Ruvva galla dahki!

- Na, ij lim ban mañep mállásijda, lajsadastij Snikta. Ij ban mañep mállásijda.
- De ham luluj bievvet mañjela gárves. I gåjt mállásijda guokti däddabiebmov bårå?
- Na, ij lim ban bievvet mañjela, lajsadij Snikta äskásj láhkáj. Ij ban bievvet mañjela. Diedá gus majt? giehtoj guvnnjahattijn ja gielav unnedattijn. Iv jákke goassak dav däddabiebmov dahkiv! Iv ga jákke aktak dahká! Ja vilá muv sluogas gávnadam däddabiebbmo.
- Massta de lulu davva dahkam? gatjádij Lisá. Doajvoj luluj Sniftav ávvudit, suddilmme gis vuojnnet lij hådjánimen.
- Álggiv lurvvobáhppárijn, gávastij Snikta.
- Ij gåjt lulu heva...
- Aktu allasis galla ij heva, tjumbádij vájmmelis giellaj. Valla i ham dådnå ávvå árvveda, manen sjaddá, gå lasijt segada. Buojkulvissan ruvtajt ja budtjasijt. Ja dálla gis hähttuv duvva guodet.
Jåvsådam lijga vuome gähtjáj.
- Lisá juorrulastij. Usjudaláj dåssju däddabiebmojt.
- Håjen la, javlaj mårådiddje Snikta. Jaskaduv de lávlodijن duvva.

- Le gus lávllat guhkke? gatjádij Lisá. Gullam lij juo ållo tsåbmijt ja lávlajt dan biejve.
- Guhkke galla, miededij Snikta, ájnat almma, almma tjábbe. Gå dávva lávlov, de gákka gullijs tjalme juogu ganjáldi, váj...
- Váj majt? javlaj Lisá. Snikta lij hiejttelam hållamis.
- Váj de e. Diedá ham. Lávla namáv nabddep Juvso tjalmme.
- De nåv, le gus lávlla dan namák? gatjádij Lisá. Gähettjalij ássjes berustit.
- I dádjada. Hálvva asjmastij dal Snikta. Namáv danen nabddep. Namma le jus riekta Vuoras, vuoras áddjá.
- De beras luluv gatjádam, jus lávlav gus danen nabddebihtit? divádij Lisá.
- I galla lulu, dahta le gis viehka ietjá! Lávlav nabddep Vuoge ja dábe. Majdis gulá, danen dåssju nabddep!
- Na, mij le gis lávlla? gatjádij Lisá. Dáj muttoj lij ållu hämssárasstám.
- Giehttomin ham lidjiv. Lávlla le Lijdan tjåhkåhimen. Tjuojalvis gis le ietjam gávnadus.

Gergadijn sáhkadimes rásev ganugahtij ja

avudisájt luojtij. Suojmma tjuojalvisáv giedajnis
låhkågådij, ja måråsj sujsta muodojt ávvudij.
Vuojnnet mielastuváj tjuojalvissasis. De
lávllogådij.

Gájkat ihkkunis, majt Lisá mannulagánis
muodudagá tjadá vuojnij, de dávva gájkin
buoremusát mujtij. Moatte jage manjela de vilá
buvtij ålles dáhpádusáv oajvvásis máhtsadit,
mahkas luluj esski bievvet åvddåla davva
vuojnnám: Snivta lidna, alek tjalme ja låjes
mådje. Luojttádiddje bievvve vuoptajis tjadá
sjnjibttjomin ja sujsta gárvojt guojtedimen
oavdos tjuovgajn, masi Lisá hálvva tjalmeduváj.
Råsse sjávot valkadij, avudisá luovvasin dan
niskes gahtsahin ja rásijt Lisá juolgij guoran
njávkadin. Ja de vil duogásj vuome suojvanisá.
Gájkav Lisá gåvván vuojnij, gå muora vuosstij
tjuottjodijn slienjada imálasj guoktáv gehtjadij.
Muhtem märráj niegon gulldalij lávla håjes
tjuojalvisáv.

– Dáhta galla ij la ietjas gávnadus, moalgedij
allasis. Dáhta le ham farra Gájkav dunji vattáv,
iv ga ienebuv máhte. Snivva gulldala tjuottjoj
dannák, ájnat ejga sujsta tjalme ganjálda.

Subtsastittjav dunji gájkav diehtemam:

*Binnátjis lav subttsánimen:
Vuoras ádjáv vuojnestiv,
Lijda nanna tjåhkkåhimen.
Guhti vuorrasijt la, gatjádiv.
Ja gåktus gis älá?
Vásstádusáv oajvám tjadá gålgådiv,
Dagu tjáhtje sillá tjadá.*

*Bigodij åhtså lik biejvvelåttijt,
Maha ådi vejtajn.
Dajs lájbbu sávttsagáhkutjijt,
Ja vuobddá rahtebällán.
Gullat de gádtsáj vuobddá,
Guhti le bårjåstittjat ábijda.
Dajnas de buoragit rijbbá,
Hárjjánam le dájda dábijda.*

*Guovlodiv, gåktu lik luluv
Siegnaguolgajdam ruonudahttet.
Ja agev vil gåbttjåsav adnuv,
Majna dajt luluv tjiegadahttet.
De vásstedit buvte galla ittjiv
Vuoras ádjá giehttomav.
Ienni suvva oajves tsábmeestiv,
Vaj giehtoj, gåktu viesoj iellemav.*

*Áddjá de subttsánij:
Ietjam måhkijt manádaláv.
Ja jus njirram muvva iejvvi,
De davva buollidaláv.
Ja dasták buvtadi,
majt nabddi vuojdasvuojddasin.
Juska rahtjamistám máksi
Slehtav, gå lav lájddasin.*

*Valla månnå gis ussjoliv,
Gåktu luluv däntjájn gallánit.
Biejves bäßvváj bierggijiv,
Binnátjav luluv galla låssånit.
Ádjáv lijdan sjavnnjeliv,
Desik guovgudin sujsta muodo.
Giehto, gåktu älá, tjuorvvijiv,
Ja massta lik vieso!*

*Giehtoj: Juvso tjalmijt bivdáv
Bájnnelis dagnasijn.
Bålutjijt ham dajs dagáv
Sjávodis iján.
Iv ga vuobde gållåtjis,
Jali ga silbas guojtte.
Ájnat guohpárbiednigis,
Mij oasstá aktse.*

*Muhttijn vuodjagáhkojt råkkåv,
Ja rábbágillarijt biejav.
Muhttijn båvnijt åtsådav,
Gånnå gävllasijt gávnadav.
Dan láhkáj ham de,
Biednigijdám ánssidav
Muojon ávvudav, ge!
Duv varresvuodav oatsodav.*

*Gulliv dalloj suvva.
Huomaham gis vil lidjiv,
Majna Juleväno råvev bisoda.
Darven duoldadit galggiv.
Gijttiv ádjáv subtsastimes,
Gåktu boandoj.
Ienemusát gåjt jáhttemistes,
Gå varresvuodam oatsodij.*

*Na de dal, jus soajtáv
Tjuvdijdam dabbmit.
Jali de oalgesjuolgám
Gårojuolge gábmagij tsåggålít.
Jali tjuvddásim låsudisáv
Ihkát låssådav luojttelit.
De njuorranav mujttádijn ádjáv,
Gevva akti ájgenim dåbddiv:
Gen lij lájes luonndo ja nuoles hålla,
Gen lidjin muohttagis vielggadap vuopta,
Gen lidjin muodo lätte lágátja,
Ja tjalme lijga jahtsalis hilátja,
Guhti vávjijisgum hárrusij,
Guhti duohki–diehki suvdostij,
Ja sjávot malsjada mudárdij,
Mahkas dal njálmes dájgijn dievdij,
Ja råse láhkáj rusodij...
Giesseiehkeda, dålen,
Lijda nanna tjåhkkåhimen.*

Snivta ållidijn mañemus bágojt lávllomis de avudisájt tjoahkkij ja råsev moattodij sijá boahztám rahtáj.

– Vádtsela muhtem lávkev vil, giehtoj. Dievav vuolus, de rassti jágåtjav, ja de rådnigin sjatta. Valla ale hájn gáhtola! Várddaha gåjt muvva, desik vuolus jávsådav? duoddistij Lisá járgijdattijn vájmmelis tjalmijgum suv gäggám guovlluj. Iv duvva guhkev vuordeda. Siejvvelaste lijnijnat munji, gå dal duon gávvaj jávsådav. Muvva ham lulu arvusmahttet.

– Diehittelis vuordáv, duodastij Lisá. Edna gjitov náv guhkás doalvvomis, ja lávllomistát, mielastim lidji ajtu smidá.

Doajvov galla, guoktálattaj Snikta. Juska dal ittji tjiero, dagu jáhkkiv.

Giedas hivástahttalijga, ja de Snikta njålgådij vuobmáj.

– Ij má vuojga ájgge gålåtja, desik le vuollen, Lisá allasis moalgedij Snivtav várddahattijn. Dale ham! Ieme láhkáj oajves nali! Råse hárdduj huoman álkket vaden båssá. Gatsostam le má gässásijda moadda gálvo... Dán láhkáj Lisá ietjajnis sáhkadij guovladijnes oajos råse rahtebällán vádtsemin. Snikta vuolus råse goappátjijt bielijt ravgadij. Näljádis váj vidádis ravgadijng gávvaj jávsådij, ja dalloj Lisá lijnijnis

sunji siejvvelastij ja vuordij, desik lij gájddam.

– Doajvov galla arvusmahttiv Snivtav, javlaj Lisá. Máhtsaj de dieváv vuolus viehkalittjat. De dal manjemuus jágåtjav rasstijuv ja rådnigin sjadduv! Gullu galla mihán!

Muhtem lávke vil vátsij jágåtja rabddaj: – Vijnmak gávtsát ruktuj! tjuorvvistij, gá rastá tjiellij ja nubbela lavnijida säjvoj. Daggu lij sebmula dimes ja giettev hijoj–hájoj giedjegahtij. Vuoj, sjállerda dal! Mij gávnijt le gis oajvenim? hielkedij muoden. Giedajgum guláj de juo jiddájt sälldát låssådijt. Gárttjum lij oajves birra.

– Valla gåktus lik dåhku idij váni muv diedek? moalgedij davva oajves låggjidijn. Asskáj buvtij, vaj luluj vuojnnet, mij lij.

Dahta lij gålleråvnnå.

Avtsát lågos

Rådnik Lisá

– Na, dáhta le ajtu mihá! goarssudij Lisá. Ittjiv galla jähke náv árrat rådnigin sjattatjav. Ja sárnotjav vil dunji juojddá, Allagam. Hålaj rámes giellaj, gå má hálvva muojon allasis bielkij. Ij val dåhkki lavnjiin duoppsit! Rådniga galggi má tjábbát årrot, diedá ham!

Tjuodtjánij gieverdittjat. Viehka gassjkum lij vágtsádijn, baláj de dal råvnnå luluj gahttjat. Jaskadij gåjt ietjas, gå ij lim aktak gähttjamin.
– Ja jus vil állis lav rådnik, javlaj tjåhkkidattijn, de ruvva láhkáj ållu buoragit buvtitjav råvnåv starjadir.

Gájkka náv oavdot dáhpáduváj, vaj ittjij åvvánis alvaduvá, gå Ruoppis Rådnik ja Vielggis Rådnik näjgga suv guoktelin tjåhkkåhijga. Gatjádam luluj, gáktu bådijga, majdis jáhkij ij lulu heva hiehpam. Ittjij gåjt gatjádit huoman lulu baháv dahkat, gå állis spella lij nåhkåm: – Lulujda gus munji giehttöt... jieppada gatjádittjat lij Ruoppis Rådnigis.

– Håla, gå soames dunji hoallá! tjumbádij Rådnik.

– Valla jus divna dakkár njuolgadusáv lulun

jegadit, vuosteldij Lisá, guhti lij agev gárves
dagástalátjit, ja jus dådnå dåssju lulu hållat, gå
soames dunji luluj hållat, ja nubbe gis agev luluj
vuorddet dådnå hållagoadá, de ij má aktak lulu
goassak majdik javllat, vaj de...

– Huohppelasj! tjuorvvij Rådnik. Manen, mánná,
i dádjada... boarkkij ietjas snirvvi ja ussjolastij.
De málssolij giehttomijt. Majt lik giehto
javladijnát, jus állis la rådnik? Mij riektájt dunji
davva miedet? I galga rådnik årrot, åvddåla oalle
gähttjalimev la nahkam. Ja madi árabut álggin,
dadi buorep.

– Javlliv dåssju jus! bälöstij Liságusj ietjas vájván
giellaj.

Rådniga-guovtes goabbák guojmeska
gehtjadatalájga, ja Ruoppsis Rådnik doargetastaste
moaledij: – Näjttso ham javllá dåssju javlaj jus...

– Ájnátt javlaj má galla ieneubuv! moalggelij
Vielggis Rådnik giedajdis bânjådijn. Vuoj, dassta
ban gullunagi ieneubuv!

– Na, ajtu javlli, diedá ham iesj, javlaj Ruoppsis
Rådnik Lisáj. Håla agev duodav, ussjola hållamat
åvddåla, ja tjálesta davva dan mañjela.

– Ij lim ham muv ulmmen... tjielggigådij Lisá,
majdis Ruoppsis Rådnik dalága tjumbádij.

– Jur danen luojitjav! Duv ulmmen galgaj

juoga årrot! Mij ávkijt jáhká le ulmedis mánás? Juohkka suohtasij ham galggá ulmme årrot. Ja mánna le vil suohtasis ájnnasabbo. Doajvov gájt. I val lulu davva dieddjit, juska vil goappátjij giedajatgum lulu gähttjalit.

- Iv mānnå giedajamgum majdik dieddji, vuosteldij Lisá.
 - Ittjij ga aktak tjiddi dieddji, javlaj Ruoppsis Rådnik. Mānnå tjiddiv i lulu dieddjit, juska lulu gähttjailt.
 - Miellas le dálla dale navti, subtsastij Vielggis Rådnik, vaj juosstá sihtá nádot, ájnät ij diede, massta!
 - Bahás, sluogas miella, iktelij Ruoppsis Rådnik. De hebas sjávodisvuhta bisoj båttåtjav.
- Ruoppsis Rådnik davva hiejtij Vielggis Rådnigij javla: – Gåhtjov duvva Lisá mállásijda udnásj iehkeda.
- Vielggis Rådnik de mājådastij ja vásstedij: – Mānnå gis duvva gåhtjov.
- Ittjiv diede åvvánis mállásijt fálav, javlaj Lisá. Valla jus fálatjav, de gájt mānnå luluv guossijt lusásim gåhttjot.
 - Bájajma ham duvva gåhttjot, moalgedij Ruoppsis Rådnik. Duostav valla javllat illa vuojga dábijda skåvlliduvvam.

- Dábijt iv skåvlân åhpa, vásstedij Lisá. Skåvlân åhpav lågojt lâhkåt ja dale dakkárijt.
 - Buvtá gus duoddidit? gatjádij Vielggis Rådnik. Mij le akta ja akta?
 - Iv diede, javlaj Lisá. Snårrujiv.
 - Ij galla buvte duoddidit, javllalij Ruoppis Rådnik. Na buvtá gus de gádodit? Gádoda aktse gávtses.
 - Aktse gávtses gádodit, diedá ham iv buvte, vásstedij juo vásstádusáv gárvedam Lisá. Valla...
 - Ij galla buvte gádodit, javllalij Vielggis Rådnik. Na buvtá gus de juohket? Juoge lájbev níbbáj, manen de sjaddá?
 - Na, jáhkáv... buojkodatjáj Lisá, ájnat Ruoppis Rådnik farra vásstedij.
 - Diedon vuodjalájbbe. Gähtjalaste farra gádodit. Gádoda dávtev bednagis. Manen de sjaddá?
- Lisá ussjolij: – Ij gåjt dákte bátsitja, gå davva ham gádodav... ij ga bena bátsitja, boahtet ham luluj muvva gáskestittjat... de alluv iesj ga báhtsu!
- Jáhká gus de mige ij lulu báhtset? jäskádij Ruoppis Rådnik.

- Jáhkáv navti le vásstádus.
- Boasstot, ieme láhkáj, moalgedij Ruoppsis Rådnik. Bednaga jierme lulun báhtset.
- Iv dádjada, gáktu...
- Na, gulá dal! sárnoj Ruoppsis Rådnik. Bednagis gájt lulun jierme luojttet, e gus?
- Márju, vásstedij Lisá várrogisát.
- De, jus bena luluj vuolgget, de gájt jierme lulun báhtset! sjállåhastij Rådnik.

Lisá de javlaj ármi alvot buvtij: – Sirrat gájt aj lulun. Dasták ussjolij hoalmmedin galla dåssjijt.

- Ij binnásj lågov ga buvte låhkåt! tjuottjodijga goappátja Rådniga ållu tjielggasit.
- Buktebihtte gus dådja de lågojt låhkåt? javlaj Lisá hähkkat járgijdattij Vielggis Rådnigij. Ejga desti galga suvva nåv vigálussjat.

Rådnik njálmes tsaggalij ja tjalmijdis tsápptsij.

- Buvtáv månnå duoddidit, giehtoj, jus dibdá muvva astot låhkåt. Ájnat iv galla goassak buvte gádodit!

- Diehittelis buvtá ábbisav? moalgedij Ruoppsis Rådnik.
- Majt val de, vásstedij Lisá.

– Adjáj månnå, tsamáj Vielggis Rådnik. Álu vähkkälakkoj davva gärddádinno, gieres. Ja giehtov vil dunji tjiegosvuodav: Buvtáv lâhkåt avta bokstáva bágojt! Iv la gus smidá? Ale dassta häso. Åhpatja dådnå aj manjenagi.

Ruoppis Rådnik hållagådij: – Buvtá gus ávkkás gatjálvisájt vásstedit? Gåktu lájbev dagá?

– Diedáv gåktu! ivtij vájmmelis Lisá. Dárbaha ábnnasijt...

– Majt vattá ávddasim? gatjádij Vielggis Rådnik. Giedjegijt váj virnnahijt gus?

– Na, virnnahijt vuostak smålli...

– Galla småle dárbaha? gatjádij Vielggis Rådnik. Ale lik åro nåv ålov giehtok.

– Sjuosjmedahte sujsta oajvev! tjumbádij Ruoppis Rådnik muoden. Måjddågoahtá nåv edna ájádallamis. Dullugådijda de ja Lisá oajvváj ilmev lasstagimpojgum sievjijga, desik Lisá hähttuj sunnuv hiejtedit, gå sujsta vuoptajt duokkodijga.

– De le vaden bárránam, duodastij Ruoppis Rådnik. Buvtá gus gielajt? Mij le vijdaldijdalgijdda oarjjelsábmáj?

– Vijdaldijdalgijdda ij la julevsáme, vásstedij Lisá alvot.

– Guhtimusj tjuottjodij luluj julevsáme? javlaj Ruoppsis Rådnik.

Lisá huomahij, gáktu luluj máhettelis gássjelisvuodas bessalit: – Jus munji giehto, mij gielajt le vijdaldijdalgidda, de giehtutjav, mij le dahta oarjjelsábmáj, oajvvadij ávos.

Majdis Ruoppsis Rådnik hálvva garrasit nádoj: – Rådniga e goassak sluvtti.

– Sávav Rådniga e goassak lulu majdik gatjádallat, ussjolij Lisá.

– Allon rijda, javlaj Vielggis Rådnik muodana. Manen eldaghahttá?

– Eldagahttá, subttsánij buosjes Lisá, guhti má dávva diedij, átjega diehti... ij, ij gis! ietjas divádastij. Mådtsot galggá árrot.

– Ilá mañjet ietjat divádittjat, giehtoj Ruoppsis Rådnik. Gå la állis juojddá iktám, de bissu danen, ja hähttu dan båhtusijt gierddat.

– Dajnak ham muvva mujttádahtá... javlaj Vielggis Rådnik. Guovladij vuolus ja giedajdis tjármådij ja luojtedij. Ávdep dijstagá átjádálkev buvtij, nappu ávdep dijstagáj, árvveda ham.

Lisá juorrulij: – letjam sijdan de le agev ájgenis akta biejvve.

Ruoppsis Rådnik árvustaláj: – Ij lim val de heva

vuohke. Dáppen gis de avta bále li guokta–
gålmmå ijá ja biejve, muhttij dálvijt li vihtta ijá
aktan. Bivvala diehti. Árvveda ham.

- Le gus vihtta ijá avtas bivvalabbo? gatjádij Lisá.
- Vihtta gierde bivvalabbo, diedon.
- Valla de gåjt dan njuolgadusá milta lulun vihtta
gierde galmmasabbo aj...
- Na jur! tjuorvvistij Ruoppsis Rådnik.
Vihtta gierde bivvalabbo, adjáj vihti gierde
galmmasabbo. Jur dagu månnå lav dujsta
vihtta gierde boandáp, adjáj vihtta gierde
sluohkasabbo!

Lisá sjuohkedij ja vuollánij. – Dáhta le dagu vásstádusádis mårnadus! ussjolij.

– Huppas Duppas aj davva buojkkáj, járkij Vielggis Rådnik vuollegis giellaj, mahkas ienni allasis sáhkadij. Tjuottjadij uvsá åvddåj ruksarabán giedanis.

– Majt sådnå sidáj? gatjádij Ruoppis Rådnik.

Giehtoj luluj goahtáj tjágŋat, járkij Vielggis Rådnik. Åhtsámin lij ädnovuovsáv. Na, ihka gáktu, de ällim dakkára goaden dan ideda.

– Le gus ietján? jäskádij alvaduvvam Lisá.

– Dåssju duorastagájt, giehtoj Rådnik.

– Diedáv ham, manen bådij, giehtoj Lisá. Ájgoj guolev nuktalit, gå...

Vielggis Rådnik vaden subttsánij: – Ja lik de átjegav buvtij, i åvvánis árvveda!

– Ij ga goassak lulu árvvedit, duoddistij Ruoppis Rådnik.

– Ja de dähkko luojtij, ja ållo átjek goahtáj besaj... ja de goaden stuorra tjahken jállurij... ja bievdiyt ja gálvojt gámedij... desik nåv ballájiv, vaj namám vajálduhttiv.

Lisá allasis usjudij: – Iv galla goassak lulu gähttjalit vuorbedisuodan namám mujttet!

Manen luluv davva adnet? Valla ittjij dájt tsuvke, gá baláj Rådnigattjav bahojdimes.

– Allagam viertti suvva ándagissaj luojttet, javlaj Ruoppsis Rådnik Lisáj. Vielggis Rådnigis giedav doahppistij ja lidnásit njávkaj. Nák almulasj njuolgadussan: Buorev sihtá, ájnát ij másja tjuorbesvuodajt giehttöt.

Vielggis Rådnik jieppada gehtjadij Lisáv, guhti gis mielastis galgaj juojddá iktet. Ájnát ittjij majdik huomaha.

– Ittjij goassak ållu ulmutjahtátjít åhpa, járkij Ruoppsis Rådnik. Valla imálasj jasska le galla! Njávkasta sujsta oajvev, de gis gulá, makta duhtá! Valla Rådnik ánoj Lisá duosstamis ienebuv.

– Vehik låjesvuhta, ja vil suvva báhppárijda gurppit, de má luluj sunji ihkeva buorre.

Vielggis Rådnik almma gávastij ja oajves duvdij Lisá oalggáj. – Nåv nagerduhttá! båssistij.

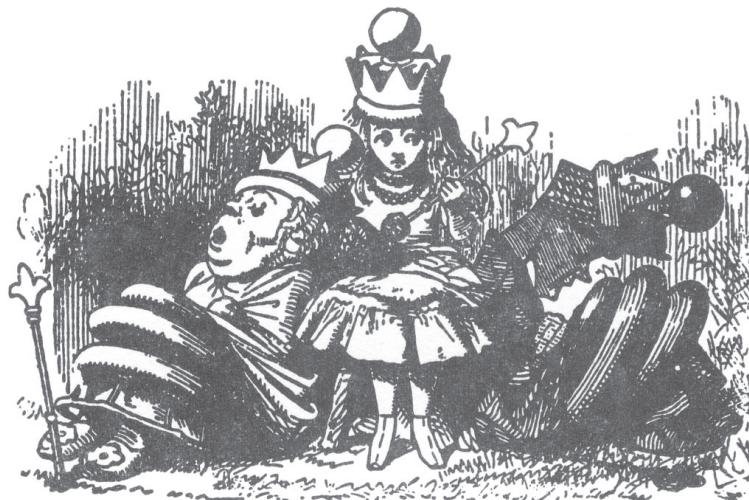
– Rådnigasj le vájbbam! javlaj Ruoppsis Rådnik. Rájddala vuoptajdis ja luojkkala sunji idjagahperat, ja vil lávláda juolos idjavuolev.

– Älla ham mujna idjagahpera, giehtoj Lisá gähettjalattij jegadit vuostasj bagádusáv. Iv ga buvte mavga juolos idjavuolev.

– Lávládav de iesj, moalgedij Ruoppsis Rådnik:

*Sjáv-sjávot nejtsusj, Lisá askátjin!
Desik mállásijda gájt nåhkåstin.
Mállásijt bårråm dánsatjit mannap,
Ruoppis ja Vielggis, Lisájn de dánssap!*

– De gájt bágojt buvtá, duoddistij oajves
Lisá nuppe oalggáj duvdedijn. Lávláda
davva dal munji. Nagerduváv má iesj aj. De
såjtijga goappátja Rådniga oaddám ja tjavgga
garijdimen.

– Majt dal månnå galgav? alvaduváj Lisá.
Edna imájdalá gehtjadij avtav, de gis nuppev
oajvev, gå goabbák oalges vierajga dagu låssis
tjage asskásis. Iv jáhke goassak åvddåla návti

sjattaj, vaj soames hättuj guokta Rådniga
avta bále oatsodit! Ittijj ban, ittijj gudi goassak
Sámeednama ájggegiehton. Ittijj máhte ga
sjaddat, ällim ham aktiga avtas Rådnigis
ienebu. Smaredihtte lik, låssis häre! gåhtjoj
gierddamahtes giellaj. Ájnat tjáppes garijdimes
ittijj goabbák iehtjádav vássteda.

Garijdijga goabbák hájn vil vuorrolakkoj,
gulluja farra tjuojalvissan. Majenagi Lisá
bágojt buojkkáj ja guldalij náv snivva, vaj ájvij
gáhtolattijn askestis de ittijj dajt heva åhtsåla ga.

Tjuottjoj gámogis boadáldagá åvdån, man
bajelt lágåj RÅDNIK LISÁ stuorra bokstávajgum.
Boadáldagá goappátjin bielijn lij snuorri
gilkkurijn. Avtas lágåj guossebiello, nuppes gis
dievnárbiello.

– Vuorditjav, desik lávlla le nåhkåm, ussjolij Lisá.
De skuoladittjav dal... dal... goappáv biellov så
galgav skuoladit? hämssárastij galla bágojs. Iv la
guosse, iv ga dievnár. Dánna luluj adjáj rådniga
biello...

Dálloj soames uvsav goavkkistij, ja guhkesnjunják
oajvve goavkes idij ja moalgedij: – Iv avtak
goahtáj luojte dån maŋep vahko åvddåla! De
uvsav sloahkkalij.

Lisá dåssjev goalkodij ja bieljojt skuoladij. Valla
de gájt vijmak sieldes vuoras tsuoppoj tjuodtjánij

muora vuolen tjåhkkåhimes. Suojmma tjihkoj Lisá lusi. Gárvvunam lij tjuovggis visskadin ja ájmodis stuorra gábmagijda tjágñam.

– Majt lik dal? tsamáj tsuoppoj guormes, sädos giellaj.

Lisá járgijdij gárves ihka gevva lájttalittjat.

– Gánnå le dievnár, guhti galggá uksaj boahtet? gatjádatjáj moaren.

– Gudi uksaj? gatjádij tsuoppoj.

Lisá tsuobbu lámkadime diehti asjmaj vargga duolimmogoadátjit: – Dal dán uksaj, diedon!

Tsuoppoj uvsav guovlaj stuorra, gávkas tjalmijisgum. De lagábuj lávkkistij ja bielges dasi ruvvij, dagu luluj gähettjalimen, jus bánnno luluj lajggat. Lisáv gis de guovlaj.

– Uksaj gus boahtet? Gevva le uksa gähettjum?

– Iv dádjada, majt giehto, javlaj Lisá.

– Månnå hoallä säme, ij gus? járkij tsuoppoj. Väj le gus bieljedibme? Dådnåv gus lusäsis gähettjoj?

– Ittjij! moaledij gierddamahtes Lisá. Månnå lav davva goalkodam.

– Ij lulu navti dahkat... ij galla lulu... mudárdij tsuoppoj. Ärvveda ham väjvet davva. De uvsav tjievtjastij stuorra juolgijnis. Dibde davva sietton,

hagnadastij máhttse muorraj tjihkodijn. Ja dahta de dibddä duvva sietton.

Uksa hähkkat tsäggot rahpusij, ja ritjás lávlo gulluj:

Muodudagá ájmmuj Lisá hoallá:

*– Mihtos soabbe giedanim, råvnnå oajvenim,
Båhtusa muodudagá årro, ihka maha,
Tjabu rådniga, mállásijda lusásim!*

Ja moadda tjuohte giela säbrrin gärddádibmáj:

*Dievddit de máhettelis fávdda guvsijt!
Bårggålihitit bavddáj vil boalojt ja buddasijt,
Gáhttojt gis káffaj ja sjnjierájt tiedjaj,
Rådnigav Lisáv ávvudihitit gálmålågev
gálmå gärddáj!*

Lávlagav tjuovoj moatte lágásj sjálle. Lisá allasis ussjolij: – Gálmålågev gálmå gärddáj le aktselågev. Soajttá gus soames dávva låhkåm?

Uksarágge sjávvunij, ja ieme ritjás hájn lávllogådij:

– Vuoj muodudagá viessoga, moalgedij
Lisá, båhtit!

Guddne le muvva vuojnnet, de diehki jáhtit!

Edna ávvo le årrot mállásijt bårråmin

Ruoppsis ja Vielggis Rådnigij lunna, vil de
siegenim!

Ja gärddádibme tjuovoj:

Dievddit de guvsijt ganás ja darves,

Jali ietjá juhkusis, njálges,

Segada sádduv sijddarij ja hullov vijnaj,

*Rådnigav Lisáv ávvudihtit aktselågev avtse
gärddáj!*

– Aktselågev avtse gärddáj! fuohpedij Lisá duodden. Vuoj, de e goassak gergatja! Tjágnuv dalá goahtáj... ja goahtáj tjánaj. Gálme sjávot lij Lisá ilmmusattijn.

Lisá muoden bievde birra gehtjastaláj stuorra huodnahij tjáñadijn, ja lågåj vihttalågev juohkka lágásj guosse: muhtem juhtusa, muhtem lätte gis, tjabu muhtem giedjega. – Buorre váni

gåhtjok li boahtám, ussjolij Lisá. Iv lulu åvvánis diehtám, gejt luluv gåhttjum!

Bievdddegietjen lidjin gálmmå tjåhkuna. Ruoppis ja Vielggis Rådniga lijga juo goabbásik tjåhkkidam, ájnat guovddelin lij guoros. Lisá dasi tjåhkkidij. Ij lim heva vuogas sjávot tjåhkkåhit, de doajvoj soames luluj hållagoahtet.

De gåjt Ruoppis Rådnik sáhkadatjáj: – Massám la juptsav ja guolev. Váhká vuorro! De dievnár buvtij váhkáv Lisá åvddåj, guhti davva aj hálvva muoden gehtjadij. Ij lim goassak hähttum váhkáv suoddat.

– Duvva jieppadahttá. Oahpástuhtáv duvva dán váhkkáj, javlaj Ruoppis Rådnik. Lisá: Váhkká. Váhkká: Lisá. Váhkká de tjuodtjánij ja Lisáj guggnjidasstelij. Lisá gis ruopptot guggnjidastij, juska ittij diede galgaj gus ballát váj imájdallat.

– Luluv gus dunji biehkev suoddalit? gatjádij Lisá. Nijbev ja suoregav váldij. Rådnik-guoktásav gehtjastij.

– Ale ban! mierredij Ruoppis Rådnik. Ij la makkirak dáhpe suoddat soabmásav, gejna la jur oahpástuvvam. Váhkká gáhtus! De dievnár davva ierijt guottij ja farra stuorra muorjjeierrusav buvtij.

– Iv gåjt lulu oahpástuvvat vil fierrusijn, javllalij Lisá. Ietján ham ep åvvánis mállásijt bårrågoade.

Goajvvistav gus dunji nárev?

Ruoppsis Rådnik vuojnnuj håjen ja muráj: –
Fieros: Lisá. Lisá: Fieros. Fieros gáhtus! Ja dievnár
nåv fávdda davva gádodij, vaj Lisá ittij asta
ruopptot guggnjidit.

Valla Lisá ittij dádjada, manen dåssju Ruoppsis
Rådnik luluj märrádusájt iktet. Gähettjalussan de
tjuorvvij: – Dievnár! Buvte ruopptot fierrusav!
Ja fieros gis lij dalá ieme sajenis, dagu Lisá luluj
skieddim. Dahta lij nåv stuorre, vaj Lisáv huoman
unnán jieppadahtij váhkká láhkáj. Buosjoj gis Lisá
majenagi, goajvvistij guvse dievav ja Ruoppsis
Rådnigij lagádij.

– Vuoj ban, bahojdiddjev! moalgedij fieros. Mat
mielas lulu iesj, jus månnå luluv dujsta guvse
dievav goajvvistit, bahánierra!

Hålaj buojdes, boalbes láhkáj, ällim ga Lisán
buvtedahtte vásstádusá. Tjáhkkåhij dannák ja
fierrusav gehtjaj ja hagnadij.

– Moalgeda juojddá, gáhtjoj Ruoppsis Rådnik.
Bierigis le dåssju fierrusav ságájdahttet!

– Diedá gus majt? Uddni lav gullam ja
gärddádam nåv ållo lávllagijt, giehttogådij Lisá.
Suorganastij ielvedijn gálme sjávodisvuodav,
vallak njálmes rabáj. Ja vil divna tjalme suvva
guovllin. Imálasj, gá juohkka lávla subtsas guolijs.
Diedá gus, manen gákka dáppen li guolijda

mielastuvvam?

Hålaj Ruoppsis Rådnigij, guhti gis ietjá guovlluj vásstedij: – Guolij hárráj, duodaj låmkadij njálmme Lisá bälljáj, de Vielggis Allagam suohtas árvvádusáv buktá. Ålles lávllagin. Ålles guolijs. Galggá gus subtsastit?

– Ruoppsis Allagam le galla guddnediddje davva bæggalattijn, mudárdij Vielggis Rådnik Lisá nuppe bälljáj. Duvvo gulluj jarramin. Nåv suohtas ham luluj! Galgav gus?

– Na, subttsána de, javlaj Lisá tjábbát.

Vielggis Rådnik ávos tjajmádij ja Lisás nierav njávkaj. De lávloj:

Vuostatjin guolev vuoggaj dabrrida.

Álkket dabrijt. Njuorakmánásj, jáhkáv, aj luluj dabrridam.

Mañebun guolev oassásis hásada.

Álkket hása. Slehtasj, jáhkáv, aj luluj oasstelam.

De dal munji guolev málesta!

Álkket gibman. Ij la ájgev gålådam.

*Gárráj de davva luojttela!
Álkket sjiehttá. Danna le juo vällaham.*

*Buvte diehki! Muossádav!
Álkket dakkár gárev bávddáj buvtá.
Låggŋi gáres gábttjásav!
Vuoj, dähppum le, iv nagá!*

*Dagu dabmen le rujtta.
Låhkev adnal rujtan, gå le guovddelin.
Goappáv buoremusát bårå,
Tjoavdedis guolev gus, váj guoledis
árvvádusáv?*

– Ussjola davva ja de måna, gáhtjoj Ruoppsis Rådnik. Dan båttå midja varresvuodat buorástahttep. Rådnik Lisá varresvuohitaj! huvkedij ármi nagáj. Gájkka guosse dalá gis juhkagáhtin, juska vil tjuollot gijkadin: Muhtema gábtjav oajve nali gámedin, dagu ietjasa lulun jáddadit ja tjuohkin gájkav, mij muodojda gálgåj. lehtjáda gis tjiebetsnjáråstagájt gámådallin ja vijnav juhkin, gå dahta bievdderabdaajs gálgåj.

Gålmås, geñguruj muoduga, rahtjin gårdaslippa rujttaj davva dujvida ja vájmmelit buonjustagáv sjnjuhpagåhtin.

- Dagu svijne bårråmin! árvustij Lisá.
- Tjáppes hålan lulu mijáv gjittet, javlaj Ruoppis Rådnik Lisáj snirvida.
- Doarjjot hättup duvva, árvveda ham, tsamáj Vielgis Rådnik, gå Lisá tjuodtjánij hålatjit. Lisá jegadij galla, juska vil hálvva suorgganam.
- Edna gjitov, tsamáj vásstädussan. Valla rijbatjav váni dunnu doarjok.
- I de galla, mierredij Ruoppis Rådnik. De Lisá gähettjalij buorremielagin sunnuv gierddat.

Mañjela oabbásis dássta giehtodijn de moalgedij: – Muvva vil nárdåjga! Jákhe val muvva lulujga duolbbadin diebttjim!

Duohta, gássjel lij håladijn dabrijdit. Rådniga suvva goabbák bieles nárdåjga, vaj de vargga lågnjanij. – Badjánav dal gjitátjit... hållagådij Lisá, ja ajtu håladijn badjánij. Gieda madev badjánij, valla bievde rabddaj nagáj njoammot ja ietjas vuolus giesselit.

- Rijba aktu allasit! tjuorvoj Vielgis Rådnik. Lisáv vuoptajs goappátjijn giedajn doahpolij. Juoga dal dáhpáduvvá!

Ja de, Lisá gåvvidime milta, ihka mij avta bále dáhpáduváj. Ginntala rábe vuolláj guhkkun, vaj vuojnnujin ruohkon, maj tjuhpajn lidjin dållårusuna. Ruvsa gis guhtik avtajt fádijt soadjen tjágjalín ja de suorega juolggen vájk gási sájvo vábbulin. – Viehka láttij láhkáj, ussjolij Lisá aktu allasis, ármi de dán sieldes doason nagáj usjudallat.

Dálloj gulláj sádos tjajmmusav báldanis, ja dasi járgijdij Vielggis Rådniga vidjurijt guoradalátjit. Ájnat Rådniga sajen lippa tjárbielle tjåhkudaláj. – Dála lav! huvkedij giella jupptsagáres. Lisá vaden járgijdij, vaj jur háhpidij Rådniga gåbdes buorremielagis muodojt ájtsat sunji nirvudallamin. Jur åvddåla Rådnik jupptsagárráj buoktjalij.

Ittij majdik joavde. Moadda guosse juo vuolusåvjij fádijn vällahimen, ja jupptsagukse bievden låjdåstimen Lisá lusi. Vuordedik Lisáv sievij duobbánittjat.

– Iv desti dájt gierda! ritjádij tjåhkunistes tjiellistattij ja goappátijen giedajn bievddelijnev adnalattij. Garrasit råhttistij, vaj fádi, lihte, guosse ja ginntala hárren guolbijn äjvvalin.

– Duv hárráj gis, járkij suhton Ruoppis Rådnigij járgijdattij. Mielastis sådnå lij gájka skälmmudagá oarren, ájnat Rådnik ij lim desti báldanis. Unnolam lij unnes doahkkon ja dálla

bievden ávos birra oagodij lijnev, mij duogenis
suvva tjuovoj.

Ietján de galla Lisá luluj
alvaduvvam, ájnat dálla
ban lij ilá moasjen masik
alvaduvátjit.

– Duv hárráj, hájn
javlaj sjivnnjádusátjav
doahppidijn, gå sådnå
lij bævddáj gåbmånam
ruvsá badjel tjiellistimes.
Duvva ban gáhttotjivggan
sjavnjáv, sjavnjitjav!

Lågåt lågos Sjavnnjemin

Lisá de håladijn suvva bievdes váldij ja gájkajn fámujnis åvddân–mañus sjavnjjí.

Ruoppsis Rådnik ittjjí åvvånis vuostelda,
ájnat sujsta muodo edna unnun, ja tjalme gis stuorojga ja ruonudijiga. Huoman Lisá sjavnjedijn de oanoj... buojdoj... dimáj... járbudij... ja...

Lågenanvuostasj lågos

Smaredimen

...ajtu lij gáhttötjivgasj.

Lågenannuppát lågos

Guhtimusj niegadij?

– Ruoppis Allagam beras ij lulu náv tjavgga jarrat, javlaj Lisá tjalmijdis ruvvividijn. Gáhttotjivggaj hálaj gudnijn, ájnáttu huoman alvot. Bákta muvva, vuoj! náv hávsskes niegos! Ja fáronim la árrum, gáhttotjivgg... muodudagá ájmon. Gárrásam, diedá gus?

Gáhttotjivggaj dåssjedis dáhpen, dagu Lisá akti moaledij, de agev jarri, ihka majt dakkárijda giehto. – Jus dal guorrasattij lulu jarrat, valla vuornodijn gis njávggot, jali ietjá njuolgadusáv jegadit! gujddij Lisá. De ham luluv dujna ságastallat! Valla gáktus soabmásijn ságastalá, jus iktá dåssju avtav?

Dási de gáhttotjivggá dåssju jaráj. Ittijj diededahte, jus guorrasij váj vuornoj.

De navtik Lisá sjáhkavegan åtsáj, desik lij Ruoppis Rådnigav gávnnam. Buolvvedij ráffáj dálå ávdán ja buohtastij Gáhttotjivgav ja Rådnigav. – De dal, gáhttotjivggá! iktelij giedajdis sjpättjo. Miededa, dánen sjaddi!

Mañjela oabbásis dájt buojkodattij de javlaj:
– Ittijj gájt davva gehtja. Oajvev ierijt járggåljj, mahkas dal váni ájtsak. Valla unnán galla

hehpanij, de jáhkáv hähttum le årrot Ruoppis Rådnik.

– Gärrásam, hárddo várddábut tjåhkkåha, moalgedij Lisá ávos tjajmáda. Ja guggnjidaste... guovlodattijn, gåktu jará. Mujte ájgev navti säästá! De gáhttotjivgav lusásis låggjistij ja tjulestij: – Dåssju guddnen, gå la Ruoppis Rådnigin årrum.

– Muohtatjalmme, tjivggam! javlaj Lisá, gå gehtjastij vielggis gáhttotjivgav oalges badjel. Sådnå hájn mássjelit lij bassusin. Goassa så lik Diejnne ålli Vielggis Allagam njoallomis? Danen dávk niegonim lidji nåv mårven. Diejnne! Diedá gus Vielggis Rådnigav njoalo? Bahojda galla alvot!

– Ja manen så lik Diejnne sjattaj? hoalmmedij. Gáhttotjivgajt gehtjatjit de viellidij vuogas sadjáj garñjel ráffen ja gájbbe giedan. Giehttudå, Diejnne, sjaddi gus Huppas Dubbasin? Jáhkáv sjaddi, ájnát ale hájn guojmijdisát dájt giehto. Iv hájn ållu diede.

– Dudden, gáhttotjivgga, jus muv siegen dal lulu niegonim årrum, de galla lulu dávva návddaham: Gulliv nåv ållo lávllagijt, ja divna guolijs subtsastin! Ihttásj ideda hávsskudagájt gulátja. Idedisbiebmojt bårådijnát de dunji gärddadittjav Mårsjåv ja Snihkkárv. De galla lulu biebmut sjkálltjon jáhkket!

– Gáhttotjivgga, usjudallon dal, guhtimusj gájkav niegadij. Oalle gatjálvis le dáhta, gärrásam, ale ga dale nuovti juolgijdat njoalo. Mahkas dal Diejne ij lulu duvva bassam! Árvveda má, Gáhttotjivgga, návti hähttu: Juogu dal månnå váj Ruoppis Gånågis niegadijma. Sådnå lij ham aj niegonim... Valla de ham adjáj månnå lidjiv suv niegon. Niegadij gus Ruoppis Gånågis, gáhttotjivgga? Dådnå lidji áhkkás, de gåjt lulu diehtet. Vuoj, gáhttotjivgga, viehkeda dávva buojkkátjit! Dujsta juolgge gåjt mássjá vuorddet! Majdis skälmmudiddje gáhttotjivgga nuppev juolgev njoallogådij ja mahkas váni gulák lij gatjálvisáv.

Guhtimusj jáhká dådnå niegadij?

Tjielggidusá

Dála li muhtem márju amás jali ådå bágó:

Sábmáj	Dárruj
biektelij	næringsstoff
biestasiejnne	hekk
guhkesbåhttså	teleskop
gulkka	stump kniv
guovlanisá	kikkerter
juolgár	løper (sjakkbrukke)
muodudahka	speil
oanesbåhttså	mikroskop
snikta	knekt, soldat
tjumbádit	avrbyte (t.d. samtale)
tjåhkun	sete
tsábmán	slagverk
tsuhppaldit	duppe i vatn